

Impact Report

Mei 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Ontwikkelingen duurzaam beleggingsbeleid	4
Interview met Mariëtta Smid	6
<i>'Er moet meer kapitaal de goede kant op stromen'</i>	
ASN Impact Investors	8
Interview met Stephan Langen	20
<i>'Biodiversiteit gaat over insluiten in plaats van uitsluiten'</i>	
ASN Duurzaam Aandelenfonds	22
ASN Milieu & Waterfonds	32
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	41
ASN Duurzaam Obligatiefonds	52
Interview met Ivan aan den Toorn	57
<i>'Ik probeer de intimidatie van regelgeving weg te nemen zodat we kunnen focussen op de mooie aspecten ervan'</i>	
ASN Microkredietfonds	60
ASN Groenprojectenfonds	67
ASN Biodiversiteitsfonds	73
Interview met Annelies van de Wetering	82
<i>'Ik zoek graag naar een speld in een hooiberg'</i>	

Voorwoord

Als impactbelegger willen we een duurzame wereld versneld dichterbij brengen. Hoe snel ons dat lukt, is wat dit Impact Report in kaart brengt: welke impact op het klimaat, biodiversiteit en mensenrechten hebben we in 2023 gemaakt?

Het afgelopen jaar hebben we na zorgvuldige selectie weer nieuwe bedrijven, projecten en fondsen toegelaten tot ons duurzame beleggingsuniversum. Het zijn partijen die onze duurzame visie voor de toekomst delen. Daarom laten we ze toe tot het universum waar we voor gaan: het beste universum voor de wereld.

De cijfers in dit rapport laten zien dat dit universum de wereld werkelijk duurzamer maakt. De CO₂-uitstoot van onze fondsen is in 2023 duidelijk gedaald vergeleken met het jaar ervoor. De vermeden CO₂-uitstoot steeg zelfs nog meer, terwijl het Microkredietfonds weer goede en mooie nieuwe investeringen wist te selecteren met een grote sociale impact.

De negatieve impact op de biodiversiteit nam bij dit alles af. Bescheiden, maar het is misschien waar we het meest trots op zijn: als enige vermogensbeheerder ter wereld meten en publiceren we al vier jaar onze impact op biodiversiteit. Dat doen we nu ook voor het tweede jaar voor het ASN Biodiversiteitsfonds, zodat we voor het eerst de snelheid waarmee we de natuurlijke ecosystemen actief versterken, kunnen rapporteren.

Het koele impactcijfer van het ASN Biodiversiteitsfonds geeft een warm gevoel. Biodiversiteit draait niet meer alleen om het beperken van schade aan de natuur, je kunt met resultaat investeren in positieve impact. Nu het Biodiversiteitsfonds dat heeft bewezen, is het hoog tijd om op te schalen.

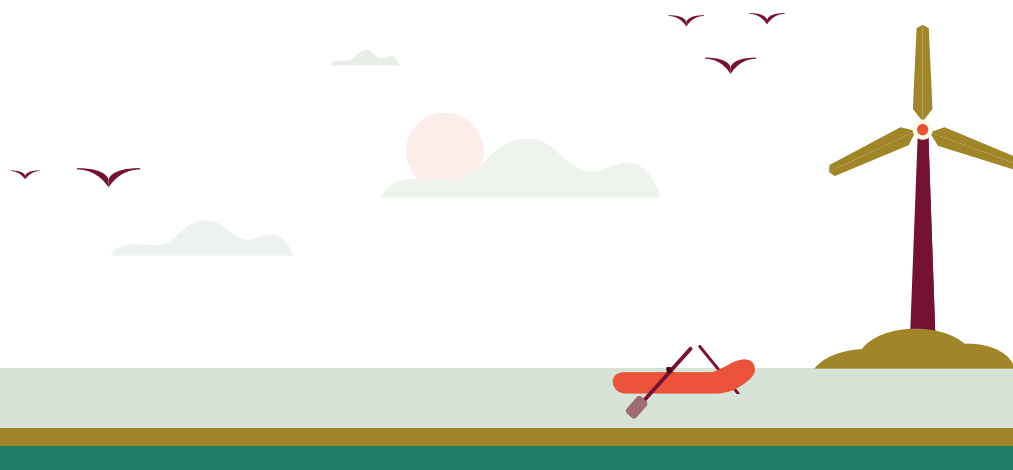
Want als vermogensbeheerder kijken wij van nature vooruit. En dan is snel duidelijk dat die positieve impact op biodiversiteit heel hard nodig is om onze doelen - een positieve impact met al onze activiteiten in 2030 - te halen.

Daarom bouwen we ook door aan het universum waar we voor gaan. Gaan we verder met engagement en spreken we als aandeelhouder beursgenoteerde bedrijven nadrukkelijker dan ooit aan op hun klimaatbeleid, terwijl we onze meetmethoden en scenarioanalyse blijven verbeteren.

En intussen roepen we iedereen die onze visie deelt op met ons mee te gaan voor het beste universum voor de wereld.

San Lie
Directeur

Mariëtta Smid
Hoofd Duurzaamheid

Ontwikkelingen duurzaam beleggingsbeleid

De ASN beleggingsfondsen investeren in duurzame ontwikkeling. Duurzaamheid is verankerd in onze missie en visie en vastgelegd in ons duurzaamheidsbeleid. Uitgangspunt voor het beleggingsproces is het duurzaamheidsbeleid van ASN Impact Investors. Dat zorgt ervoor dat de fondsen uitsluitend beleggen in economische activiteiten die geen ernstige nadelige gevolgen hebben voor mens en milieu, en praktijken op het gebied van goed bestuur volgen. Dit beleid richt zich op een brede selectie van duurzaamheidsfactoren, en met name de drie pijlers: klimaat, biodiversiteit en mensenrechten.

Ons duurzaamheidsbeleid is vastgelegd in beleidsdocumenten. Deze bevatten de duurzaamheidscriteria voor de selectie van alle financieringen en beleggingen. Het beleid voor elke pijler van het duurzaamheidsbeleid – mensenrechten, klimaat en biodiversiteit – is uitgewerkt in een apart beleidsdocument. U vindt het volledige duurzaamheidsbeleid op onze website: www.asnimpactinvestors.com.

In de verslagperiode hebben we het duurzaamheidsbeleid op zeven beleidsonderdelen aangepast of nieuw geformuleerd:

Stembeleid

We hebben stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen van de bedrijven waarin onze beleggingsfondsen beleggen. Wij maken gebruik van dit recht om bedrijven aan te zetten tot duurzamer beleid en duurzamere praktijken. We hebben onder het kopje maatregelen om consumenten te beschermen geweldadige videospelletjes verwijderd. Er is geen eenduidig bewijs dat geweldadige videospelletjes leiden tot gewelddadig gedrag. Ook heeft ASN Impact Investors geen bedrijven in het universum die betrokkenheid hebben bij de productie van geweldadige videogames.

Circulair ondernemen

In het beleid circulair ondernemen beschrijven wij hoe wij circulariteit meenemen bij onze beleggingen en investeringen. Het beleid is geactualiseerd. Zo hebben we beleid dat beschreven is in andere beleidsstukken verwijderd. Verder hebben we de nadruk erop gelegd dat de voorkeur ligt bij hergebruik ten opzichte van recycling. Grondstoffen behouden op die manier zoveel mogelijk hun waarde.

Duurzame energie

In het beleid duurzame energie behandelen wij in welke duurzame energietechnieken wij kunnen beleggen of investeren en in welke juist niet of onder welke voorwaarden. Duurzame energietechnieken zijn technieken die duurzaam gebruikmaken van hernieuwbare energiebronnen. Het beleid is geactualiseerd. We hebben een toelichting opgenomen over het gebruik van dwangarbeid bij de productie van zonnepanelen. Het uitsluitingscriterium voor mestverging is opgenomen en we hebben de criteria voor waterstof en accu's nu ook uitgewerkt en opgenomen.

Transport

In dit beleid beschrijven we hoe we de bedrijven die zich bezighouden met vervoer van goederen en personen over land, water en door de lucht beoordelen. Ook bedrijven die infrastructuur aanleggen en onderhouden rekenen wij tot de transportsector. Tot slot beoordelen wij ook de leveranciers van vervoersmiddelen en de fabrikanten van vervoersmiddelen. We hebben het beleid aangepast. Zo is de indeling gewijzigd, hebben we een criterium voor least developed countries opgenomen en is een aantal oude referenties vervangen of verwijderd. Voor onze eigen bedrijfsvoering zijn we gestart met een pilot voor zakelijk vliegen, deze is toegevoegd.

Bestuur

Goed bestuur is belangrijk omdat het leidt tot vertrouwen. Het gaat er dan om dat er goede processen zijn om de juiste beslissingen te nemen. We hebben het beleid aangepast met het opnemen van de due diligence richtlijnen. Ook hebben we een nieuw criterium toegevoegd dat ingaat op de integratie van due diligence in de verantwoordelijkheden van het bestuur.

Dierenwelzijn

Een respectvolle omgang met dieren is belangrijk. In dit beleid benoemen we de keuzes die we maken om bij te dragen aan een respectvolle omgang met dieren en het verbeteren van dierenwelzijn in ons dierenwelzijnsbeleid. In deze update hebben we een aantal toevoegingen gedaan bij veehouderijcriteria, gebaseerd op de Farm Animal Responsible Minimum Standards (FARMS). Deze bevatten bijvoorbeeld dierenwelzijnsrichtlijnen per diersoort voor genetica, huisvesting, pijnlijke ingrepen, transport en slacht. Bij aquacultuur hebben we een verwijzing toegevoegd naar de dierenwelzijnsstandaarden en de voorkeur voor gesloten aquacultuursystemen op land.

Landbouw

In het nieuw ontwikkelde landbouwbeleid beschrijven we hoe wij omgaan met investeringen in de landbouw. Het beleid gaat onder andere in op duurzaam landgebruik en voedselproductie in de primaire sector. Het beschrijft de relatie tussen landbouw en onze duurzaamheidspijlers klimaat, biodiversiteit en mensenrechten. Verder beschrijven we onze visie op landbouw en de kansen die wij zien binnen dit thema. Tot slot zijn onze duurzaamheidscriteria opgenomen en lichten we toe hoe we deze in de praktijk toepassen.

‘Er moet meer kapitaal de goede kant op stromen’

***Interview met
Mariëtta Smid***

Hoofd Duurzaamheid Mariëtta Smid ziet dat ASN Impact Investors vooruitgang boekt met impactbeleggen in een wereld vol onrust en klimaatrecords. Het tempo moet wel omhoog, en dat kan ook. Maar daarvoor hebben we de bedrijven, de financiële sector en beleggers bij nodig. ‘De oplossingen zijn er. Neem je verantwoordelijkheid en maak echte duurzame keuzes.’

Hoe kijk jij terug op 2023?

‘Wat de buitenwereld betreft: als een jaar waarin weer record na record werd verbroken wat het klimaat betreft en waarin de biodiversiteit sneller achteruitging dan ooit. Een jaar ook vol onrust. Oorlog en conflicten, die rechtstreeks verband houden met mensenrechten. De welvaart in de wereld is ongelijk verdeeld en dat is een belangrijke bron van conflicten, die de democratie ook onder druk zetten.’

‘Dichter bij huis maak ik me wat dat betreft zorgen over de beweging in Nederland en Europa waarbij wetgeving die zorgt dat de klimaatverandering beperkt blijft en de biodiversiteit beschermt, wordt afgezwakt of zelfs geschrapt.’

‘Persoonlijk word ik er niet vrolijker van, maar het maakt de urgentie wel steeds duidelijker van de eerlijke, duurzame wereld die wij als investeerder nastreven. Er is nog zó veel te doen. En we laten, ook met dit impact report, zien wat er kan.’

Die eerlijkere duurzame wereld, wat heeft ASN Impact Investors daarvoor bereikt?

‘Als je puur naar de cijfers in het Impact Report kijkt, hebben we zeker vooruitgang geboekt. Het gaat alleen nog niet snel genoeg om onze eigen doelstellingen te halen: we willen in 2030 *beyond net zero* zijn - klimaatpositief - met onze hele portefeuille. Dat doel kunnen we niet alleen halen, andere financiële instellingen moeten meedoen.’

‘Alleen als er meer kapitaal de goede kant op stroomt, als we kapitaalstromen verleggen naar echt duurzame oplossingen en naar bedrijven die niet een beetje, maar écht duurzamer willen opereren, komt de wereld in beweging. Dan worden die duurzame oplossingen opgeschaald. Wij investeren in ontzettend mooie projecten en bedrijven met een positieve impact, maar die kunnen we niet in ons eentje in de lucht houden.’

Wat zijn concrete stappen die ASN Impact Investors als belegger zette?

‘Die bestaan uit de selectie van bedrijven voor ons duurzame universum en het engagement dat we als aandeelhouder voeren. We hebben in 2023 nieuwe bedrijven toegelaten tot ons duurzame universum maar ook enkele eruit verwijderd. Daarbij beoordelen we ondernemingen echt anders, strenger misschien, dan veel andere beleggers.

WPP Group, een groot communicatie- en reclamebedrijf, maakt ook campagnes voor klanten in de fossiele sector. Voor ons is dat een reden geweest om het bedrijf af te keuren voor ons duurzame universum. We hebben WPP Group erop aangesproken dat de campagnes die ze maken een vorm van greenwashing zijn.’

‘Over verpakkingsbedrijf Toppan Printing kregen we informatie dat een dochterbedrijf gezichtsherkenningsoftware maakt. Dat hoeft niet slecht te zijn, die gebruiken we ook in onze telefoons om veilig te betalen. Maar Toppan verkocht de software aan landen als Singapore, waar het risico groot is dat de software wordt gebruikt om mensenrechten te schenden. Daar hebben we vragen over gesteld, maar de antwoorden gaven niet voldoende comfort om het, op zich mooie, bedrijf in ons universum te houden.’

Hoe bereikt de informatie over misstanden ASN Impact Investors eigenlijk?

‘Soms via het nieuws over bedrijven, dat door bepaalde adviesbureaus wordt gescreend op gebeurtenissen die de reputatie van bedrijven kunnen raken. Non-profitorganisaties die zich inzetten voor mensenrechten of de natuur brengen ook wel zaken naar buiten. Het komt ook voor dat klanten ons op het spoor zetten met informatie die ze ons toesturen. Met alle signalen gaat onze afdeling research uiterst zorgvuldig om, maar het kan leiden tot gesprekken met de betrokken bedrijven en uiteindelijk een verwijdering uit het universum. Ik zou het helemaal niet erg vinden als organisaties die net als wij een eerlijke, duurzame wereld nastreven ons vaker opzoeken. Het zou ons helpen.’

ASN Impact Investors vroeg ook om tips over beursbedrijven met een positieve impact op de biodiversiteit

‘Ja, we kunnen ook alle hulp gebruiken bij het vinden van meer beursgenoteerde bedrijven met in dit geval een positieve impact. Het ASN Biodiversiteitsfonds investeert daar al in, maar er moeten er toch veel meer zijn, was onze gedachte. Daarom zijn we een campagne gestart waarin we een oproep deden: kent u bedrijven die netto positief bijdragen? Dat leverde meer dan honderd suggesties op, waarvan na screening en een due diligence een paar zich echt kwalificeren. Daar kijken we nu serieus naar. De eerste investering hebben we eerder dit jaar zelfs al kunnen doen.’

En hoe zet ASN Impact Investors engagement in om de doelen voor 2030 te halen?

‘Engagement op een leefbaar loon en gendergelijkheid voerden we al langer, maar dit jaar zijn we ook gestart met klimaat en biodiversiteit extra onder de aandacht te brengen van de bedrijven waarin we investeren. Als ze geen doelstellingen hebben op het gebied van klimaat en biodiversiteit gebruiken we onze stem om een signaal af te geven. Gelukkig zien we dat steeds meer bedrijven met name hun klimaatdoelen publiek hebben gemaakt en er zich echt aan committeren met beleid. Bij biodiversiteit is dat nog aanzienlijk minder het geval.’

Zou je kunnen zeggen dat bedrijven versnellen, terwijl de overheid een beetje gas terugneemt?

‘Bestuurders van bedrijven moeten meer doen dan reageren op wetgeving of lobbyen voor de afzwakking ervan. Ze moeten in de eerste plaats zelf verantwoordelijkheid nemen voor een duurzame toekomst zodat ze hun kinderen en kleinkinderen recht in de ogen kunnen kijken. En ik zie echt positieve signalen dat steeds meer bedrijven dat doen, vooral buiten de beurs zie ik veel nieuwe duurzame bedrijfsmodellen opkomen.’

‘Want ja, het zijn juist ook de bedrijven die een grote verantwoordelijkheid hebben voor een eerlijke duurzame transitie. Niet alle burgers hebben de middelen om te verduurzamen, die zijn afhankelijk van de oplossingen waar bedrijven mee komen. Als je al moeite hebt om iedere maand de eindjes aan elkaar te knopen, kan niemand van je verwachten dat je voor de lange termijn aan oplossingen kunt bijdragen.’

‘Bedrijven, en overigens ook politici, hebben die mogelijkheid wel. En de beleggers in onze fondsen gelukkig ook. Dat is echt de rode draad van wat we doen: we weten als ASN Impact Investors al ruim 31 jaar dat duurzaam beleggen werkt, we weten welke oplossingen er al zijn, en welke bedrijven de duurzame toekomst sneller dichterbij brengen. We nodigen alle beleggers uit daarop in te zetten. Zo helpen ze met hun investeringen die duurzame, eerlijke wereld dichterbij te brengen waar iedereen van meeprofiteert.’

ASN Impact Investors

Wij streven naar een duurzame, rechtvaardige samenleving. Een samenleving waarin mensen vrij zijn hun eigen keuzes te maken, zonder dat dit ten koste gaat van anderen. Een samenleving zonder armoede, waarin iedereen onderwijs kan volgen en beschikt over goede huisvesting en gezondheid. Wij beleggen voor de fondsen uitsluitend in bedrijven, overheden, green bonds, microfinancieringsinstellingen, fondsen en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn.

De beleggingsfondsen van ASN Impact Investors investeren in duurzame ontwikkeling. Ons beleggingsproces kent voor alle fondsen en fondsstructuren drie essentiële stappen. In de eerste twee stappen ligt de focus op het vinden van bedrijven en investeringen die bijdragen aan noodzakelijke transitie, in stap drie op de financiële analyse. Dus eerst bedrijven selecteren die echt duurzaam zijn, zonder naar de financiële criteria te kijken. En vervolgens uit dit universum zoveel mogelijk financieel en duurzaam rendement halen.

Duurzame doelstellingen ASN Impact Investors

ASN Impact Investors heeft voor elke duurzaamheidspijler – klimaat, biodiversiteit en mensenrechten – een langetermijndoelstelling vastgesteld. Deze doelstellingen gelden voor het totaal van de investeringen van ASN Impact Investors.

1

Klimaat

Beyond net zero in 2030

2

Biodiversiteit

Netto positief effect op biodiversiteit in 2030

3

Mensenrechten

In 2030 heeft de kledingsector alle benodigde processen geïmplementeerd om een leefbaar loon voor werknemers in zijn keten mogelijk te maken.

Toepassing duurzaamheidsbeleid

Wij passen ons duurzaamheidsbeleid toe op de beleggingen van ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V., ASN Biodiversiteitsfonds N.V. en ASN Beleggingsfondsen AIF N.V. Dat doen we op drie facetten: duurzaamheidsonderzoek en -selectie, engagement en stemmen. Op de volgende pagina's wordt eerst ingegaan op duurzaamheidsonderzoek en -selectie. Vervolgens op de resultaten op het gebied van klimaat, biodiversiteit en mensenrechten. Daarna volgt nog een verslag van het engagement en het stemmen in 2023.

Duurzaamheidsonderzoek en -selectie

Het beleggingsproces van ASN Impact Investors begint met het selecteren van aandelen van bedrijven, obligaties en microfinancieringsinstellingen die voldoen aan onze strikte duurzaamheidscriteria. Ondernemingen in de portefeuille worden minstens eenmaal per vier jaar opnieuw getoetst. Landen worden iedere twee jaar opnieuw getoetst.

Bedrijven

Wijzigingen bedrijven en green bonds in het beleggingsuniversum	Nieuw toegelaten	Gehandhaafd	Afgekeurd en verwijderd	Afgekeurd en niet toegelaten	Totaal onderzocht
ASN Duurzaam Aandelenfonds	18	67	14	27	126
ASN Milieu & Waterfonds	5	42	5	3	55
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1	31	4	4	40
ASN Duurzaam Obligatiefonds	7	1	0	2	10

In totaal voldeden 355 beursgenoteerde bedrijven per 31 december 2023 aan onze duurzaamheidscriteria. Dat zijn er 3 minder dan per 31 december 2022. Er zijn 11 bedrijven uit het universum verwijderd vanwege fusies en overnames, doordat zij illiquide werden of doordat hun omvang te groot was geworden voor een specifiek beleggingsuniversum.

Uitgelicht bedrijf: toegevoegd

Array Technologies is een Amerikaanse producent van constructies die de energieopbrengst van zonnepanelen optimaliseert door ze met de zon te laten meebewegen. Het bedrijf is actief in de VS, het VK, Australië en Brazilië.

Uitgelicht bedrijf: verwijderd

Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC) is een producent van chips met een marktaandeel van bijna 60% en grote klanten als Apple en AMD. Na nieuw onderzoek is gebleken dat TSMC ook semiconductors produceert voor militaire toepassingen, waaronder de F-35 Joint Strike Fighter. Reden voor ons om het bedrijf af te keuren en te verwijderen.

Klimaat

De uitstoot van broeikasgassen, waaronder CO₂, veroorzaakt de huidige snelle opwarming van de aarde. Deze door menselijke activiteiten veroorzaakte klimaatverandering leidt tot extremer weer en steeds grotere maatschappelijke problemen. Financiële instellingen dragen bij aan de klimaatverandering doordat ze activiteiten financieren die gepaard gaan met de uitstoot van broeikasgassen, zoals elektriciteitscentrales draaiende op fossiele grondstoffen, industrie, transport en grootschalige landbouw en veeteelt.

Beyond net zero

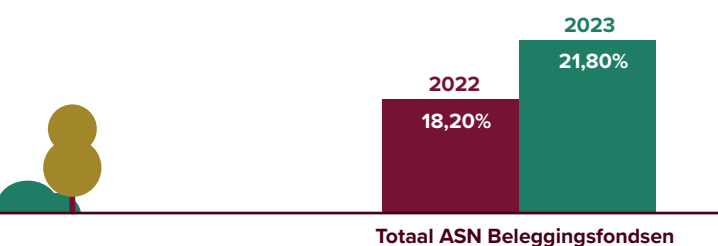
We willen de klimaatverandering zoveel mogelijk beperken en binnen veilige grenzen houden. De investeringsmogelijkheden om een positieve impact op het klimaat te hebben zijn nog minimaal. Ook zijn de meetmethodes om de positieve impact van investeringen te meten nog in ontwikkeling. Wij rapporteren daarom niet alleen over onze beyond net zero-doelstelling, maar ook nog over de voortgang van de doelstelling dat ASN Impact Investors in 2030 met het totaal van de beleggingen klimaatneutraal is.

ASN Impact Investors is klimaatneutraal als de omvang van de emissies gelijk is aan of kleiner is dan de vermeden emissies. Investeringsmogelijkheden die CO₂ uit de lucht halen, dragen bij aan het beyond net zero-doel. Door de vermeden emissies te delen op de uitgestoten emissies, berekenen we het percentage 'klimaatneutraal'. De emissies die uit de lucht zijn gehaald, delen we op de uitgestoten emissies. De uitkomst geeft het beyond net zero-percentage weer.

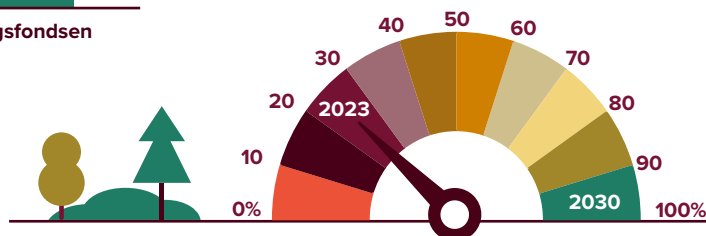
Impact op klimaat

Van al onze beleggingen berekenen we de uitstoot en/of vermeden uitstoot. Deze cijfers vallen onder de doelstelling van ASN Impact Investors en zijn onderdeel van de totaalcijfers. [De PCAF-methodologie](#) is de basis om de impactcijfers te berekenen. We gebruiken zoveel als mogelijk cijfers van bedrijven, landen en projecten zelf. Als een bedrijf niet rapporteert, maakt onze dataleverancier MSCI een schatting.

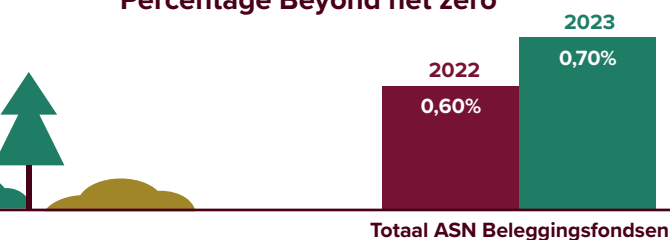
Percentage klimaatneutraal

Eind 2023 staan wij op een percentage klimaatneutraal van **21,8%**. Dat betekent dat wij nog **78,2%** te gaan hebben om op klimaatneutraal te komen.

Percentage Beyond net zero

Het percentage Beyond net zero komt over 2023 uit op 0,7%. Dit percentage toont het percentage van CO₂-opname van het ASN Biodiversiteitsfonds ten opzichte van de CO₂-uitstoot van de ASN Beleggingsfondsen.

Veranderingen CO₂-rapportage

De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is doorlopend in ontwikkeling. De kwaliteit van de gebruikte data verbetert daarom ook doorlopend. Door een aantal belangrijke verbeteringen in de methodiek van meten en berekenen is de CO₂-impact van het ASN Microkredietfonds en het ASN Duurzaam Obligatiefonds over 2022 (met terugwerkende kracht) aangepast. De CO₂-opname van het ASN Biodiversiteitsfonds werd ook met terugwerkende kracht aangepast omdat bekend werd dat een deel van de opname niet aan het fonds kon worden toegerekend.

Wijziging methodiek ASN Microkredietfonds

Voor het berekenen van de impact op het klimaat van het ASN Microkredietfonds maken we gebruik van het [Joint Impact Model \(JIM\)](#). Het JIM is volledig conform de methodiek van het [Platform Carbon Accounting Financials \(PCAF\)](#). De CO₂-uitstoot voor scope 1, 2 en 3 van microkredietinstellingen werd berekend op basis van de financiële sector van een land waarbij de gefinancierde activiteiten niet werden meegenomen. Mede naar aanleiding van wetgeving, de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), constateerden we dat deze impactberekening niet voldoet. Wij hebben daarom in overleg met onze adviseur Triple Jump besloten de inputwaarden aan te passen. Vanaf nu rapporteren wij de CO₂-uitstoot van de financiële instelling en de CO₂-uitstoot op basis van de sectorverdeling van het land waarin de financiële instelling zich bevindt. Op deze manier kunnen we een zo goed mogelijke schatting maken van de gefinancierde activiteiten van de eindklanten van de financiële instelling. Sectoren die ASN Impact Investors uitsluit worden niet in de cijfers meegenomen. We verwachten in 2024 een verdere verbetering van de inputwaarden. De wijziging van de inputwaarden heeft ervoor gezorgd dat gerapporteerde de CO₂-uitstoot van ASN Impact Investors met 120.502 ton is toegenomen.

Wijziging methodiek staatsobligaties ASN Duurzaam Obligatiefonds

We hebben ook een wijziging doorgevoerd in de methodiek voor het berekenen van de impact van staatsleningen. Het PCAF heeft deze wijziging voorgesteld, wij volgen deze. De berekening van de impact van staatsleningen betrof voorheen de goederen en diensten die overheden kopen. Dit gaf geen goede weergave van de CO₂-uitstoot die toegerekend moet worden aan een overheid. CO₂-uitstoot als gevolg van subsidies aan bedrijven werden bijvoorbeeld niet meegenomen. Ook werd de toegerekende uitstoot beïnvloed door de grootte van de staatsschuld. Vanaf 2023 berekenen wij daarom ook de CO₂-uitstoot van landgebruik, landgebruikverandering en bosbouw in een land. Deze wijziging heeft ervoor gezorgd dat de CO₂-uitstoot van ASN Impact Investors met 117.885 ton is toegenomen.

Wijziging methodiek en correctie data ASN Biodiversiteitsfonds

We hebben de CO₂-opname gecorrigeerd. Vorig jaar was het alleen nog mogelijk te publiceren aan hoeveel CO₂-opname het fonds had bijgedragen. Dit jaar werd het mogelijk te rapporteren welk deel van de CO₂-opname aan het fonds toe te rekenen is. Dit heeft er voor gezorgd dat de gerapporteerde CO₂-opname van ASN Impact Investors met 15.947 ton afnam.

Impact veranderingen CO₂-rapportage op data 2022

NA WIJZIGINGEN	CO ₂ -uitstoot in tonnen per jaar	CO ₂ -uitstoot na wijzigingen	Vermeden CO ₂ -uitstoot	CO ₂ -opname
	ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.	834.710	-19.975	
	ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.	243.374	-176.016	
	ASN Biodiversiteitsfonds N.V.	1.146	-217	-6.992
	Totaal	1.079.230	-196.208	-6.992

VOOR WIJZIGINGEN	CO ₂ -uitstoot in tonnen per jaar	CO ₂ -uitstoot voor wijzigingen	Vermeden CO ₂ -uitstoot	CO ₂ -opname
	ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.	714.208	-19.975	
	ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.	54.361	-180.372	
	ASN Biodiversiteitsfonds N.V.	1.811	-217	-22.939
	Totaal	770.383	-200.565	-22.939

Percentage klimaatneutraal

18,2%
na wijzigingen

26%
voor wijzigingen

Beyond net zero*

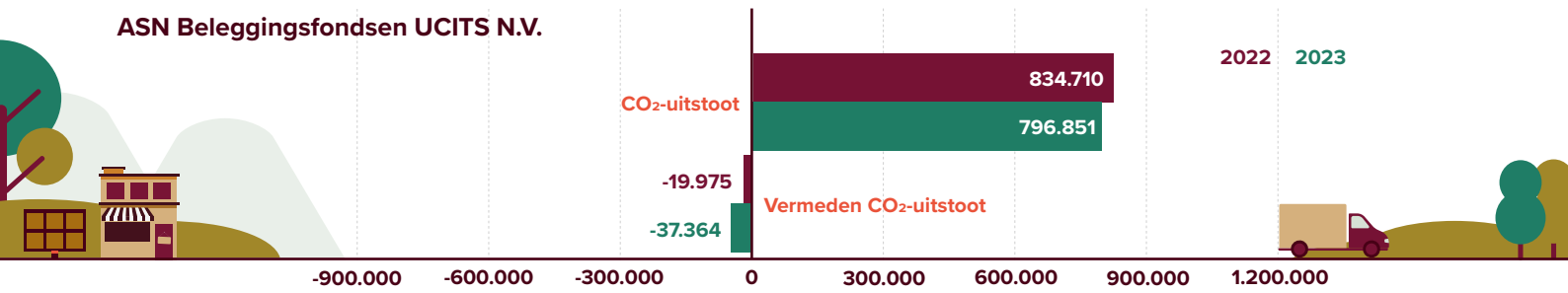
0,6%
na wijzigingen

3%
voor wijzigingen

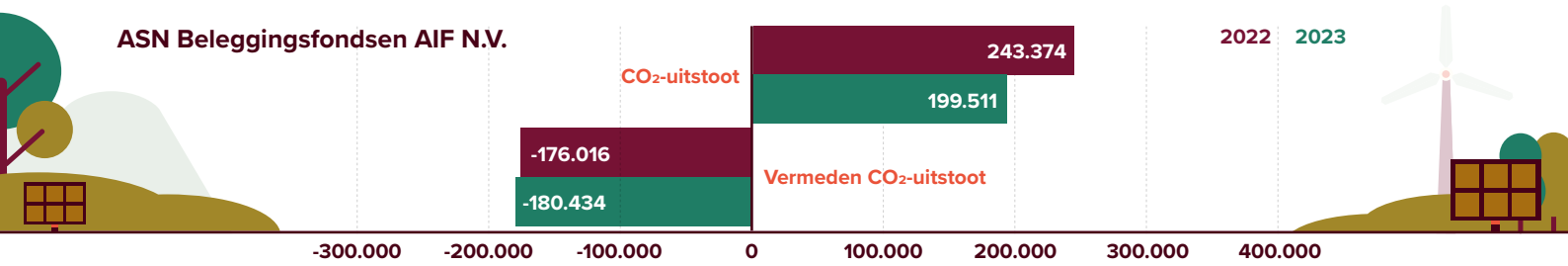
Voortgang CO₂-doelstelling

CO₂-uitstoot in tonnen per jaar

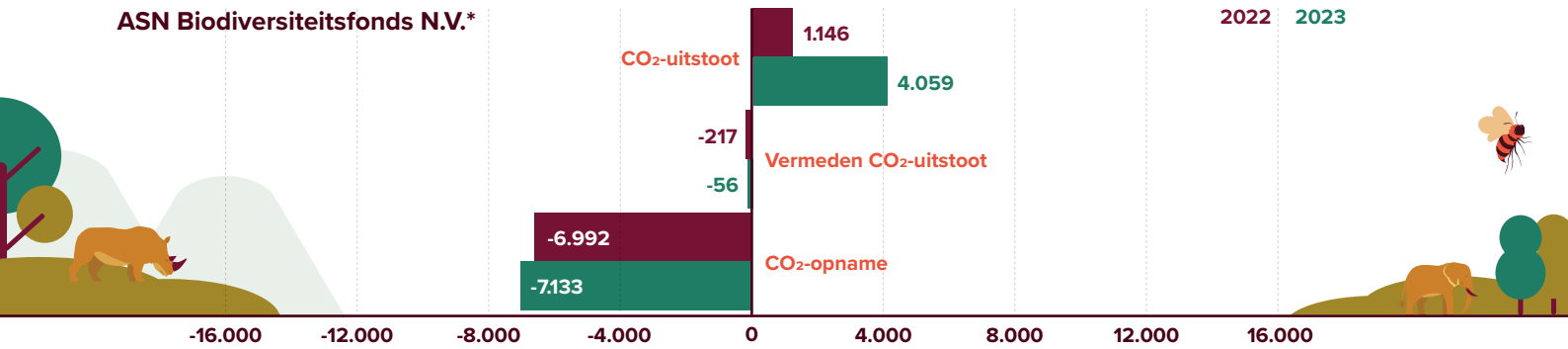
ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

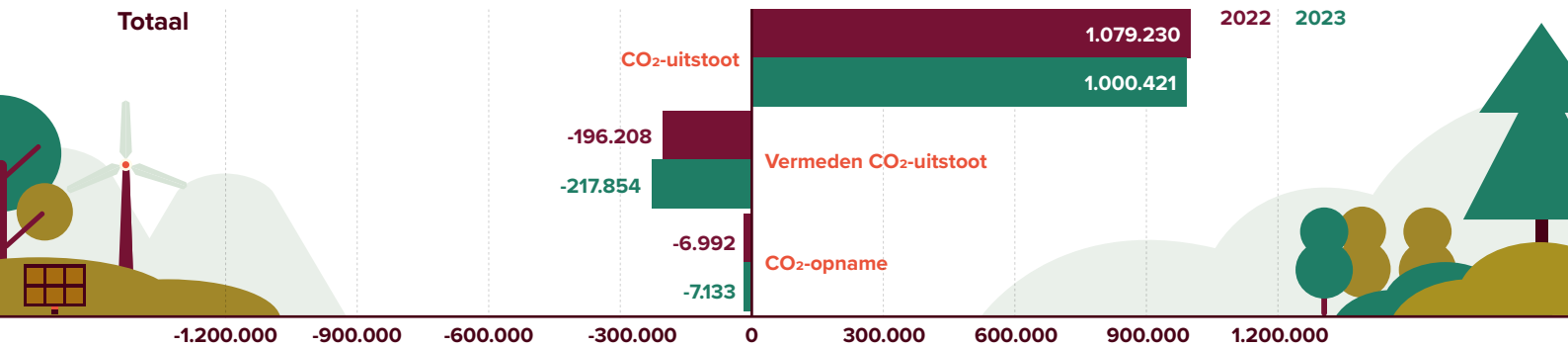
ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.

ASN Biodiversiteitsfonds N.V.*

Totaal

* PCAF bevat nog geen standaardmethodiek om CO₂-opname toe te rekenen aan investeringen. De juiste data om de CO₂-opname te berekenen ontbreken vaak. Om een begin te kunnen maken met sturing en rapportage hebben we een eerste globale inschatting gemaakt voor het ASN Biodiversiteitsfonds N.V.. Met deze resultaten krijgen we een eerste indruk van de mogelijkheden van dit fonds in relatie tot grote maatschappelijke problemen als klimaatverandering en het tegengaan van biodiversiteitsverlies.

De totale CO₂-uitstoot daalde met

7,3%

De vermeden CO₂-uitstoot steeg met

11%

CO₂-opname

2%

De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is doorlopend in ontwikkeling. De kwaliteit van de gebruikte data verbetert voortdurend. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst (met terugwerkende kracht) wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Biodiversiteit

Biodiversiteit is: de variatie aan levende organismen en de verscheidenheid aan relaties die zij met elkaar hebben in ecosystemen.

Wereldwijd staat de biodiversiteit onder druk. Met onze manier van leven onttrekken we meer bronnen aan de natuur dan de natuur kan herstellen. Financiële instellingen dragen bij aan het verlies aan biodiversiteit doordat ze activiteiten financieren die bijvoorbeeld gepaard gaan met uitstoot van broeikasgassen, verandering van landgebruik, gebruik van chemicaliën en water zoals elektriciteitscentrales draaiende op fossiele grondstoffen, industrie, transport en grootschalige landbouw, bosbouw en veeteelt. Klimaatverandering draagt voor een groot deel bij aan het verlies aan biodiversiteit. Daar staat weer tegenover dat een diverse natuur kan helpen om de schadelijke effecten van klimaatverandering op te vangen.

Netto positief effect op biodiversiteit in 2030

ASN Impact Investors wil zich maximaal inspannen om een bijdrage te leveren aan het beschermen en verbeteren van biodiversiteit. Wij willen in 2030 een netto positief effect hebben op biodiversiteit met al het vermogen dat wij onder beheer hebben. Om dit te bereiken hebben we in 2021 het ASN Biodiversiteitsfonds N.V. geïntroduceerd. Dit fonds is gericht op herstel en bescherming van biodiversiteit.

Onze onderliggende doelstelling is om de “life support systems” van de natuur in stand te houden. Dit betekent dat de natuur haar basisfuncties - zoals onder andere CO₂-vastlegging, voedselproductie, energievoorziening en een stabiel klimaat - blijft vervullen. Er is een duidelijke afhankelijkheid en invloed tussen biodiversiteit en klimaat.

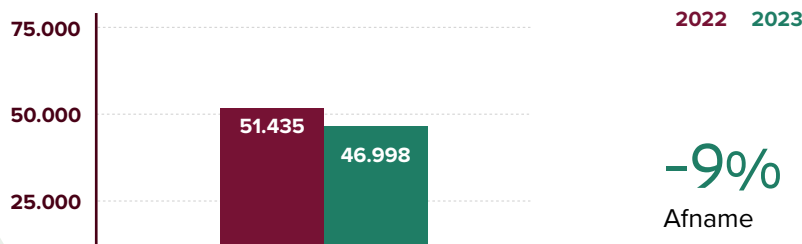
In het kader van ons biodiversiteitsdoel meten we onze invloed op biodiversiteit. Daarom hebben wij in samenwerking met de consultants PRÉ Sustainability en CREM een methode ontwikkeld. Deze methode, de [Biodiversity Footprint for Financial Institutions \(BFFI\)](#), geeft inzicht in de negatieve en positieve impact van onze beleggingen en financieringen op biodiversiteit.

Voortgang biodiversiteitsdoelstelling

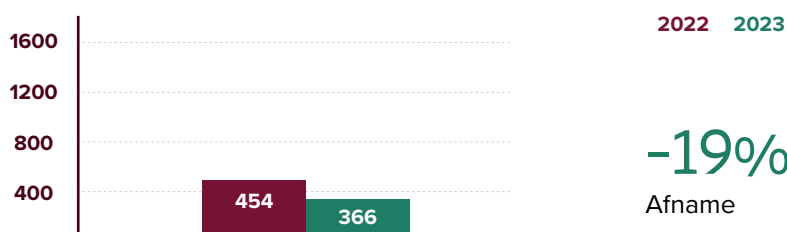
De ASN Beleggingsfondsen zijn opgenomen in drie juridische entiteiten: ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V., dat de UCITS-fondsen omvat, ASN Beleggingsfondsen AIF N.V., dat de AIF-fondsen omvat, en ASN Biodiversiteitsfonds N.V. Onderstaande tabel toont de realisatie van de doelstelling voor alle ASN beleggingsfondsen met uitzondering van het ASN Microkredietfonds. Voor dat fonds kunnen we nog geen impact op biodiversiteit meten.

Impact op biodiversiteit in hectare verlies per jaar

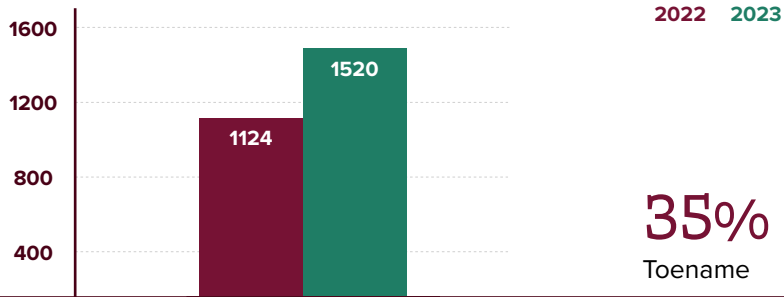
ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

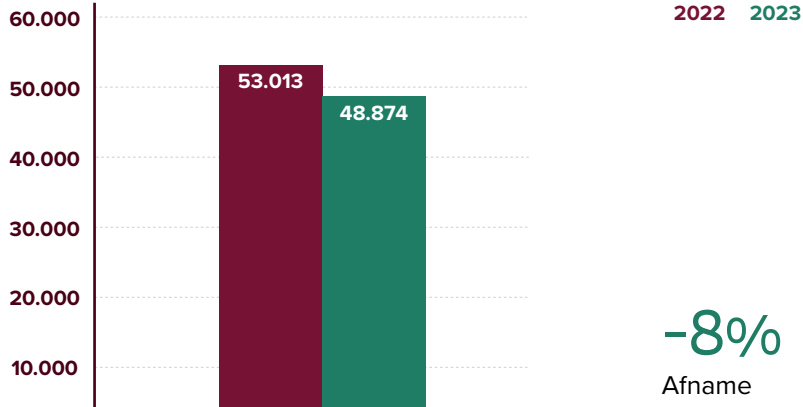
ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.

ASN Biodiversiteitsfonds N.V.

Totaal

De totale negatieve impact op biodiversiteit daalde met 8% in 2023

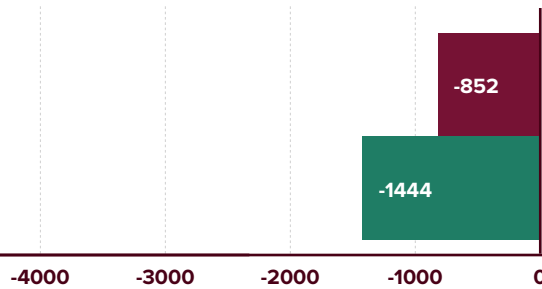
Vermeden negatieve impact op biodiversiteit

ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V.

2022 2023

69%

Toename

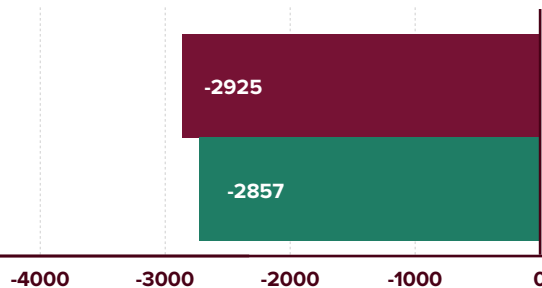

ASN Beleggingsfondsen AIF N.V.

2022 2023

-2%

Afname

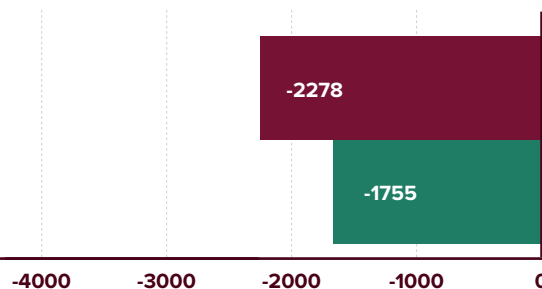

Totaal

2022 2023

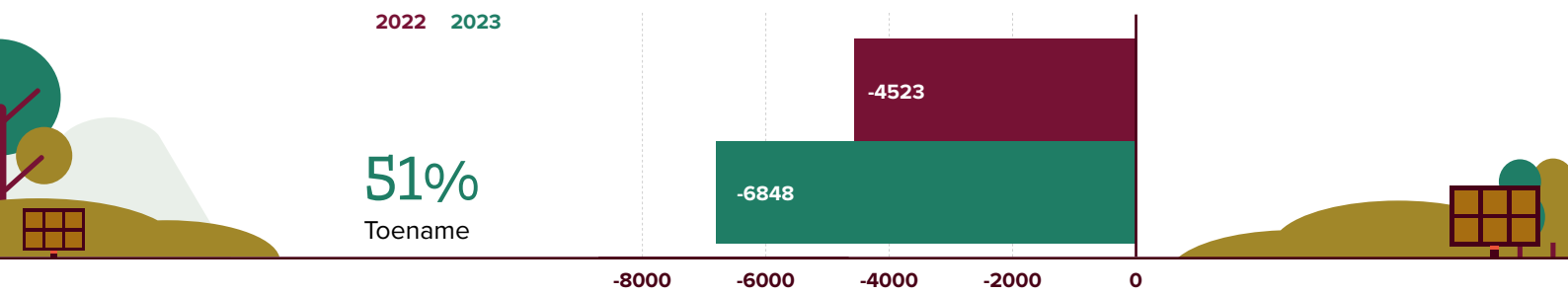
-30%

Afname

Beschermde of herstelde biodiversiteit

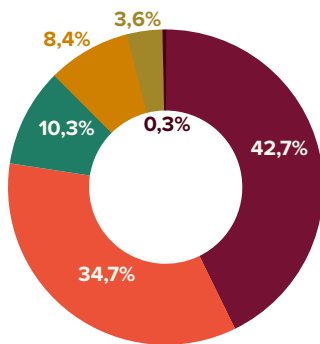
ASN Biodiversiteitsfonds N.V.

Oorzaken van biodiversiteitsverlies

Verdeling over oorzaken 2023

Oorzaken van biodiversiteitsverlies

Landgebruik	42,7%
Klimaatverandering	34,7%
Verzuring	10,3%
Watergebruik	8,4%
Fotochemische ozon (het afbreken van de ozonlaag)	3,6%
Terrestrische ecotoxiciteit (het effect van giftige stoffen op de aarde)	0,3%
Zout water ecotoxiciteit (het effect van giftige stoffen in zee water)	0,3%
Zoet water ecotoxiciteit (het effect van giftige stoffen in zoet water)	0,3%
Zoet water eutrofiëring (geleidelijke toename van nutriënten)	0,3%
Zout water eutrofiëring (geleidelijke toename van nutriënten)	0,3%

De methodiek om de biodiversiteitsimpact van beleggingen en leningen te meten is doorlopend in ontwikkeling. De kwaliteit van de gebruikte data verbetert voortdurend. Daardoor is het mogelijk dat de berekende biodiversiteitsimpact in de toekomst (met terugwerkende kracht) wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn. Voor de biodiversiteits-footprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

Mensenrechten

Klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit dragen ook bij aan een groeiende ongelijkheid. Wij nemen criteria op het gebied van mensenrechten mee in al onze beleggingen en zetten ons daarnaast actief in voor een leefbaar loon in de kledingindustrie.

Leefbaar loon

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds beleggen in kledingbedrijven. Wie in een bedrijf belegt, kan invloed hebben op het beleid en de praktijk ervan. Er vinden in de kledingbedrijven in het ASN Beleggingsuniversum nog steeds veel misstanden plaats. Veel zijn gerelateerd aan het betalen van een leefbaar loon aan de mensen die de kleding maken. Daarom heeft ASN Impact Investors ook een doelstelling voor leefbaar loon geformuleerd.

Een leefbaar loon is een zogenaamd *enabling right*; het maakt mensen weerbaarder, de stap naar een vakbond oprichten wordt kleiner en het helpt in de strijd tegen kinderarbeid. Daarom nemen we deel aan het [Platform Living Wage Financials \(PLWF\)](#), dat ASN samen met Triodos IM en MN heeft opgericht. Inmiddels heeft dit platform twintig leden, met een gezamenlijk belegd vermogen van meer dan 6.580 miljard euro.

Wij willen dat kledingbedrijven zich bewust zijn van de structurele onderbetaling van de mensen die kleding maken. Ook willen we dat zij deze onderbetaling aanpakken en samen met andere stakeholders, zoals vakbonden en overheden, aan oplossingen werken. Dat is niet eenvoudig. Kledingbedrijven zelf betalen immers meestal de lonen niet; dat doen de toeleveranciers. Deze fabrieken willen concurrerend blijven in een competitieve markt; zij bieden prijzen die nauwelijks de kosten dekken en waarvan dus geen leefbaar loon kan worden betaald.

Doelstelling leefbaar loon 2030

In 2030 heeft de kledingsector alle benodigde processen geïmplementeerd om een leefbaar loon voor werknemers in zijn ketens mogelijk te maken.

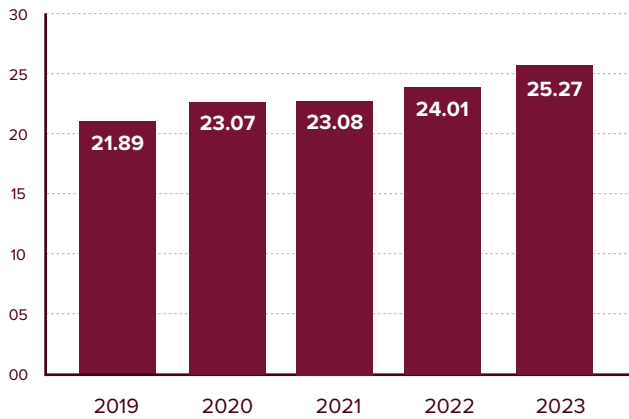
Meetmethodiek

De methodiek om leefbaar loon te meten hebben we vanuit het PLWF ontwikkeld. Deze methodiek sluit aan bij de Guiding Principles for Business and Human Rights van de Verenigde Naties en het bijbehorende Reporting Framework. Met behulp van de methodiek beoordelen we ook de praktijk. We beantwoordden voor elk bedrijf acht vragen, zoals: in hoeverre integreert het bedrijf zijn beleid voor leefbaar loon in de bedrijfsvoering, wat is de impact hiervan op de textielwerkers en hoe transparant is het bedrijf erover? Antwoorden op deze vragen leidden tot de indeling van de bedrijven in vijf categorieën:

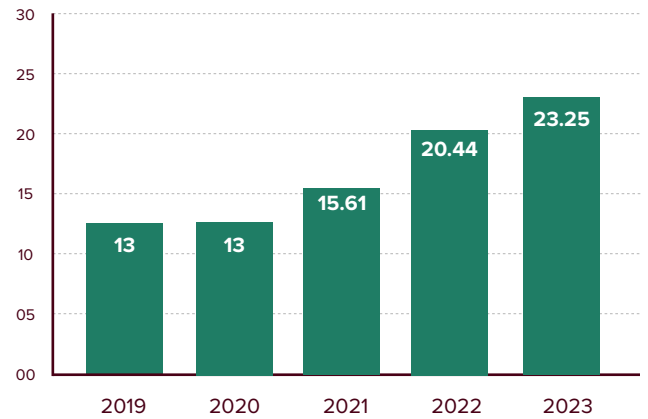

In 2023 hebben we de vereisten voor het onderdeel Assessing Impacts aangepast. Voorheen lag de nadruk op het begrip van een bedrijf van de risico's die gepaard gaan met het niet betalen van een leefbaar loon. Nu ligt de nadruk meer op concrete informatie. Bijvoorbeeld: heeft het bedrijf zicht op het daadwerkelijke gat tussen het betaalde loon en een leefbaar loon op de productielocaties en wat zijn de plannen om dit gat te dichten. [Mazars](#) geeft jaarlijks een onafhankelijke assurance af waarin het vaststelt dat wij de methodiek zorgvuldig hebben toegepast. Ook in 2023 hebben wij deze assurance gekregen.

Gemiddelde Leefbaarloonscore

ASN Duurzaam Aandelenfonds

ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Puma heeft als enige bedrijf de categorie leader bereikt. De meeste bedrijven, acht in totaal, bevinden zich in de categorie maturing. Over het algemeen is er weinig vooruitgang geboekt bij deze bedrijven. Opvallend is dat Marks & Spencer is verslechterd en een categorie achteruit is gegaan. Asics, Marks & Spencer en Next bevinden zich in de developing fase. Kontoor is dit jaar niet onderzocht. De rapportagecyclus van het bedrijf wijkt af van onze onderzoekscyclus waardoor er geen nieuwe informatie beschikbaar is. Het bedrijf blijft daardoor in de developing fase.

Het Platform for Living Wage Financials ziet positieve ontwikkelingen bij de bedrijven op het gebied van beleid over leefbaar loon en verantwoorde inkooppraktijken. Echter, het bewijs van implementatie in de praktijk ontbreekt nog steeds. Dit is een grote zorg voor het Platform, dat streeft naar concrete resultaten voor de werknemers in de toeleveringsketen. Het PLWF besloot daarom om in 2023 de lat hoger te leggen door de beoordelingsmethodiek voor beide werkgroepen te actualiseren.

De uitkomsten van de jaarlijkse meting zijn ook verschenen in het [Living Wage Report 2023](#) dat in oktober gepubliceerd is. De onderzoeksresultaten vormen een goede basis voor diepgaande discussies, ook over de ambities van bedrijven voor de toekomst. Naar aanleiding van het rapport en de individuele beoordelingen per bedrijf hebben we in 2023 met 12 kledingbedrijven in ons beleggingsuniversum gesproken. De overige bedrijven spreken we in 2024.

'We zien dat kledingmerken kleine stappen in de goede richting nemen, maar het probleem is allesbehalve opgelost'

Mariëtta Smid, Hoofd Duurzaamheid

Actief aandeelhouderschap

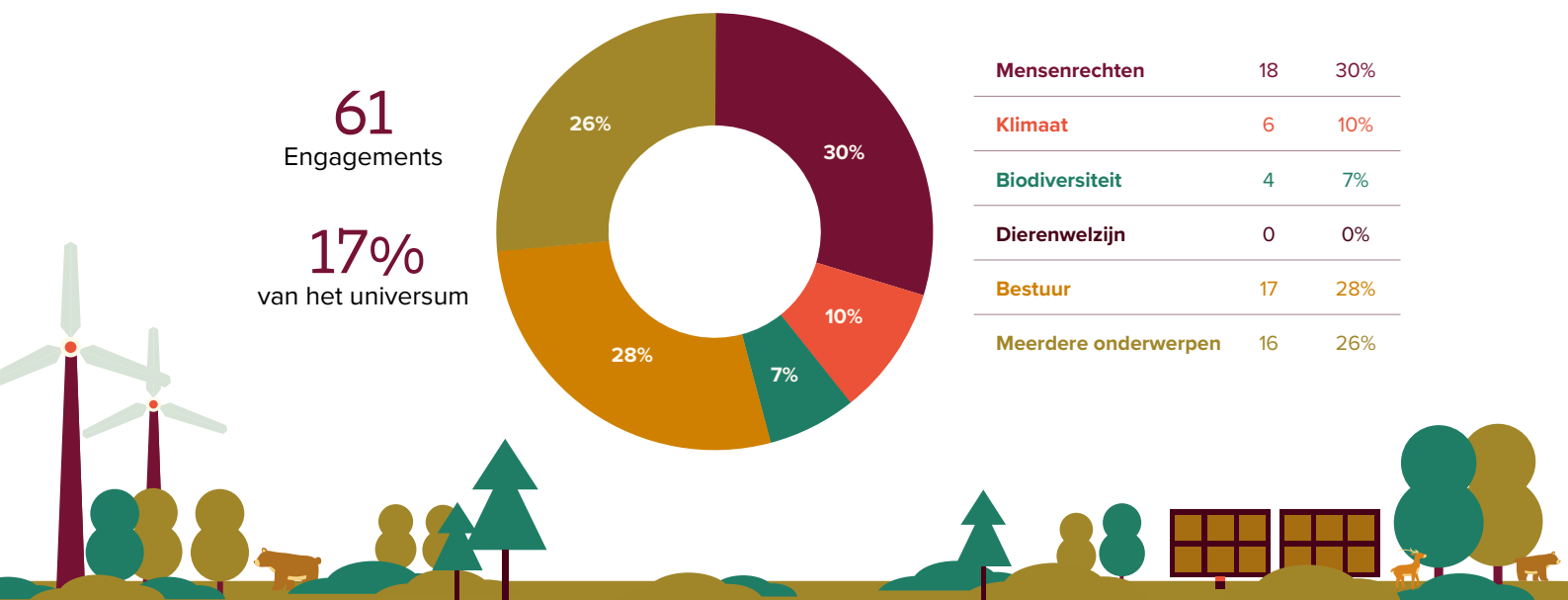
Met actief aandeelhouderschap in de vorm van engagement en stemmen stimuleren wij beursgenoteerde bedrijven om hun beleid en activiteiten duurzamer te maken, transparanter te zijn en opheldering te geven als er sprake is van misstanden. Beide zijn dus instrumenten die wij inzetten om bij te dragen aan het realiseren van onze doelstellingen.

Engagement

Wij voeren een dialoog met beursgenoteerde bedrijven uit het ASN Beleggingsuniversum. Wij vragen bedrijven om hun beleid en activiteiten duurzamer te maken en opheldering te geven als er mogelijk sprake is van misstanden. Bij misstanden gaat het vaak om schendingen van mensenrechten, maar ze kunnen zich ook voordoen op het gebied van milieu en bestuur. We hebben zoals hiervoor beschreven ook engagement gebruikt om de kledingmerken in de portefeuille te stimuleren en te helpen hun leefbaarloonscore te verbeteren.

Strategisch engagement voeren wij met goedgekeurde bedrijven uit een sector als we hebben vastgesteld dat er veel misgaat in de sector. We willen positieve veranderingen in de sector en bij de betrokken bedrijven realiseren. In 2023 voerden we strategisch engagement met bedrijven in de kledingsector. Wij zijn daarnaast gestart met ons engagement over biodiversiteit en klimaat.

Herziening strategisch engagement farmaceutische sector

Farmaceutische bedrijven maken medicijnen. Daardoor zijn ze onmisbaar voor de gezondheid en het welzijn van mensen. Wij zien deze sector daarom graag vertegenwoordigd in het ASN Beleggingsuniversum. Veel farmaceutische bedrijven hebben een duurzaamheidsbeleid dat voldoet aan onze duurzaamheidscriteria.

We signaleerden, ook bij de farmaceutische bedrijven waar wij in belegden, structurele misstanden. Omdat de sector zo belangrijk is bleven we in de bedrijven beleggen, maar pakten we onze rol als aandeelhouder en sinds 2015 gingen wij met de bedrijven in gesprek. In opdracht van ASN Impact Investors onderzocht Sustanalytics de vijftien grootste farmaceutische bedrijven ter wereld. Uit dit onderzoek bleek dat deze bedrijven onvoldoende toezicht houden op of transparant zijn over het onderzoek en de ontwikkeling, productie, marketing en verkoop van medicijnen. De meeste bedrijven hadden wel beleid, maar pasten dit beleid te weinig toe. In 2019 namen we afscheid van een aantal farmabedrijven waaronder Novartis, Merck & Co en Bristol-Meyers Squibb. We zagen bij deze bedrijven onvoldoende vooruitgang en commitment. Sinds 2019 hebben wij engagement gevoerd met de overgebleven farmaceutische bedrijven in ons beleggingsuniversum: Astellas Pharma, AstraZeneca, GlaxoSmithKline, Novo Nordisk, Merck KGaA en Orion.

We zien dat het aantal controversen bij de farmabedrijven in ons beleggingsuniversum in de afgelopen twee jaar beperkt was. Het aantal controversen bij de farmaceutische bedrijven is vergelijkbaar met het aantal controversen in andere sectoren. Daarom hebben we besloten te stoppen met het strategisch engagement. De sector heeft te maken met hoge risico's. De bedrijven in ons beleggingsuniversum lijken deze voldoende te beheersen. We blijven de sector en misstanden actief volgen en blijven de bedrijven beoordelen op de duurzame criteria die we stellen aan de bedrijven bij de selectie en heronderzoeken.

Engagement over biodiversiteit en klimaat

In 2022 zijn we gestart met het uitvoeren van engagement op biodiversiteit en klimaat. Klimaatverandering wordt steeds zichtbaarder en heeft een grote impact op biodiversiteit. De biodiversiteit staat onder druk en het verlies daarvan wordt jaarlijks groter. Biodiversiteit en klimaatverandering zijn nauw aan elkaar verbonden. In 2022 zijn de bedrijven in onze beleggingsuniversa geïnformeerd over het belang, de urgentie en de afhankelijkheid van biodiversiteit. In 2023 heeft ASN Impact Investors de engagementkaders vastgesteld, de bedrijven met de grootste negatieve impact binnen de portefeuilles van de UCITS-fondsen geselecteerd voor het engagementtraject en is begonnen met een diepgaand onderzoek van deze bedrijven. In 2024 wordt het engagement met de bedrijven vervolgd.

Stemmen

De ASN beleggingsfondsen hebben stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen van de bedrijven waarin zij beleggen. Wij maken gebruik van dit recht om bedrijven aan te zetten tot duurzamer beleid en duurzamere praktijken. Door te stemmen kunnen wij namens de fondsen invloed uitoefenen op het beleid en management van die bedrijven. Wij oefenen dit stemrecht uit op basis van onze missie en duurzaamheidscriteria. De uitgangspunten zijn vastgelegd in het [duurzame stembeleid](#) van ASN Impact Investors.

In 2023 deelden we bij 23 bedrijven al voorafgaand aan de AvA ons stemadvies, tezamen met onze aanbevelingen.

This section features a lightbulb icon and a ballot box icon. The text is centered and clearly legible.

We ontvangen elk kwartaal stemrapportages en elk jaar auditrapportages.

asn impact investors

Onze uitgangspunten bij stemmen vindt u in ons duurzame stembeleid op onze Duurzame Keuzes pagina op onze website

*Sommige bedrijven houden meerdere aandeelhoudersvergaderingen per jaar, waardoor het aantal bezochte vergaderingen groter is dan het aantal bedrijven.

1

Wij stemden het vaakst tegen de beloning van bestuurders. We vinden het belangrijk dat bedrijven hun bestuurders niet alleen op financiële criteria beoordelen, maar ook op duurzaamheidscriteria. Door tegen beloningsvoorstellen zonder duurzaamheidscriteria te stemmen, oefenen we druk uit op bedrijven om hun beloningspakketten te herzien. Daarmee stimuleren we duurzaam gedrag.

2

Op de tweede plaats stond bestuurdersbenoemingen. Wij stemden tegen benoemingen waarbij de diversiteit en onafhankelijkheid van het bestuur onvoldoende gewaarborgd werden. Het ging hierbij vooral om Europese en Aziatische bedrijven.

3

Op de derde plaats hebben we even vaak tegengestemd bij het verhogen of aanpassen van kapitaal als bij de goedkeuring van jaarverslagen. Wij hebben onder andere tegen de goedkeuring van jaarverslagen gestemd omdat bedrijven onvoldoende geloofwaardige en ambitieuze klimaattransitieplannen hebben gepubliceerd.

**‘Biodiversiteit gaat over insluiten
in plaats van uitsluiten’**

**Interview met
Stephan Langen**

Volgens Hoofd Portfoliomanagement Stephan Langen bewijst dit Impact Report hoe goed de duurzame strategieën werken van de fondsmanagers die hij bij ASN Impact Investors leidt. Hij hoopt dat anderen er inspiratie uit putten. ‘Onze ambities zijn veel groter en spannender dan we in dit rapport kunnen laten zien.’

Wat is de waarde van dit impact report?

‘Het is een uitgelezen kans om anderen te inspireren, ook professionele partijen uit onze sector. We laten zien wat we doen, hoe we duurzaam beleggen aanpakken en vooral welke resultaten we daarmee boeken. Voor mij is de boodschap: lees dit rapport, zie nu eens wat er wél kan in deze wereld.’

‘Ik zie nog te vaak dat partijen wel duurzaam willen beleggen, maar lijken te wachten op het juiste moment, verwijzend naar allerlei voorwaarden, mitsen en maren. Terwijl: je moet nu aan de slag. Ga niet zitten wachten op perfectie maar laat je inspireren door de impact die de bedrijven en projecten boeken die we hebben geselecteerd. We zijn ervan overtuigd dat ze bijdragen aan de duurzame economie van de toekomst. Door de vooruitgang die ze boeken met het beperken van emissies, vanwege hun impact op de biodiversiteit, waarbij ze ook de governance en mensenrechten respecteren.’

Hoe komt het dat nog niet iedereen duurzaam belegt?

‘Het is niet alsof duurzaam beleggen zich nog niet bewezen heeft. Maar natuurlijk ben ik ook niet blind voor, ik zou bijna zeggen, de wetten en praktische bezwaren tussen droom en daad. Ik weet dat bijvoorbeeld de aanpassing van processen bij een institutionele belegger werk oplevert aan de achterkant, ook door compliance en andere regelgeving. Maar als belegger, wat nog altijd mijn vak is, pleit ik ervoor dat je het beleggen en de impact die je daarmee maakt, zowel positief als negatief, centraal moet stellen. Laat niet de regels en rapportageverplichtingen bepalen waarin je investeert. Dat is de wereld op zijn kop.’

‘Een tweede fenomeen dat afleidt van waar het bij duurzaam beleggen om zou moeten gaan is de fixatie op benchmarks. Dat creëert alleen maar ruis: in 2023 hebben onze duurzame fondsen het stukken beter gedaan dan de benchmark. Dat zegt me niet zoveel, duurzaam beleggen doe je voor de lange termijn, het is gericht op een duurzame toekomst. Maar als de resultaten een jaar achterblijven bij een index vraagt iedereen zich af of duurzaam beleggen je geen geld kost. Nou, we maken een prima rendement en gooien echt geen geld weg. Zoals we hier zeggen: in het verleden behaalde impactresultaten dragen bij aan een duurzame toekomst.’

Welke lessen kun je trekken uit de impact die ASN Impact Investors in 2023 heeft gemaakt?

‘Dat de tijd van storytelling rond impactbeleggen nu definitief achter ons ligt. We kunnen nog steeds over elk bedrijf, elk project of fonds waarin we investeren een heel inspirerend verhaal vertellen. Maar je ziet nu in één oogopslag de progressie die ze maken wat impact betreft.’

‘De emissiedata waren zeker bij beursgenoteerde bedrijven al langer voorhanden, een volgende stap was dat we met de Implied Temperature Rise inzichtelijk maakten in hoeverre ze op weg zijn om de klimaatdoelen van Parijs te halen. Dit is het eerste jaar waarin we laten zien hoe de ITR van onze portefeuille zich in de tijd heeft ontwikkeld - positief, overigens.’

‘Biodiversiteit is een relatief recenter aandachtsgebied dan emissies, maar sinds 2021 rapporteren we ook over de impact op de biodiversiteit van onze beleggingsfondsen. Als enige vermogensbeheerder wereldwijd, overigens. Eind 2021 hebben we zelf het ASN Biodiversiteitsfonds opgezet, waarvoor we nu voor het tweede jaar op rij de positieve impact rapporteren. We kunnen daardoor laten zien hoe de biodiversiteitsfootprint zich door de tijd ontwikkelt. Ook hier: die gaat de goede kant op.’

Wat is er inmiddels bereikt met het ASN Biodiversiteitsfonds?

‘Wat mij betreft hebben we kunnen bewijzen dat investeren in businessmodellen in balans met de natuur een goede businesscase is. Met een rendement-risicoverhouding waarmee ook professionele beleggers uit de voeten kunnen, en een goede risicospreiding. Wij investeren, deels via partnerfondsen, in debt en equity in bedrijven en projecten in Noord- en Latijns Amerika, Europa en Australië, een geografische spreiding die we in de toekomst blijven uitbreiden. Ook wat sectoren betreft is er een goede verscheidenheid, van bosbouw tot regeneratieve (bos)landbouw, duurzame zeeën en visserij en sinds vorig jaar ook ecotoerisme.’

Even met de bril van een institutionele belegger: hoort biodiversiteit in een portfolio?

‘Ik draai dat soort vragen liever om: kun je nog langer wachten met investeren in biodiversiteit? Daarnaast, impact op biodiversiteit zit al in veel portefeuilles, echter dat is negatieve impact. We weten allemaal hoe hard de biodiversiteit achteruitgaat in de wereld, en hoe afhankelijk onze economie is van ecosystemendiensten als schoon water en schone lucht, hoe nauw biodiversiteit en klimaat verweven zijn. Dat heeft allemaal een enorme impact op je bezittingen in de toekomst. Als je niet nu investeert in biodiversiteit, vergroot je de risico's voor de rest van je portefeuille en profiteer je niet van de kansen die het biedt.’

‘En waarom zou je vervolgens tijd en energie steken in het beperken van negatieve impact op biodiversiteit als je ook positieve impact kunt genereren? Volgens mij zorgt dat voor veel meer positiviteit in je organisatie en daarbuiten: niet alleen maar uitsluiten en inperken, maar insluiten en uitbreiden.’

Is biodiversiteit er wat schaal betreft ook klaar voor?

‘Dit is een opkomende markt en we krijgen inderdaad vragen over de schaal waarop je in positieve impact kunt investeren: er is voorlopig geen enkel gebrek aan mogelijkheden in onze pijplijn. Sterker nog: wij pionierden met ons fonds, maar we zijn inmiddels in de fase waarin opschalen vooral een kwestie is van geld. We zijn klaar om wereldwijd problemen op te lossen en veranderingen te realiseren.’

Wat wil je de komende tijd voor ASN Impact Investors bereiken?

‘Simpelweg: onze impact vergroten. Mijn fondsmanagers hebben zó veel mooie bedrijven en projecten in portefeuille die meer impact kunnen maken als zich er meer kapitaal achter verzamelt. Daarachter schuilt nog een enorme pijplijn met innovatieve strategieën die partijen kunnen uitrollen als ze samenwerken met private partijen zoals wij. Onze ambities met duurzaam beleggen zijn nog veel groter en spannender dan we nu in de praktijk en met dit rapport kunnen laten zien.’

ASN Duurzaam Aandelenfonds

SFDR Artikel 9 Fonds

ASN Duurzaam Aandelenfonds

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen over de hele wereld die zich inzetten voor een duurzame samenleving en gezonde financiële vooruitzichten hebben.

Duurzame beleggingsdoelstellingen

ASN Impact Investors streeft naar een duurzame en rechtvaardige samenleving. Het ASN Duurzaam Aandelenfonds draagt daaraan bij middels het realiseren van de volgende drie duurzame beleggingsdoelstellingen:

1

Klimaat

Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graad te houden).

2

Biodiversiteit

Het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019).

3

Mensenrechten

Het stimuleren van de betaling van leefbaar loon aan fabrieks-werknemers in de keten van de kledingindustrie (ten opzichte van basisjaar 2019).

Artikel 9 Fonds: Het ASN Duurzaam Aandelenfonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzame beleggingsdoelstellingen.

Selectie bedrijven voor het universum

Het beleggingsproces begint met het selecteren van beursgenoteerde bedrijven wereldwijd die mogelijk voldoen aan onze strikte duurzaamheidscriteria. Na een eerste screening, volgt nader onderzoek. Goedgekeurde bedrijven worden minimaal eens per vier jaar opnieuw onderzocht en beoordeeld.

Onderzoek en selectie bedrijven in 2023

126 onderzocht

18 toegevoegd

27 niet toegevoegd

239
bedrijven in het
beleggingsuniversum

14 verwijderd

4 verwijderd, om andere
dan duurzaamheidsredenen

67 gehandhaafd

Uitgelicht bedrijf: toegevoegd

Array Technologies is een Amerikaanse producent van constructies die de energieopbrengst van zonnepanelen optimaliseert door ze met de zon te laten meebewegen. Het bedrijf is actief in de VS, het VK, Australië en Brazilië.

Uitgelicht bedrijf: verwijderd

TSMC is een producent van chips met een marktaandeel van bijna 60% en grote klanten als Apple en AMD. Na nieuw onderzoek is gebleken dat TSMC ook semi-conductors produceert voor militaire toepassingen, waaronder de F-35 Joint Strike Fighter. Reden voor ons om het bedrijf af te keuren en te verwijderen.

Lijst bedrijven

Nieuw toegelaten

American Tower Corporation
Array Technologies
BCE, Inc.
cBrain
Corporacion Acciona Energias Renovables
Elastic

Encavis
Fisker
Fortnox
HubSpot
KLA Corporation
Silicon Laboratories

Strategic Education
United Microelectronics Corporation
Universal Display Corporation
Worldline
Ypsomed Holding

Gehandhaafd

Adevinta
Advanced Drainage Systems
Advantest
AIXTRON
AMS Osram
ASML
Barratt Developments
Becton Dickinson
Benesse Holdings
Berkeley Group
Beyond Meat
Brambles
British Land
ChargePoint Holdings
Chr. Hansen Holding
Chroma Ate
Clariane
Deutsche Wohnen
East Japan Railway
EDP Renovaveis
Electrolux
Ensign Group
Georg Fischer

Gerresheimer
Givaudan
Haleon
HanesBrands
ISS
Kingfisher
KPN
Landsec (Land Securities Group)
Lear Corporation
Legrand
Lennox
ManpowerGroup
Mercialys
Metropole Television
Mettler-Toledo
Meyer Burger
Mondi
MTR Corporation
NIBE Industrier
NOS SGPS
Orange Belgium
Pennant Group
Persimmon

Proximus
Renewi
RS Group
Schibsted
SEB
SMA Solar Technology
Smurfit Kappa
Starhub
Stockland Corporation Limited
Swisscom
Telefónica Deutschland Holding
Terna Rete Elettrica Nazionale
TKH Group
Trane Technologies
Unibail Rodamco Westfield
United Utilities
Uponor
VF Corporation
Vicinity Centres
WH Smith
Xinyi Solar

Verwijderd

Amadeus IT Holding
Ericsson
Indutrade
Kingspan Group
L'Oréal

Nokian Renkaat
Red Electrica De Espana
Rockwool International
Soitec
SolarEdge Technologies

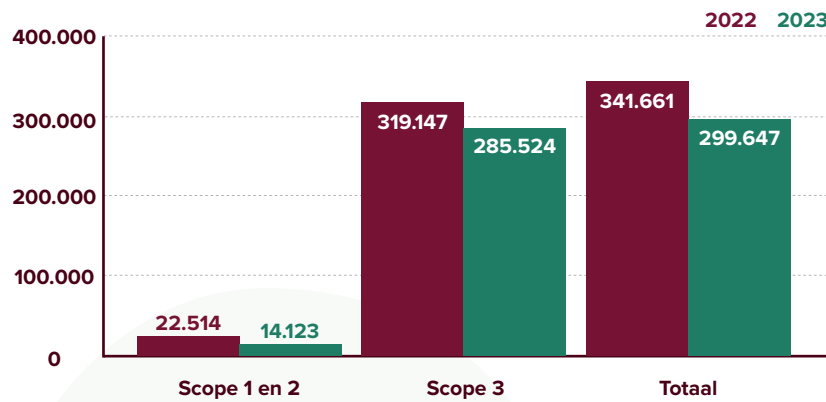
STMicroelectronics
Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC)
Toppan Printing
WPP Group

Klimaat

Voor het bepalen van de impact op het klimaat in de afgelopen periode kijken we naar de uitstoot van CO₂ en de vermeden CO₂-uitstoot van de bedrijven waarin het fonds belegt.

CO₂-uitstoot in tonnen per jaar

-37,3%

Afname in scope 1 en 2

-10,5%

Afname in scope 3

-12,3%

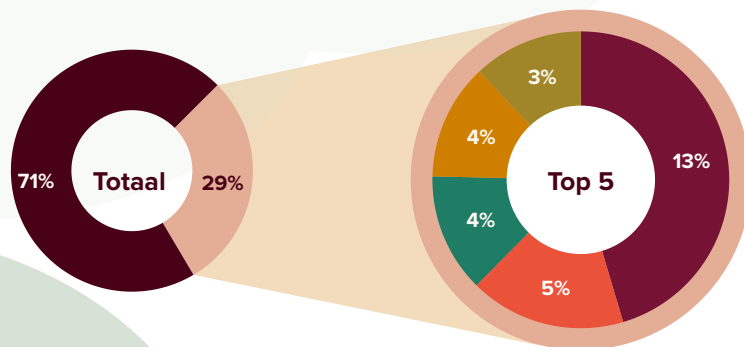
Afname totale CO₂-uitstoot

CO₂-uitstoot in kg per euro belegd

2022 2023

Top 5 bedrijven in portefeuille met de grootste CO₂-uitstoot (scope 1, 2 en 3) in 2023

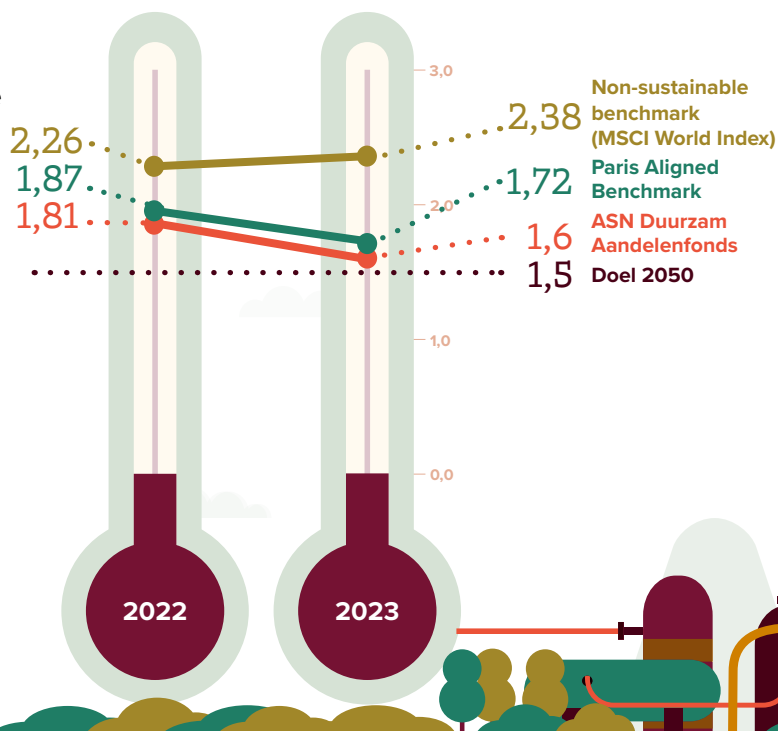

LG Electronics Inc	38.656	13%
Trane Technologies Inc	14.498	5%
Tokyo Electron	11.034	4%
Unilever Plc	10.789	4%
Valmet Oyj	10.188	3%

Geïmpliceerde temperatuurstijging in graden Celsius

Sinds 2022 sturen we ook op de vorderingen die bedrijven maken om de klimaatdoelen van 'Parijs' te halen. Met de MSCI Implied Temperature Rise (ITR)-methodologie kunnen we daarbij vooruitkijken.

De MSCI ITR-methode is een toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuurdoelstellingen.

-11,6%

verschil in verwachte temperatuurstijging t.o.v. vorig jaar

Oorzaken wijziging geïmpliceerde temperatuurwijziging

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille: De verwijdering van ResMed, L'Oréal, Taiwan Semiconductor Manufacturing, STMicroelectronics en NIBE Industries uit de fondsportefeuille heeft het meest bijgedragen aan de afname van de ITR van het ASN Duurzaam Aandelenfonds. Samen zorgden ze voor een afname van 0,19 graad. Ook de verwijdering van Plastic Omnium droeg bij. Dit bedrijf had de hoogste ITR in de portefeuille, namelijk 4,4 graad. De nieuw aangekochte bedrijven KLA Corp, HubSpot, Murata Manufacturing, Elastic en New York Times zorgen samen voor een toename van 0,121 graad. De posities van Yaskawa Electric Corp, Sage Group, Straumann Holding, Workday Inc en Lennox International zijn gedurende het jaar vergroot. Dit droeg bij aan een verhoging van de ITR met 0,1 graad. Fujifilm Holdings, Redeia Corporation en Astellas Pharma zijn verlaagd. Dit droeg bij aan een verlaging van de ITR met 0,068.

Wijzigingen van de ITR-data: MSCI verbetert continue de ITR van de bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat bedrijven betere data rapporteren, de modellen van MSCI beter worden of omdat bedrijven klimaatdoelstellingen opnemen. De grootste wijzigingen, alle met als resultaat een lagere ITR, deden zich voor bij Trane Technologies, Inditex, Mettler-Toledo International, Assa Abloy en Tokyo Electron. Samen zorgden zij voor een verbetering van de ITR met 0,09 graad.

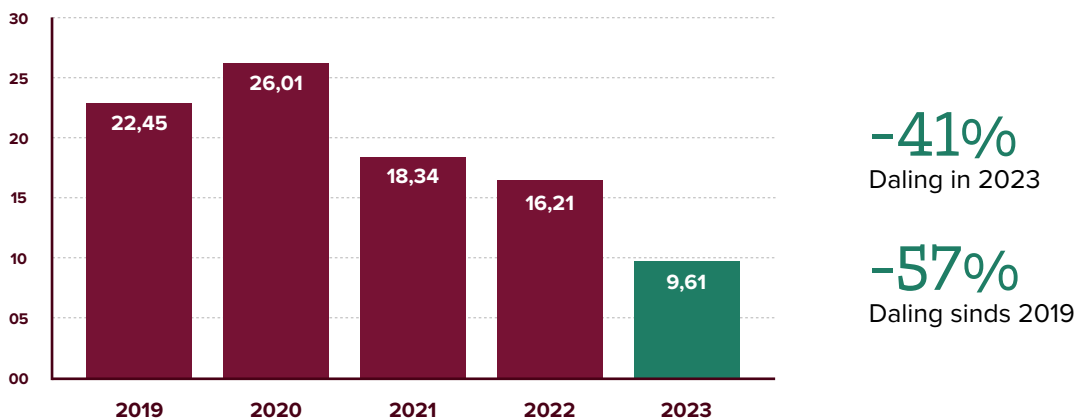
Biodiversiteit

Onder biodiversiteit wordt verstaan: de variatie aan levende organismen en de verscheidenheid aan relaties die zij met elkaar hebben in ecosystemen.

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds heeft tot doel het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019). De realisatie van deze doelstelling wordt gemeten op basis van de BFFI-methode die het Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF) heeft ontwikkeld. Deze methode is nog in ontwikkeling. Ook zal de datakwaliteit in de komende jaren naar verwachting nog flink verbeteren. Voor de biodiversiteits-footprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

De BFFI-methode meet de biodiversiteitsvoetafdruk in ha per geïnvesteerde euro, gebaseerd op de levenscyclusbeoordelingen (LCA). Een LCA berekent het milieueffect van producten en diensten over hun gehele levenscyclus. Dit resulteert in een verwacht negatief of positief effect op de biodiversiteit (in ha) per geïnvesteerde euro per jaar ((ha/€)/jr). Sinds 2023 wordt de biodiversiteitsvoetafdruk elk kwartaal beoordeeld.

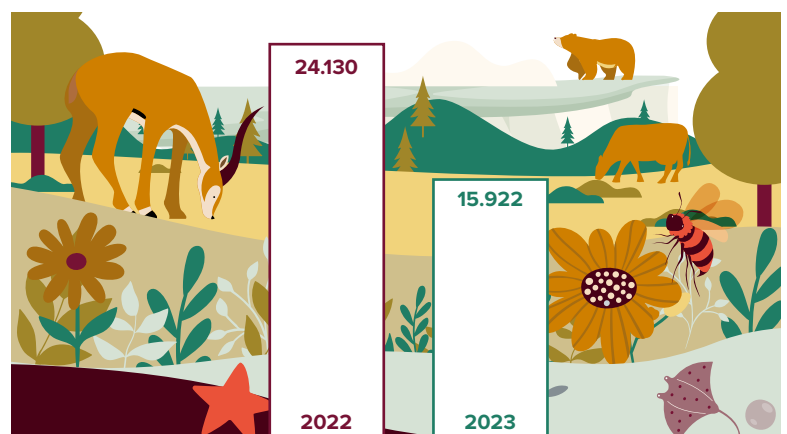
Biodiversiteit footprint in ha verlies per miljoen euro geïnvesteerd

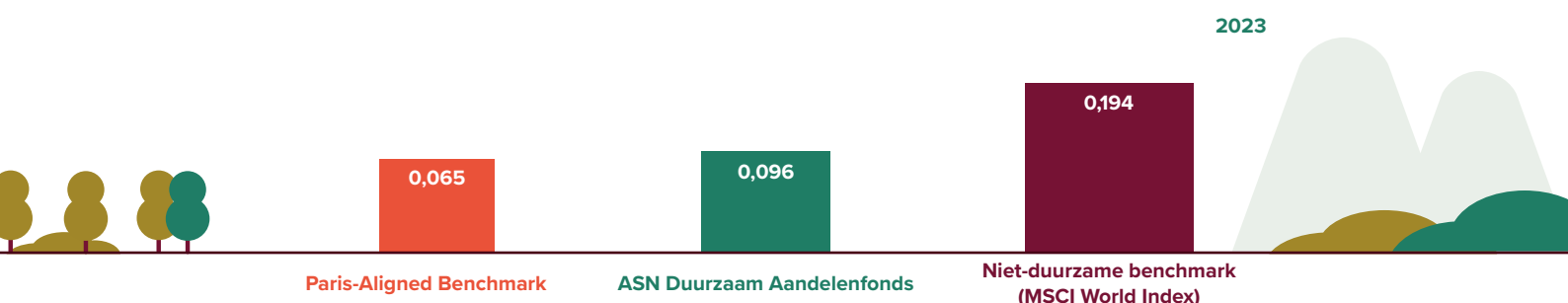
Totale impact op biodiversiteit van het fonds in hectare verlies per jaar

-34%
Daling in 2023

De totale footprint over het in het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegd vermogen komt 34% lager uit dan het jaar ervoor.

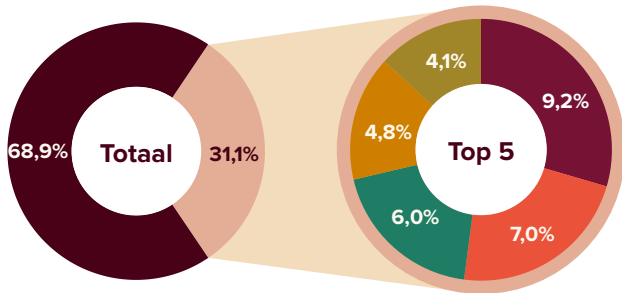
Impact op biodiversiteit in m² verlies per euro belegd per jaar

Oorzaken wijziging biodiversiteit footprint 2023 t.o.v. 2022

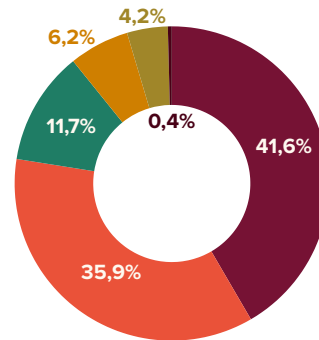
De verwijdering van Toppan, Kingspan Group en WPP PLC uit de fondsportefeuille heeft het meest bijgedragen aan de afname voor de biodiversiteitsfootprint. Samen zorgden ze voor een afname van 4,96 pdf.ha.jaar per miljoen euro geïnvesteerd.

Top 5 bedrijven met de grootste biodiversiteit footprint in de portefeuille

Bedrijf	Waarde	Percentage
LG Electronics Inc	1.459	9,2%
Brambles	1.115	7,0%
Clicks Group Ltd	952	6,0%
Unilever plc	764	4,8%
GSK Plc	653	4,1%

Oorzaken van biodiversiteitsverlies

Oorzaak	Percentage
Landgebruik	41,6%
Klimaatverandering	35,9%
Verzuring	11,7%
Watergebruik	6,2%
Fotochemische ozon (het afbreken van de ozonlaag)	4,2%

Terrestrische ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen op de aarde)

Zout water ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen in zeewater)

Zoet water ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen in zoet water)

Zoet water eutrofiëring (geleidelijke toename van nutriënten)

Zout water eutrofiëring (geleidelijke toename van nutriënten)

0,4%

De methodiek om de biodiversiteitsimpact van beleggingen te meten is nog in ontwikkeling. De gebruikte data zullen steeds beter worden. Daardoor is het mogelijk dat de berekende impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Mensenrechten

Klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit dragen ook bij aan een groeiende ongelijkheid. Wij nemen criteria op het gebied van mensenrechten mee in al onze beleggingen en zetten ons actief in voor een leefbaar loon in de kleding- industrie.

Leefbaar loon

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt ook in kledingbedrijven. Wie in een bedrijf belegt, kan invloed hebben op het beleid en de praktijk ervan. De kledingbedrijven in het beleggingsuniversum voldoen aan onze duurzaamheidscriteria, maar er vinden helaas ook nog steeds veel misstanden plaats. Veel zijn gerelateerd aan het betalen van een leefbaar loon aan de mensen die de kleding maken. Daarom heeft het fonds een doelstelling voor leefbaar loon geformuleerd.

Een leefbaar loon is een zogenaamd *enabling right*; het maakt mensen weerbaarder, de stap naar een vakbond oprichten wordt kleiner en het helpt in de strijd tegen kinderarbeid. Daarom nemen we deel aan het Platform Living Wage Financials (PLWF), dat ASN samen met Triodos IM en MN heeft opgericht. Inmiddels heeft dit platform twintig leden, met een gezamenlijk belegd vermogen van meer dan 6.580 miljard euro.

Wij willen dat kledingbedrijven zich bewust zijn van de structurele onderbetaling van de mensen die kleding maken. Ook willen we dat zij deze onderbetaling aanpakken en samen met andere stakeholders, zoals vakbonden en overheden, aan oplossingen werken. Dat is niet eenvoudig. Kledingbedrijven zelf betalen immers meestal de lonen niet; dat doen de toeleveranciers. Deze fabrieken willen concurrerend blijven in een competitieve markt; zij bieden prijzen die nauwelijks de kosten dekken en waarvan dus geen leefbaar loon kan worden betaald.

Doelstelling leefbaar loon 2030

In 2030 heeft de kledingsector alle benodigde processen geïmplementeerd om een leefbaar loon voor werknemers in zijn ketens mogelijk te maken.

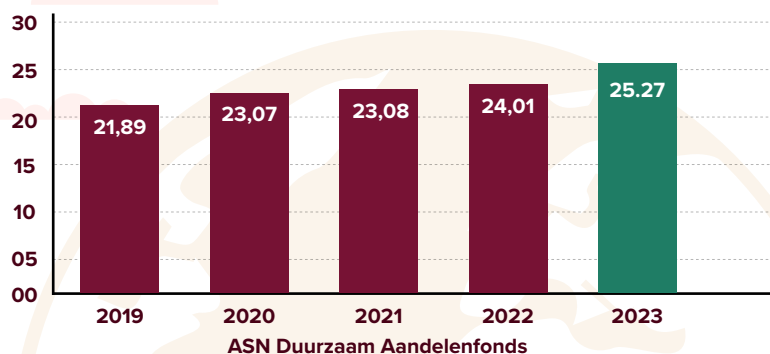
Meetmethodiek

De methodiek om leefbaar loon te meten hebben we vanuit het PLWF ontwikkeld. Deze methodiek sluit aan bij de Guiding Principles for Business and Human Rights van de Verenigde Naties en het bijbehorende Reporting Framework. Met behulp van de methodiek beoordelen we ook de praktijk. We beantwoordden voor elk bedrijf acht vragen, zoals: in hoeverre integreert het bedrijf zijn beleid voor leefbaar loon in de bedrijfsvoering, wat is de impact hiervan op de textielwerkers en hoe transparant is het bedrijf erover? Antwoorden op deze vragen leidden tot de indeling van de bedrijven in vijf categorieën:

In 2023 hebben we de vereisten voor het onderdeel Assessing Impacts aangepast. Voorheen lag de nadruk op het begrip van een bedrijf van de risico's die gepaard gaan met het niet betalen van een leefbaar loon. Nu ligt de nadruk meer op concrete informatie. Bijvoorbeeld: heeft het bedrijf zicht op het daadwerkelijke gat tussen het betaalde loon en een leefbaar loon op de productielocaties en wat zijn de plannen om dit gat te dichten. [Mazars](#) geeft jaarlijks een onafhankelijke assurance af waarin het vaststelt dat wij de methodiek zorgvuldig hebben toegepast. Ook in 2023 hebben wij deze assurance gekregen.

Gemiddelde Leefbaarloonscore

Puma heeft als enige bedrijf de categorie leader bereikt. De meeste bedrijven, acht in totaal, bevinden zich in de categorie maturing. Over het algemeen is er weinig vooruitgang geboekt bij deze bedrijven. Opvallend is dat Marks & Spencer is verslechterd en een categorie achteruit is gegaan. Asics, Marks & Spencer en Next bevinden zich in de developing fase. Kantoor is dit jaar niet onderzocht. De rapportagecyclus van het bedrijf wijkt af van onze onderzoekscyclus waardoor er geen nieuwe informatie beschikbaar is. Het bedrijf blijft daardoor in de developing fase.

Het Platform for Living Wage Financials ziet positieve ontwikkelingen bij de bedrijven op het gebied van beleid over leefbaar loon en verantwoorde inkooppraktijken. Echter, het bewijs van implementatie in de praktijk ontbreekt nog steeds. Dit is een grote zorg voor het Platform, dat streeft naar concrete resultaten voor de werknemers in de toeleveringsketen. Het PLWF besloot daarom om in 2023 de lat hoger te leggen door de beoordelingsmethodiek voor beide werkgroepen te actualiseren.

De uitkomsten van de jaarlijkse meting zijn ook verschenen in het Living Wage Report 2023 dat in oktober gepubliceerd is. De onderzoeksresultaten vormen een goede basis voor diepgaande discussies, ook over de ambities van bedrijven voor de toekomst. Naar aanleiding van het rapport en de individuele beoordelingen per bedrijf hebben we in 2023 met 12 kledingbedrijven in ons beleggingsuniversum gesproken. De overige bedrijven spreken we in 2024.

'We zien dat kledingmerken kleine stappen in de goede richting nemen, maar het probleem is allesbehalve opgelost'

Mariëtta Smid, Hoofd Duurzaamheid

Actief aandeelhouderschap

Met actief aandeelhouderschap in de vorm van engagement en stemmen stimuleren wij beursgenoteerde bedrijven om hun beleid en activiteiten duurzamer te maken, transparanter te zijn en opheldering te geven als er sprake is van misstanden. Beide zijn dus instrumenten om onze doelstellingen te bereiken.

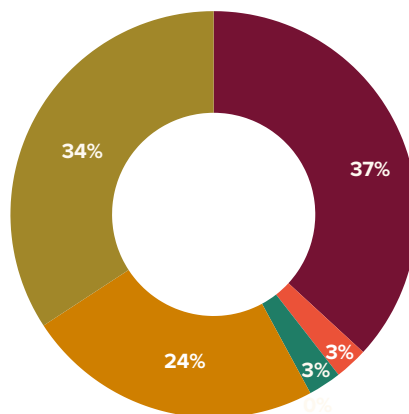
Engagement

Wij voeren een dialoog met bedrijven en instellingen met als doel hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties en hen aan te sporen deze te verbeteren. Het besluit tot engagement werd genomen wanneer een belegging niet langer voldeed aan onze duurzaamheidscriteria of wanneer misstanden werden vastgesteld. We hebben zoals hiervoor beschreven, ook engagement gebruikt om de kledingmerken in de portefeuille te helpen hun leefbaarloonscore te verbeteren.

Thema's waarop we in 2023 engagement voerden met bedrijven in het universum van het ASN Duurzaam Aandelenfonds:

38 Engagements

16% van het universum

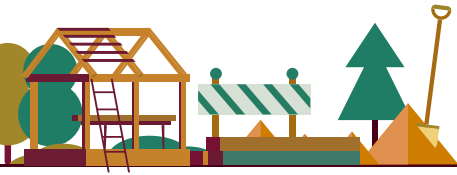

Mensenrechten	14	37%
Klimaat	1	3%
Biodiversiteit	1	3%
Dierenwelzijn	0	0%
Bestuur	9	24%
Meerdere onderwerpen	13	34%

Engagement voorbeelden

In 2023 zijn we actief engagement gestart met **Groupe SEB**, producent van onder meer keukenapparaten en huishoudproducten. We missen ketenbeleid op het gebied van conflictmineralen. We hebben aangegeven graag een reactie te ontvangen waarin het bedrijf zich uitspreekt tegen het gebruik van conflictmineralen in de keten. Een andere optie is dat SEB zich openlijk aansluit bij een van de volgende internationale standaarden: Responsible Minerals Initiative van de RBA of de OECD-richtlijnen voor conflictmineralen. Het bedrijf heeft een jaar om stappen te zetten.

In 2023 hebben we het passief engagement met **Berkeley Group Holdings**, een Britse projectontwikkelaar en woningbouwer, afgesloten wegens het aflopen van de vierjaars-termijn van het passief engagement traject. We constateren dat het bedrijf aan veel van onze criteria voldoet, maar nog niet aan alle criteria. Om te voldoen aan ons houtcriterium verwachten we van bedrijven dat ze rapporteren op de splitsing van PEFC en FSC gecertificeerd hout. Dit ontbreekt bij Berkeley Group Holdings. Ook missen er elementen in het ketenbeleid, waaronder een borging van vakbondsvrijheid, anti-discriminatie beleid en beleid voor werknemersveiligheid. Wij hebben daarom besloten om met Berkeley Group Holdings actief engagement te voeren en we verwachten binnen een jaar verbetering op voorgaande benoemde punten.

Er vindt actief engagement plaats bij het Amerikaanse voedingsconcern **Campbell Soup**. We hebben aangegeven dat we meer verwachten van het dierenwelzijnbeleid. We hebben duidelijk aangegeven op welke aandachtspunten we verbetering verwachten.

Verder is er met drie bedrijven uit het ASN Duurzaam Aandelenfonds engagement gevoerd over klimaat. Zo is er met MTR Corp engagement gevoerd. Het bedrijf heeft aangegeven volgend jaar klimaatdoelstellingen te hebben in lijn met Scienced Based Target initiative.

Stemmen

ASN Impact Investors heeft gebruikgemaakt van haar stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen van de ondernemingen waarin het fonds heeft belegd. Dit recht wordt gebruikt om ondernemingen aan te sporen tot duurzamer beleid en praktijken. De uitgangspunten zijn vastgelegd in het duurzame stembeleid van ASN Impact Investors.

Wij verwachten van bedrijven dat zij een ambitieus en tijdsgebonden klimaatdoel hebben gesteld in lijn met het Akkoord van Parijs. Als een bedrijf dat niet heeft, stemmen wij tegen goedkeuring van het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Zo hebben wij Nemetschek laten weten dat wij tegen stemmen omdat het geen emissie reductiedoelen heeft gesteld en dat een geloofwaardig plan om de noodzakelijke transitie te managen ontbreekt. Verder is er met drie bedrijven uit het ASN Duurzaam Aandelenfonds engagement gevoerd over klimaat.

1

Wij stemden het vaakst tegen de beloning van bestuurders.

We vinden het belangrijk dat bedrijven hun bestuurders niet alleen op financiële criteria beoordelen, maar ook op duurzaamheidscriteria. Door tegen beloningsvoorstellen zonder duurzaamheidscriteria te stemmen, oefenen we druk uit op bedrijven om hun beloningspakketten te herzien. Daarmee stimuleren we duurzaam gedrag.

2

Op de tweede plaats stond bestuurdersbenoemingen.

Wij stemden tegen benoemingen waarbij de diversiteit en onafhankelijkheid van het bestuur onvoldoende gewaarborgd werden. Het ging hierbij vooral om Europese en Aziatische bedrijven.

3

Op de derde plaats bij het tegenstemmen stond het verhogen van kapitaal.

Wij stemmen bijvoorbeeld tegen de uitgifte van nieuwe aandelen als dit een negatieve invloed heeft op de belangen van werknemers, consumenten en gemeenschappen.

Voorbeeld van stemrecht

ASN Impact Investors heeft tegen de benoeming van een bestuurder van **Seek Limited** gestemd. Het bedrijf had wat ASN Impact Investors betreft geen evenwichtige verhouding tussen vrouwen en mannen in het bestuur. Als meer dan 60% van het bestuur hetzelfde geslacht heeft, stemt ASN Impact Investors tegen nieuwe kandidaten met dat geslacht. ASN Impact Investors vindt het belangrijk dat er een goede genderbalans is. Uit onderzoek is gebleken dat dit de bedrijfsvoering ten goede komt, zowel qua duurzaamheid als financieel rendement. Tevens heeft ASN Impact Investors tegen het beloningsvoorstel van het bedrijf gestemd omdat er geen ESG performance criteria in verwerkt zijn.

ASN Milieu & Waterfonds

SFDR Artikel 9 Fonds

ASN Milieu & Waterfonds

Het ASN Milieu & Waterfonds belegt wereldwijd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen die – veelal technologisch geavanceerde – oplossingen bieden in de sectoren water, duurzame energie, energie-efficiëntie, zuivering en afvalverwerking, duurzame voeding en land- en bosbouw.

Duurzame beleggingsdoelstellingen

ASN Impact Investors streeft naar een duurzame en rechtvaardige samenleving. Het ASN Milieu & Waterfonds draagt daaraan bij middels het realiseren de volgende twee duurzame beleggingsdoelstellingen:

1

Klimaat

het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graad te houden).

2

Biodiversiteit

het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019).

Artikel 9 Fonds: Het ASN Milieu & Waterfonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzame beleggingsdoelstellingen.

Selectie bedrijven voor het universum

Het beleggingsproces begint met het selecteren van beursgenoteerde bedrijven wereldwijd die mogelijk voldoen aan onze strikte duurzaamheidscriteria. Na een eerste screening volgt nader onderzoek. Goedgekeurde bedrijven worden minimaal eens per vier jaar opnieuw onderzocht en beoordeeld.

Onderzoek en selectie bedrijven in 2023

55 onderzocht

5 toegevoegd

3 niet toegevoegd

120
bedrijven in het
beleggingsuniversum

5 verwijderd

3 verwijderd, om andere dan duurzaamheidsredenen

42 gehandhaafd

Uitgelicht bedrijf: toegevoegd

In de verslagperiode hebben we het Amerikaanse KLA Corp toegelaten. Dit bedrijf ontwikkelt procesbesturings- en opbrengstsystemen voor onder meer de halfgeleiderindustrie. De producten dragen bij aan innovaties die de halfgeleiderindustrie mogelijk maken: een mooie aanvulling op ons beleggingsuniversum.

Uitgelicht bedrijf: verwijderd

Indutrade heeft een aantal bedrijven overgenomen die specifieke onderdelen voor defensie maken. Daarom voldoet het bedrijf niet meer aan ons wapencriterium. Het overgenomen Datum Electronics maakt bijvoorbeeld meetinstrumenten die ook bij de marine worden gebruikt en hiervoor aan specifieke militaire standaarden moeten voldoen. We hebben daarom Indutrade afgekeurd en verwijderd uit ons beleggingsuniversum.

Lijst bedrijven

Nieuw toegelaten

Befesa
KLA Corporation
Mondi
Shoals Technologies Group
Veralto

Gehandhaafd

Advanced Drainage Systems	Lennox
Aixtron	Lindsay Corporation
Amiad Water Systems	Littelfuse
AMS Osram	Manila Water Company
ASML	Mettler-Toledo
Azbil	Meyer Burger
Beyond Meat	Middlesex Water
Brambles	MTR Corporation
California Water Service	Nibe Industries
Chr. Hansen Holding	Northwest Pipe
Chroma Ate	Ormat Technologies
Daiseki	Power Integrations
East Japan Railway	Rational
EDP Renovaveis	Renewi
Everlight Electronics	SMA Solar Technology
Geberit	Smurfit Kappa
Genuit Group	Trane Technologies
Georg Fischer	United Utilities
Hiwin	Uponor
Legrand	Watts Water Technologies
LEM Holdings	Xinyi Solar

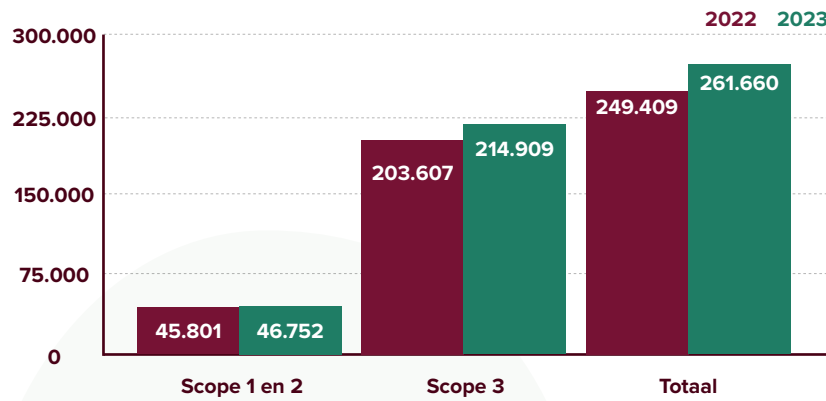
Verwijderd

Indutrade
Kingsplan Group
Rockwool International
SolarEdge Technologies
Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC)

Klimaat

Voor het bepalen van de impact op het klimaat in de afgelopen periode kijken we naar de uitstoot van CO₂ en de vermeden CO₂-uitstoot van de bedrijven waarin het fonds belegt.

CO₂-uitstoot in tonnen per jaar

2,1%

Toename in scope 1 en 2

5,6%

Toename inscope 3

4,9%

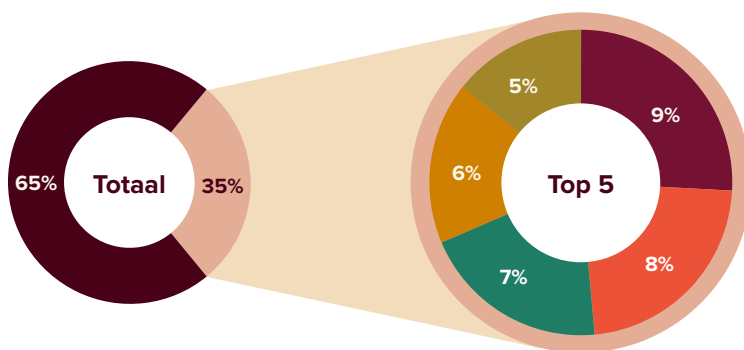
Toename totale CO₂-uitstoot

CO₂-uitstoot in kg per euro belegd

2022 2023

Top 5 bedrijven in portefeuille met de grootste CO₂-uitstoot (scope 1, 2 en 3) in 2023

Smurfit Kappa Group Plc	22.825	9%
Lenzing AG	19.949	8%
Signify N.V.	17.721	7%
Core & Main Inc - Class A	14.906	6%
Corbion N.V.	14.194	5%

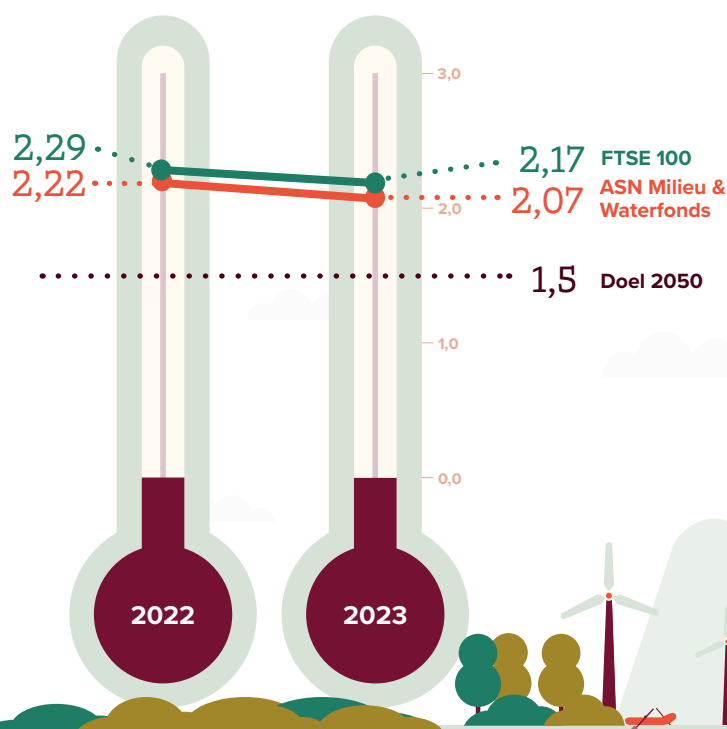
Geïmpliceerde temperatuurstijging in graden Celsius

Sinds 2022 sturen we ook op de vorderingen die bedrijven maken om de klimaatdoelen van 'Parijs' te halen. Met de MSCI Implied Temperature Rise (ITR)-methodologie kunnen we daarbij vooruitkijken.

De MSCI ITR-methode is een toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuurdoelstellingen.

-6,8%

verschil in verwachte temperatuurstijging t.o.v. vorig jaar

Oorzaken wijziging geïmpliceerde temperatuurwijziging

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille: De verwijdering van Indutrade, Uponor, Evoqua Water Technologies, Taiwan Semiconductor Manufacturing en Rockwool uit de fondsportefeuille heeft het meest bijgedragen aan de afname van de ITR van het ASN Milieu & Waterfonds. Samen zorgden ze voor een afname van 0,17 graden Celsius. Indutrade behoorde met een ITR van 3 graden Celsius bij de top 10 van bedrijven met de hoogste ITR in de fondsportefeuille. De nieuw aangekochte bedrijven Core & Main, Veralto en Delta Electronics zorgden samen voor een toename van de ITR met 0,10 graden Celsius. De posities van Xinyi Solar en Corbion namen af, dit zorgde voor een verlaging van de ITR met 0,04 graden Celsius.

Wijzigingen van de ITR-data: MSCI verbetert continue de ITR van de bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat bedrijven betere data rapporteren, de modellen van MSCI beter worden of omdat zij klimaatdoelstellingen opnemen. De grootste wijzigingen, alle met als resultaat een lagere ITR, deden zich voor bij Corbion, George Fischer, Mettler-Toledo International, Lennox International en Befesa. Samen zorgden zij voor een verbetering van de ITR met 0,08 graden Celsius.

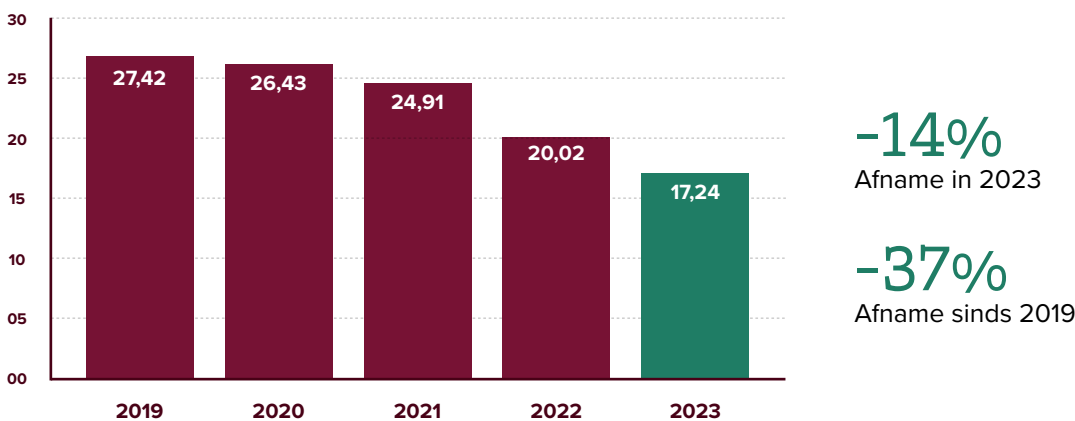
Biodiversiteit

Onder biodiversiteit wordt verstaan: de variatie aan levende organismen en de verscheidenheid aan relaties die zij met elkaar hebben in ecosystemen.

Het ASN Milieu & Waterfonds heeft tot doel het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019). De realisatie van deze doelstelling wordt gemeten op basis van de BFFI-methode die het Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF) heeft ontwikkeld. De methodiek om de impact op biodiversiteit te meten is continue in ontwikkeling. Voor de biodiversiteitsfootprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

De BFFI-methode meet de biodiversiteitsvoetafdruk in ha per geïnvesteerde euro, gebaseerd op de levenscyclusbeoordelingen (LCA). Een LCA berekent het milieueffect van producten en diensten over hun gehele levenscyclus. Dit resulteert in een verwacht negatief of positief effect op de biodiversiteit (in ha) per geïnvesteerde euro per jaar ((ha/€)/jr).

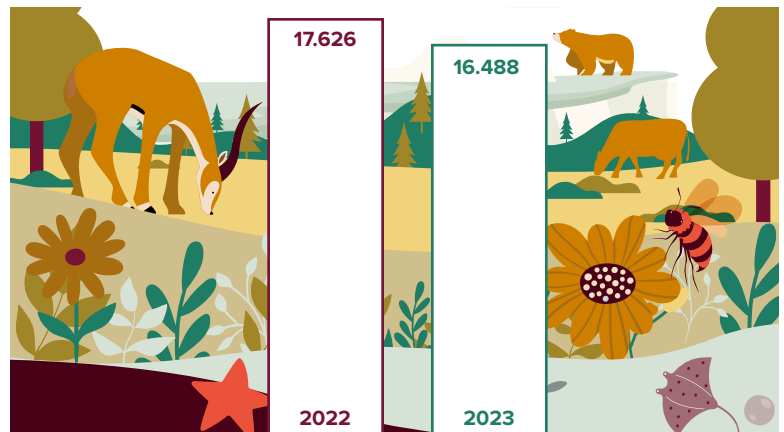
Biodiversiteit footprint in ha verlies per miljoen euro geïnvesteerd

Totale impact op biodiversiteit van het fonds in hectare verlies per jaar

-6,5%
Afname in 2023

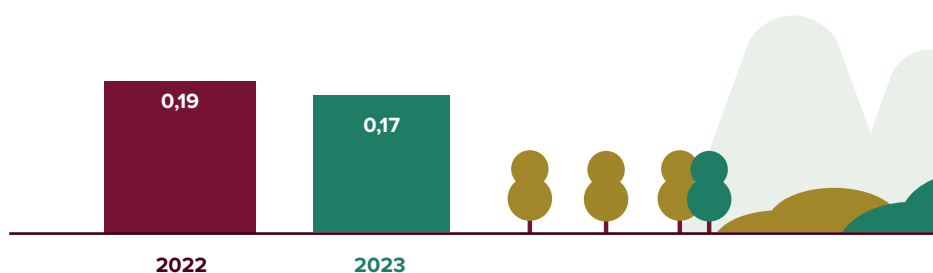
De negatieve impact op biodiversiteit van het ASN Milieu & Waterfonds komt 6,5% lager uit dan het jaar ervoor.

Impact op biodiversiteit in m² verlies per euro belegd per jaar

ASN Milieu & Waterfonds

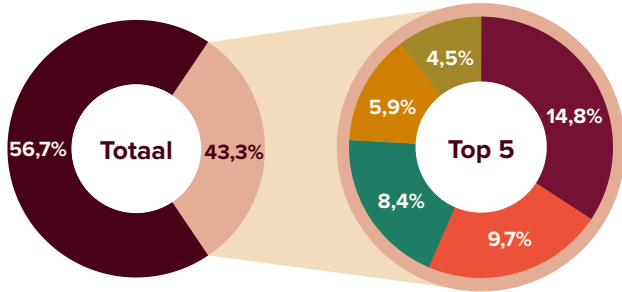
-11,6%
lagere footprint per euro t.o.v. vorig jaar

Oorzaken wijziging biodiversiteit footprint 2023 t.o.v. 2022

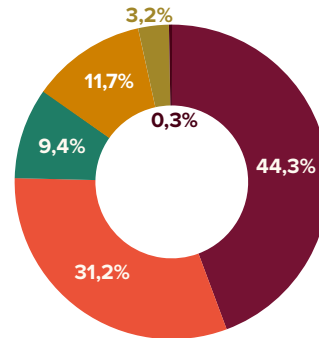
De verwijdering van Uponor, DS Smith PLC en Rockwool uit de fondsportefeuille heeft het meest bijgedragen aan de afname voor de biodiversiteitsfootprint. Samen zorgden ze voor een afname van 3,06 pdf.ha.jaar per miljoen euro geïnvesteerd.

Top 5 bedrijven met de grootste biodiversiteit footprint in de portefeuille

Smurfit Kappa Group Plc	2.442	14,8%
Sonoco Products CO	1.597	9,7%
Lenzing AG	1.383	8,4%
Brambles	973	5,9%
Signify N.V.	746	4,5%

Oorzaken van biodiversiteitsverlies

Landgebruik	44,3%
Klimaatverandering	31,2%
Verzuring	9,4%
Watergebruik	11,7%
Fotochemische ozon (het afbreken van de ozonlaag)	3,2%

Terrestrische ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen op de aarde)

Zout water ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen in zeewater)

Zoet water ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen in zoet water)

Zoet water eutrofiëring (geleidelijke toename van nutriënten)

Zout water eutrofiëring (geleidelijke toename van nutriënten)

0,3%

De methodiek om de biodiversiteitsimpact van beleggingen te meten is nog in ontwikkeling. De gebruikte data zullen steeds beter worden. Daardoor is het mogelijk dat de berekende impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Actief aandeelhouderschap

Met actief aandeelhouderschap in de vorm van engagement en stemmen stimuleren wij beursgenoteerde bedrijven om hun beleid en activiteiten duurzamer te maken, transparanter te zijn en opheldering te geven als er sprake is van misstanden. Beide zijn dus instrumenten om onze doelstellingen te bereiken.

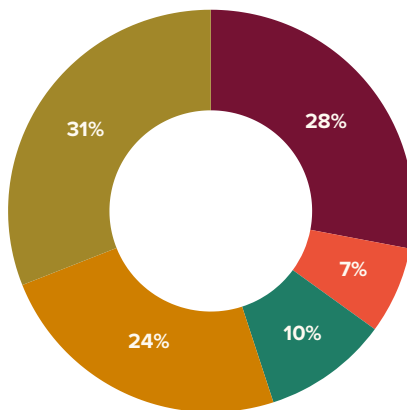
Engagement

Wij voeren een dialoog met bedrijven en instellingen met als doel hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties en hen aan te sporen deze te verbeteren. Het besluit tot engagement werd genomen wanneer een belegging niet langer voldeed aan onze duurzaamheidscriteria of wanneer misstanden werden vastgesteld.

Thema's waarop we in 2023 engagement voerden met bedrijven in het universum van het ASN Milieu & Waterfonds:

29
Engagements

24%
van het universum

Mensenrechten	8	28%
Klimaat	2	7%
Biodiversiteit	3	10%
Dierenwelzijn	0	0%
Bestuur	7	24%
Meerdere onderwerpen	9	31%

Er is met vijf bedrijven uit het ASN Milieu & Waterfonds engagement gevoerd over biodiversiteit. Zo is er met American Water Works gesproken. We wilden een beter beeld krijgen over de uitkomsten van een assessment van het bedrijf met betrekking tot de afhankelijkheid van biodiversiteit en de impact die de bedrijfsvoering daarop heeft. Ook is er gesproken over processen om risico's te mitigeren en de activiteiten van het management. Deze gesprekken gaan in de 2024 verder.

Voorbeelden engagement

Een van de bedrijven waarmee we in 2023 engagement hebben gevoerd is het Amerikaanse **Ormat Technologies**. We hebben onze zorgen geuit over de ontwikkeling van een geothermisch energieproject in Nevada. Het project is in het leefgebied van een zeldzame, in 2017 ontdekte, paddensoort: the Dixie Valley Toad. Het bedrijf heeft aangegeven na te denken over het verkleinen van de productie-faciliteit in Nevada. Hierdoor is de mogelijke negatieve impact op de bedreigde paddensoort kleiner. Daarnaast is Ormat een rechtszaak begonnen tegen de natuurorganisatie die de paddensoort op de lijst met bedreigde diersoorten heeft gezet. Het spreekt voor zich dat we de uitkomst van deze zaak met grote belangstelling blijven volgen.

Er is met vier bedrijven uit het ASN Milieu & Waterfonds engagement gevoerd over klimaat. Zo is er met **EDP Renovaveis** engagement gevoerd. Het bedrijf geeft aan dat het valt onder de emissiedoelen van moederbedrijf EDP. Ook is het bezig om de eigen doelen geverifieerd te krijgen door het Scienced Based Target initiative.

MTR 港铁

Er vindt passief engagement plaats bij **MTR Corp**. Het bedrijf heeft eerder een statement geplaatst waarin ze melden dat het bedrijf vakbondsvrijheid ondersteunt. Dit statement is van de website verdwenen. Wij willen graag zien dat het bedrijf beleid op vakbondsvrijheid publiceert. Wij zijn in afwachting van reactie.

Stemmen

ASN Impact Investors heeft gebruikgemaakt van haar stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen van de ondernemingen waarin het fonds heeft belegd. Dit recht wordt gebruikt om ondernemingen aan te sporen tot duurzamer beleid en praktijken. De uitgangspunten zijn vastgelegd in het duurzame stembeleid van ASN Impact Investors.

Wij verwachten van bedrijven dat zij een ambitieus en tijdsgebonden klimaatdoel hebben gesteld in lijn met het Akkoord van Parijs. Als een bedrijf dat niet heeft, stemmen wij tegen goedkeuring van het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Zo hebben wij **Rational** laten weten dat wij tegen stemmen. Het bedrijf rapporteert over scope 1, 2 en 3. Helaas ontbreekt het aan emissiereductiedoelen en een geloofwaardig klimaatactieplan. We hebben Rational hierover geïnformeerd.

1

Wij stemden het vaakst tegen de beloning van bestuurders.

We vinden het belangrijk dat bedrijven hun bestuurders niet alleen op financiële criteria beoordelen, maar ook op duurzaamheidscriteria. Door tegen beloningsvoorstellen zonder duurzaamheidscriteria te stemmen, oefenen we druk uit op bedrijven om hun beloningspakketten te herzien. Daarmee stimuleren we duurzaam gedrag.

2

Op de tweede plaats stond bestuurdersbenoemingen.

Wij stemden tegen benoemingen waarbij de diversiteit en onafhankelijkheid van het bestuur onvoldoende gewaarborgd werden. Het ging hierbij vooral om Europese en Aziatische bedrijven.

3

Op de derde plaats bij het tegenstemmen stond het verhogen van kapitaal.

Wij stemmen bijvoorbeeld tegen de uitgifte van nieuwe aandelen als dit een negatieve invloed heeft op de belangen van werknemers, consumenten en gemeenschappen.

ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

SFDR Artikel 9 Fonds

ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt in aandelen van kleine tot middelgrote beursgenoteerde Europese ondernemingen die zich inspinnen om de duurzaamheid van de samenleving te bevorderen.

Duurzame beleggingsdoelstellingen

ASN Impact Investors streeft naar een duurzame en rechtvaardige samenleving. Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds draagt daaraan bij middels het realiseren de volgende drie duurzame beleggingsdoelstellingen:

1

Klimaat

Het verminderen van de uitstoot van CO₂ per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graad te houden).

2

Biodiversiteit

Het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019).

3

Mensenrechten

Het stimuleren van de betaling van leefbaar loon aan fabrieks-werknemers in de keten van de kledingindustrie (ten opzichte van basisjaar 2019).

Artikel 9 Fonds: Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds is een artikel 9-product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9-product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen.

Selectie bedrijven voor het universum

Het beleggingsproces begint met het selecteren van aandelen van beursgenoteerde bedrijven wereldwijd die voldoen aan onze strikte duurzaamheidscriteria. Ondernemingen in de portefeuille worden minstens eenmaal per vier jaar opnieuw getoetst.

Onderzoek en selectie bedrijven in 2023

40 onderzocht

1 toegevoegd

4 niet toegevoegd

113
bedrijven in het
beleggingsuniversum

4 verwijderd

6 verwijderd, om andere dan duurzaamheidsredenen

31 gehandhaafd

Uitgelicht bedrijf: toegevoegd

 ALLIANCE

Het Britse Alliance Pharmaceuticals voert zo'n 80 gezondheidsmerken voor consumenten en medicijnen op recept en is actief in meer dan 100 landen. Het betreft bijvoorbeeld producten gericht op het verminderen van littekens, het tegengaan van roos en supplementen gericht op het verminderen van overgangsklachten. Een mooie aanvulling op het beleggingsuniversum.

Uitgelicht bedrijf: verwijderd

 ADDTECH

Het Zweedse Addtech ontwikkelt onder andere energie-oplossingen en oplossingen voor de biowetenschappen. Het maakt ook zelf producten waaronder elektromotoren en transformatoren. Helaas bleek ook dat Addtech betrokken is bij de ontwikkeling van wapens. Voor ASN Impact Investors reden om het bedrijf te verwijderen uit het beleggingsuniversum.

Lijst bedrijven

Nieuw toegelaten

Alliance Pharmaceuticals

Gehandhaafd

Aixtron
AMS Osrām
Barratt Developments
Befesa
Berkeley Group
Bravida Holding
Clariane
Coats Group
Elanders
Electrolux
Fabege
Genuit Group
Georg Fischer
Gerresheimer
Immobiliare Grande Distribuzione (IGD)
Interroll
Jost Werke
LEM Holdings
Mercialys
Meyer Burger
NOS SGPS
Orange Belgium
Renewi

Gerresheimer
Givaudan
Haleon
HanesBrands
ISS
Kingfisher
KPN
Landsec (Land Securities Group)
Lear Corporation
Legrand
Lennox
ManpowerGroup
Mercialys
Metropole Television
Mettler-Toledo
Meyer Burger
Mondi
MTR Corporation
Nibe Industries
Orange Belgium
Pennant Group
Permisson

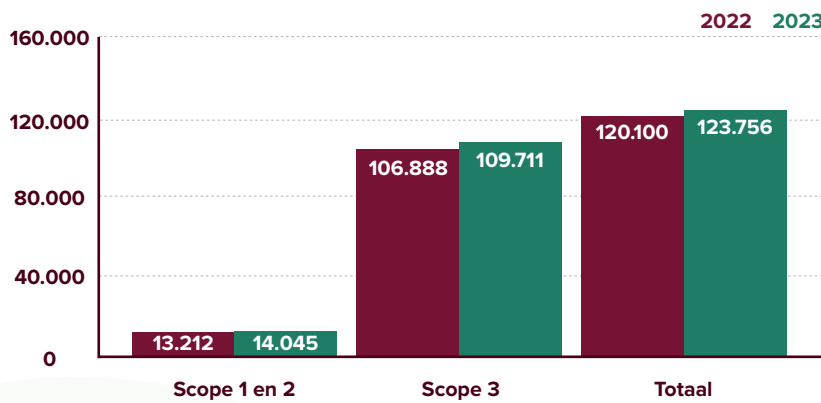
Verwijderd

AddTech
Kingspan Group
Nokian Renkaat
Rockwool International

Klimaat

Voor het bepalen van de impact op het klimaat in de afgelopen periode kijken we naar de uitstoot van CO₂ en de vermeden CO₂-uitstoot van de bedrijven waarin het fonds belegt.

CO₂-uitstoot in tonnen per jaar

6,3%

Toename in scope 1 en 2

2,6%

Toename in scope 3

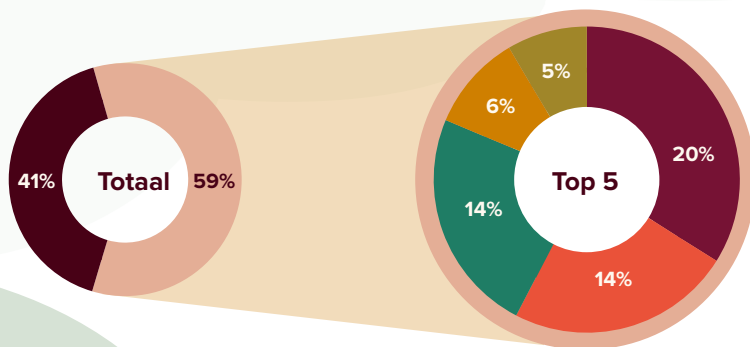
3,0%

Toename totale CO₂-uitstoot

CO₂-uitstoot in kg per euro belegd

Top 5 bedrijven in portefeuille met grootste CO₂-uitstoot (scope 1, 2 en 3) in 2023

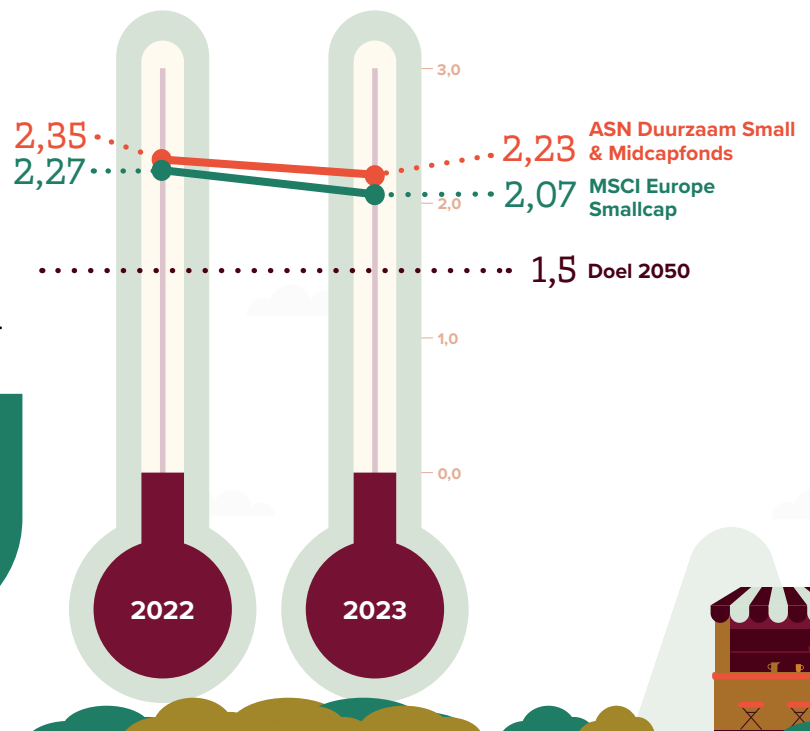

Jost Werke AG	24.900	20%
Bekaert	17.750	14%
Coats Group Plc	16.905	14%
Signify N.V.	7.037	6%
Premier Foods Plc	6.173	5%

Geïmpliceerde temperatuurstijging in graden Celsius

Sinds 2022 sturen we ook op de vorderingen die bedrijven maken om de klimaatdoelen van 'Parijs' te halen. Met de MSCI Implied Temperature Rise (ITR)-methodologie kunnen we daarbij vooruitkijken.

De MSCI ITR-methode is een toekomstgerichte metriek, uitgedrukt in graden Celsius, die is ontworpen om de temperatuurafstemming van beleggingen, portefeuilles en fondsen weer te geven op de mondiale temperatuurdoelstellingen.

-5,1%

verschil in verwachte temperatuurstijging t.o.v. vorig jaar

Oorzaken wijziging geïmpliceerde temperatuurwijziging

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille: De verwijdering van Software AG, Dustin Group, Telenet Group Holding, Fabegé, Wickes Group en ASOS heeft het meest bijgedragen aan de afname van de ITR van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. Samen zorgden ze voor een afname van 0,22 graden Celsius. De nieuw aangekochte bedrijven Aixtron en Alliance Pharma zorgden voor een toename van 0,10 graden Celsius. De posities van Alfen, Coats Group, Basic-Fit, BE Semiconductor Industries en Premier Foods zijn vergroot. Dit droeg bij aan een verhoging van de ITR met 0,23 graden Celsius. De positie in Jost Werke is verlaagd, dit zorgde voor een daling van de ITR met 0,10 graden Celsius.

Wijzigingen van de ITR-data: MSCI verbetert continue de ITR van de bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat bedrijven betere data rapporteren, de modellen van MSCI beter worden of omdat zij klimaatdoelstellingen opnemen. De grootste wijzigingen, alle met als resultaat een lagere ITR, deden zich voor bij Premier Foods, Corbion, Bekaert, Befesa en Jost Werke. Samen zorgden zij voor een verbetering van de ITR met 0,21 graden Celsius.

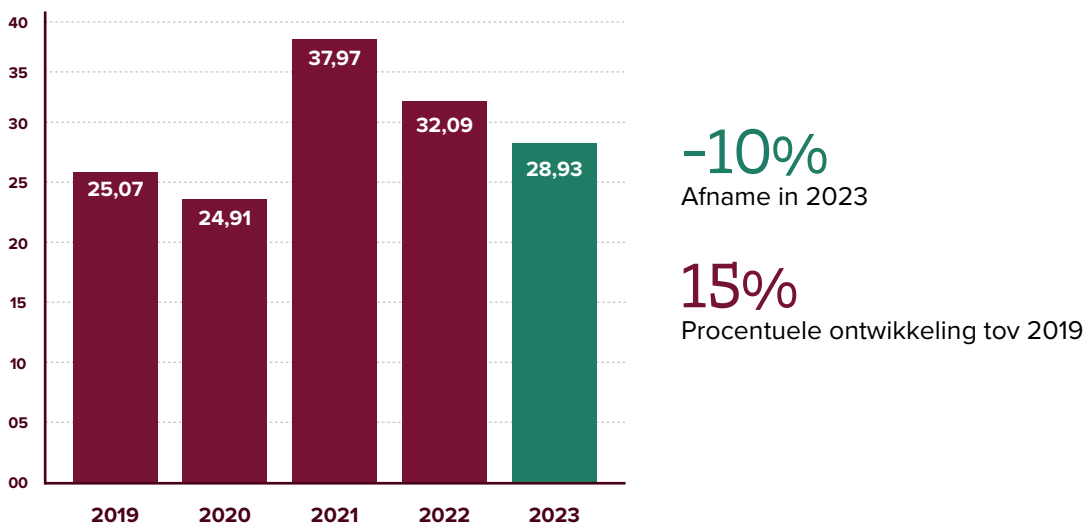
Biodiversiteit

Onder biodiversiteit wordt verstaan: de variatie aan levende organismen en de verscheidenheid aan relaties die zij met elkaar hebben in ecosystemen.

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds heeft tot doel het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019). De realisatie van deze doelstelling wordt gemeten op basis van de BFFI-methode die het Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF) heeft ontwikkeld. De methodiek om de impact op biodiversiteit te meten is continue in ontwikkeling. Voor de biodiversiteitsfootprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

De BFFI-methode meet de biodiversiteitsvoetafdruk in ha per geïnvesteerde euro, gebaseerd op de levenscyclusbeoordelingen (LCA). Een LCA berekent het milieueffect van producten en diensten over hun gehele levenscyclus. Dit resulteert in een verwacht negatief of positief effect op de biodiversiteit (in ha) per geïnvesteerde euro per jaar ((ha/€)/jr). Sinds 2023 wordt de biodiversiteitsvoetafdruk elk kwartaal beoordeeld.

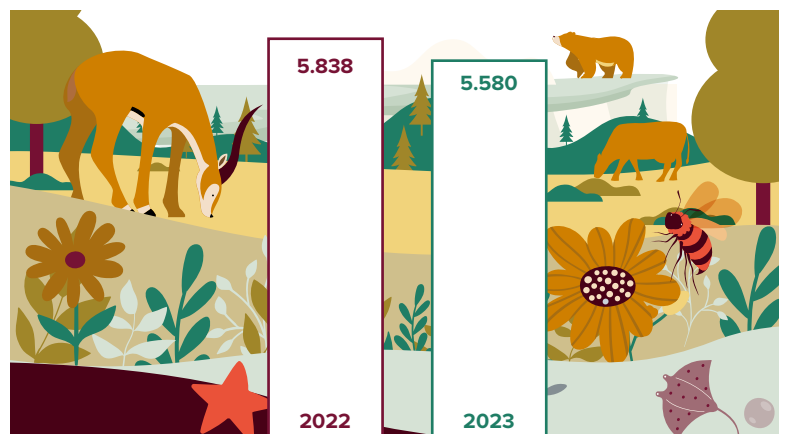
Biodiversiteit footprint in ha verlies per miljoen euro geïnvesteerd

Totale impact op biodiversiteit van het fonds in hectare verlies per jaarr

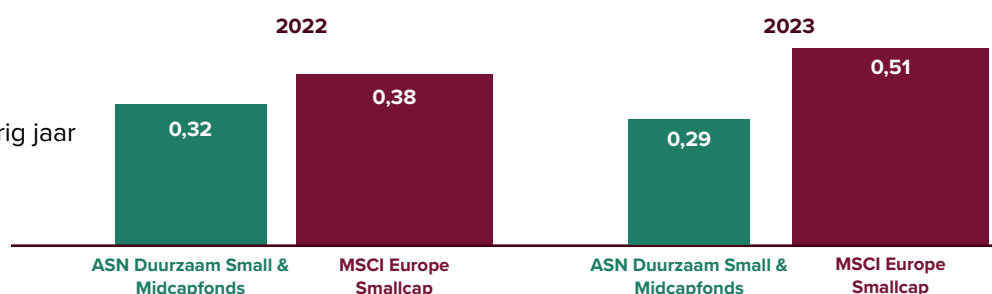
-4,4%
Afname in 2023

De totale footprint over het in het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegd vermogen komt -4,4% lager uit dan het jaar ervoor.

Impact op biodiversiteit in m² verlies per euro belegd per jaar

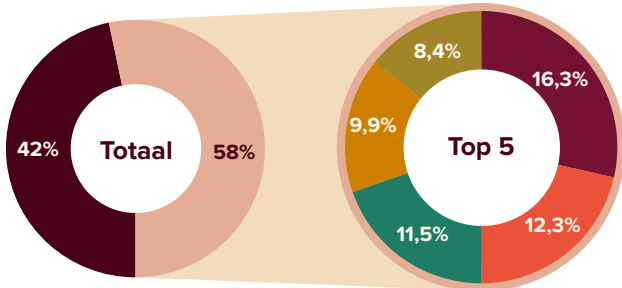
-9,8%
lagere footprint per euro t.o.v. vorig jaar

Oorzaken wijziging biodiversiteit footprint 2023 t.o.v. 2022

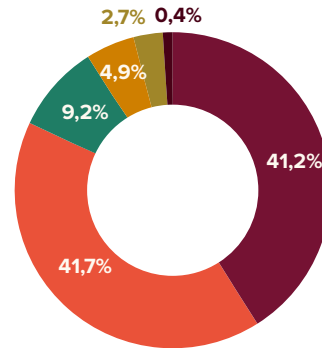
De methodiek om de biodiversiteitsimpact van beleggingen te meten is nog in ontwikkeling. De gebruikte data zullen steeds beter worden. Daardoor is het mogelijk dat de berekende impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Top 5 bedrijven met grootste biodiversiteit footprint in de portefeuille

Huhtamaki Oyj	909	16,3%
Bekaert	686	12,3%
Jost Werke AG	644	11,5%
Coats Group Plc	551	9,9%
Premier Foods Plc	466	8,4%

Oorzaken van biodiversiteitsverlies

Landgebruik	41,2%
Klimaatverandering	41,7%
Verzuring	9,2%
Watergebruik	4,9%
Fotochemische ozon (het afbreken van de ozonlaag)	2,7%

Terrestrische ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen op de aarde)

Zout water ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen in zeewater)

Zoet water ecotoxiciteit (het effect van toxische stoffen in zoet water) 0,4%

Zoet water eutrofiëring (geleidelijke toename van nutriënten)

Zout water eutrofiëring (geleidelijke toename van nutriënten)

De methodiek om de biodiversiteitsimpact van beleggingen te meten is nog in ontwikkeling. De gebruikte data zullen steeds beter worden. Daardoor is het mogelijk dat de berekende impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Mensenrechten

Klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit dragen ook bij aan een groeiende ongelijkheid. Wij nemen criteria op het gebied van mensenrechten mee in al onze beleggingen en zetten ons actief in voor een leefbaar loon in de kledingindustrie.

In 2022 is de gemiddelde leefbaarloonscore voor de kledingmerken in het Beleggingsuniversum van de portefeuille van het fonds verbeterd ten opzichte van het basisjaar 2019 (gemeten aan de hand van de Platform Living Wage Financials (PLWF)-methodologie).

Leefbaar loon

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt ook in kledingbedrijven. Wie in een bedrijf belegt, kan invloed hebben op het beleid en de praktijk ervan. De kledingbedrijven in het beleggingsuniversum voldoen aan onze duurzaamheidscriteria, maar er vinden helaas ook nog steeds veel misstanden plaats. Veel zijn gerelateerd aan het betalen van een leefbaar loon aan de mensen die de kleding maken. Daarom heeft het fonds een doelstelling voor leefbaar loon geformuleerd.

Een leefbaar loon is een zogenaamd *enabling right*; het maakt mensen weerbaarder, de stap naar een vakbond oprichten wordt kleiner en het helpt in de strijd tegen kinderarbeid. Daarom nemen we deel aan het [Platform Living Wage Financials \(PLWF\)](#), dat ASN samen met Triodos IM en MN heeft opgericht. Inmiddels heeft dit platform twintig leden, met een gezamenlijk belegd vermogen van meer dan 6.580 miljard euro.

Wij willen dat kledingbedrijven zich bewust zijn van de structurele onderbetaling van de mensen die kleding maken. Ook willen we dat zij deze onderbetaling aanpakken en samen met andere stakeholders, zoals vakbonden en overheden, aan oplossingen werken. Dat is niet eenvoudig. Kledingbedrijven zelf betalen immers meestal de lonen niet; dat doen de toeleveranciers. Deze fabrieken willen concurrerend blijven in een competitieve markt; zij bieden prijzen die nauwelijks de kosten dekken en waarvan dus geen leefbaar loon kan worden betaald.

Doelstelling leefbaar loon 2030

In 2030 heeft de kledingsector alle benodigde processen geïmplementeerd om een leefbaar loon voor werknemers in zijn ketens mogelijk te maken.

Meetmethodiek

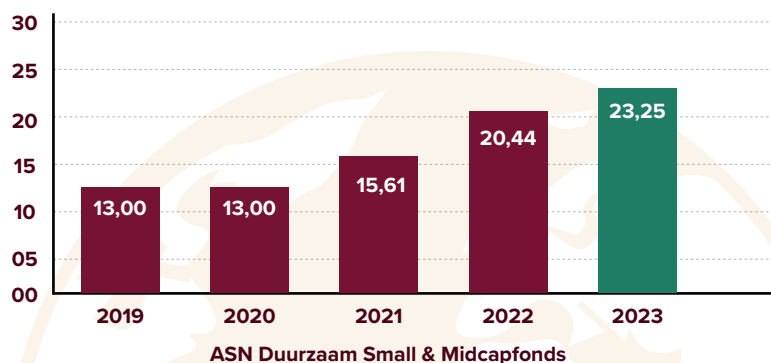
De methodiek om leefbaar loon te meten hebben we vanuit het PLWF ontwikkeld. Deze methodiek sluit aan bij de Guiding Principles for Business and Human Rights van de Verenigde Naties en het bijbehorende Reporting Framework. Met behulp van de methodiek beoordelen we ook de praktijk. We beantwoordden voor elk bedrijf acht vragen, zoals: in hoeverre integreert het bedrijf zijn beleid voor leefbaar loon in de bedrijfsvoering, wat is de impact hiervan op de textielwerkers en hoe transparant is het bedrijf erover? Antwoorden op deze vragen leidden tot de indeling van de bedrijven in vijf categorieën:

In 2023 hebben we de vereisten voor het onderdeel Assessing Impacts aangepast. Voorheen lag de nadruk op het begrip van een bedrijf van de risico's die gepaard gaan met het niet betalen van een leefbaar loon. Nu ligt de nadruk meer op concrete informatie. Bijvoorbeeld: heeft het bedrijf zicht op het daadwerkelijke gat tussen het betaalde loon en een leefbaar loon op de productielocaties en wat zijn de plannen om dit gat te dichten. [Mazars](#) geeft jaarlijks een onafhankelijke assurance af waarin het vaststelt dat wij de methodiek zorgvuldig hebben toegepast. Ook in 2023 hebben wij deze assurance gekregen.

Gemiddelde Leefbaarloonscore

Puma heeft als enige bedrijf de categorie leading bereikt. De meeste bedrijven, acht in totaal, bevinden zich in de categorie maturing. Over het algemeen is er weinig vooruitgang geboekt bij deze bedrijven. Opvallend is dat Marks & Spencer is verslechterd en een categorie achteruit is gegaan. Asics, Marks & Spencer en Next bevinden zich in de developing fase. Kontoor is dit jaar niet onderzocht. De rapportagecyclus van het bedrijf wijkt af van onze onderzoekscyclus waardoor er geen nieuwe informatie beschikbaar is. Het bedrijf blijft daardoor in de developing fase.

Het Platform for Living Wage Financials ziet positieve ontwikkelingen bij de bedrijven op het gebied van beleid over leefbaar loon en verantwoorde inkooppraktijken. Echter, het bewijs van implementatie in de praktijk ontbreekt nog steeds. Dit is een grote zorg voor het Platform, dat streeft naar concrete resultaten voor de werknemers in de toeleveringsketen. Het PLWF besloot daarom om in 2023 de lat hoger te leggen door de beoordelingsmethodiek voor beide werkgroepen te actualiseren.

De uitkomsten van de jaarlijkse meting zijn ook verschenen in het Living Wage Report 2023 dat in oktober gepubliceerd is. De onderzoeksresultaten vormen een goede basis voor diepgaande discussies, ook over de ambities van bedrijven voor de toekomst. Naar aanleiding van het rapport en de individuele beoordelingen per bedrijf hebben we in 2023 met 12 kledingbedrijven in ons beleggingsuniversum gesproken. De overige bedrijven spreken we in 2024.

'We zien dat kledingmerken kleine stappen in de goede richting nemen, maar het probleem is allesbehalve opgelost'

Mariëtta Smid, Hoofd Duurzaamheid

Actief aandeelhouderschap

Met actief aandeelhouderschap in de vorm van engagement en stemmen stimuleren wij beursgenoteerde bedrijven om hun beleid en activiteiten duurzamer te maken, transparanter te zijn en opheldering te geven als er sprake is van misstanden. Beide zijn dus instrumenten om onze doelstellingen te bereiken.

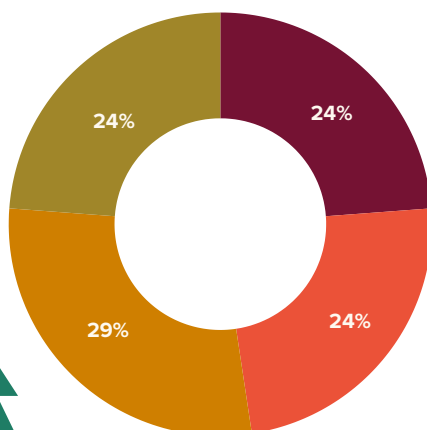
Engagement

Wij voeren een dialoog met bedrijven en instellingen met als doel hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties en hen aan te sporen deze te verbeteren. Het besluit tot engagement werd genomen wanneer een belegging niet langer voldeed aan onze duurzaamheidscriteria of wanneer misstanden werden vastgesteld. We hebben zoals hiervoor beschreven, ook engagement gebruikt om de kledingmerken in de portefeuille te helpen hun leefbaarloonscore te verbeteren.

Thema's waarop we in 2023 engagement voerden met bedrijven in het universum van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds:

21
Engagements

19%
van het universum

Mensenrechten	5	24%
Klimaat	5	24%
Biodiversiteit	0	0%
Dierenwelzijn	0	0%
Bestuur	6	29%
Meerdere onderwerpen	5	24%

Engagement voorbeelden

In 2023 hebben we het passief engagement met **Berkeley Group Holdings**, een Britse projectontwikkelaar en woningbouwer, afgesloten wegens het aflopen van de vierjaarstermijn van het passief engagement traject. We constateren dat het bedrijf aan veel van onze criteria voldoet, maar nog niet aan alle criteria. Om te voldoen aan ons houtcriterium verwachten we van bedrijven dat ze rapporteren op de splitsing van PEFC of FSC gecertificeerd hout. Dit ontbreekt bij Berkeley Group Holdings. Ook missen er elementen in het ketenbeleid. Wij hebben daarom besloten om met Berkeley Group Holdings actief engagement te voeren en we verwachten binnen een jaar verbetering op voorgaande benoemde punten.

Er is met zes bedrijven uit het ASN Small & Midcapfonds engagement gevoerd over klimaat. Zo is er met **Corbion** engagement gevoerd. We willen het emissiereductieplan beter begrijpen. Het bedrijf heeft aangegeven dat het verwacht dat de emissies in 2028/2029 fors omlaag gaan, gedreven door technologische ontwikkelingen in de fabrieken zoals elektrificatie en duurzame energiebronnen. Het bedrijf heeft aangegeven dat het verwacht dat de emissies in 2028/2029 fors omlaag gaan, gedreven door technologische ontwikkelingen in de fabrieken zoals elektrificatie en duurzame energiebronnen.

In 2023 zijn we actief engagement gestart met **Groupe SEB**, producent van onder meer keukenapparaten en huishoudproducten. We missen ketenbeleid op het gebied van conflictmineralen. We hebben aangegeven graag een reactie te ontvangen waarin het bedrijf zich uitspreekt tegen het gebruik van conflictmineralen in de keten. Een andere optie is dat SEB zich openlijk aansluit bij een van de volgende internationale standaarden: Responsible Minerals Initiative van de RBA of de OECD-richtlijnen voor conflictmineralen. Wij zijn in afwachting van een reactie van het bedrijf.

Stemmen

ASN Impact Investors heeft gebruikgemaakt van haar stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen van de ondernemingen waarin het fonds heeft belegd. Dit recht wordt gebruikt om ondernemingen aan te sporen tot duurzamer beleid en praktijken. De uitgangspunten zijn vastgelegd in het duurzame stembeleid van ASN Impact Investors.

Wij verwachten van bedrijven dat zij een ambitieus en tijdsgebonden klimaatdoel hebben gesteld in lijn met het Akkoord van Parijs. Als een bedrijf dat niet heeft gestemd wij tegen goedkeuring van het jaarverslag, de jaarrekening en de accountantsverklaring. Zo hebben wij Kardex laten weten dat wij tegen stemmen omdat het geen emissie reductiedoelen heeft gesteld en een klimaat actieplan ontbreekt.

1

Wij stemden het vaakst tegen de beloning van bestuurders.

We vinden het belangrijk dat bedrijven hun bestuurders niet alleen op financiële criteria beoordelen, maar ook op duurzaamheidscriteria. Door tegen beloningsvoorstellen zonder duurzaamheidscriteria te stemmen, oefenen we druk uit op bedrijven om hun beloningspakketten te herzien. Daarmee stimuleren we duurzaam gedrag.

2

Op de tweede plaats stond bestuursbenoemingen.

Wij stemden tegen benoemingen waarbij de diversiteit en onafhankelijkheid van het bestuur onvoldoende gewaarborgd werden. Het ging hierbij vooral om Europese en Aziatische bedrijven.

3

Op de derde plaats bij het tegenstemmen stond het verhogen van kapitaal.

Wij stemmen bijvoorbeeld tegen de uitgifte van nieuwe aandelen als dit een negatieve invloed heeft op de belangen van werknemers, consumenten en gemeenschappen.

ASN Duurzaam Obligatiefonds

SFDR Artikel 9 Fonds

ASN Duurzaam Obligatiefonds

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt in staatsobligaties die zijn uitgegeven door overheden die voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ASN Impact Investors. Wij toetsen overheden op hun sociale en milieuprestaties. Daarnaast kan het fonds beleggen in groene en sociale obligaties. Dit zijn obligaties waarmee specifieke sociale of milieugerelateerde projecten worden gefinancierd.

Duurzame beleggingsdoelstellingen

ASN Impact Investors streeft naar een duurzame en rechtvaardige samenleving. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds draagt daaraan bij middels het realiseren van de volgende twee duurzame beleggingsdoelstellingen:

1

Klimaat

Het verminderen van de uitstoot van CO₂ van de staatsobligaties in de portefeuille per jaar in lijn met de Overeenkomst van Parijs (uitgedrukt in de bijdrage van het Fonds om de temperatuurstijging in 2050 op maximaal 1,5 graad te houden).

2

Biodiversiteit

Het vermijden van de uitstoot van CO₂ van de groene en sociale obligaties in de portefeuille (gemeten in tonnen CO₂ per geïnvesteerde euro).

Artikel 9 Fonds: Het ASN Duurzaam Obligatiefonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzame beleggingsdoelstellingen.

Het fonds beoogt deze duurzame beleggingsdoelstellingen te behalen door te beleggen in staatsobligaties en in groene en sociale obligaties, die zijn uitgegeven door overheden en semioverheden die duurzaamheid bevorderen (met betrekking tot klimaat, biodiversiteit en mensenrechten). In overeenstemming met de duurzame doelstellingen heeft het fonds ook rekening gehouden met klimaatmitigatie en -adaptatie, zoals gedefinieerd in de EU-taxonomie.

Selectie voor het beleggingsuniversum

Het fonds heeft in 2023 negen green en social bonds aangekocht. Daarmee is de hoeveelheid vermeden CO₂-uitstoot per geïnvesteerde euro toegenomen. Het portefeuillengewicht van de green en social bonds is gestegen, ook is de vermeden CO₂-uitstoot per euro harder gestegen. Gemiddeld hebben de negen nieuw aangekochte green en social bonds een grotere vermeden CO₂ intensiteit per belegde euro.

In de verslagperiode heeft er geen beoordeling van overheden plaatsgevonden. In de verslagperiode lieten we zeven green bond frameworks toe en keurden we er twee af. Een green bond framework is een standaard die beschrijft aan welke voorwaarden de onderliggende leningen moeten voldoen. Ook onderzochten we één uitgevende instelling van green bonds opnieuw. Deze werd opnieuw goedgekeurd.

Landen

Wij selecteren landen om ervoor te zorgen dat we overheden financieren die een ambitieus klimaatbeleid voeren en biodiversiteit en mensenrechten beschermen. Door uitgebreid te toetsen willen we ook voorkomen dat we overheden financieren die ernstige nadelige maatschappelijke effecten hebben. Concreet kijken we bijvoorbeeld of een land is aangesloten bij het Akkoord van Parijs, voldoende verdragen of conventies heeft geratificeerd op het gebied van controversiële wapens, geen gebruikmaakt van kindsoldaten en de afgelopen 10 jaar geen doodstraf heeft uitgevoerd. Als landen aan deze eerste toets voldoen, beoordelen we iedere twee jaar hoe het land scoort op een set van duurzaamheidscriteria.

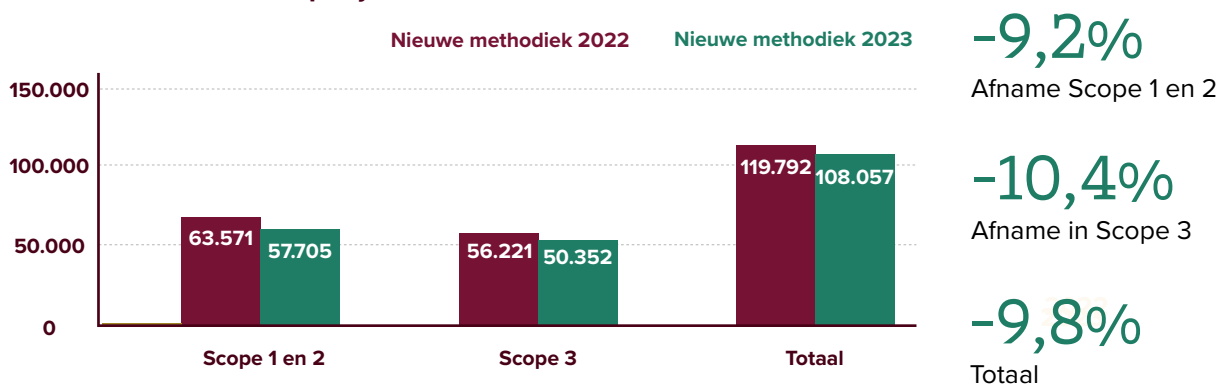
Klimaat

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds heeft twee doelstellingen die bijdragen aan het klimaat. We lichten hieronder eerst de methodiekwijziging voor het berekenen van de impact op klimaat voor staatsobligaties toe die in 2023 is doorgevoerd. Daarna rapporteren we de voortgang op de doelstelling.

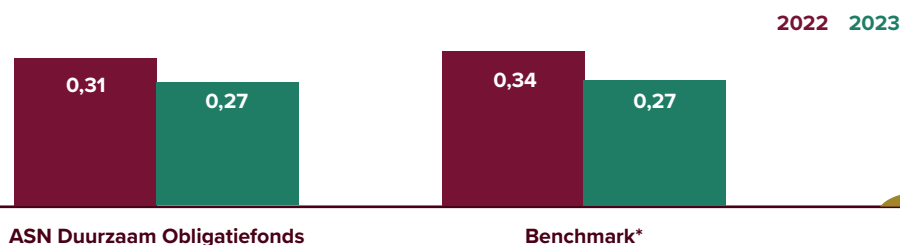
De methodiek om de impact van staatsleningen op klimaat te berekenen is in 2023 gewijzigd. Het Partnership for Carbon Accounting Financials heeft de wijziging voorgesteld, wij volgen deze. De berekening van de impact van staatsleningen betrof voorheen alleen de goederen en diensten die overheden kopen. Deze methode was daarom nog geen goede weergave van de emissies die toegerekend dienen te worden aan een overheid. Emissies als gevolg van subsidies aan bedrijven werden bijvoorbeeld niet meegenomen. Ook werden de toegerekende emissies beïnvloed door de grootte van de staatsschuld. Sinds 2023 berekenen wij daarom ook de emissies van landgebruik, landgebruikverandering en bosbouw in een land.

Op de volgende pagina's is uitgegaan van de verbeterde berekening, zowel voor de data van 2023 als met terugwerkende kracht voor 2022.

CO₂-uitstoot in tonnen per jaar

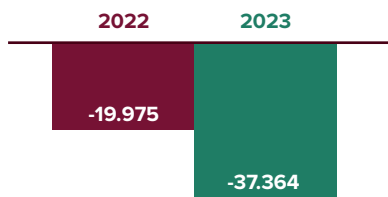

CO₂-uitstoot in kg per euro belegd

*Wij hanteren een unieke benchmark voor het fonds, de Bloomberg 80% EUR Treasury 1-10yr en 20% Euro Green Bond Government Related 1-10yr., die speciaal voor ons is ontwikkeld door benchmarkleverancier Bloomberg. Deze benchmark bestaat voor 80% uit landen die de hoogste duurzaamheidsscores hebben en euro-obligaties uitgeven, en voor 20% uit groene obligaties.

Vermeden CO₂-uitstoot (in tonnen)

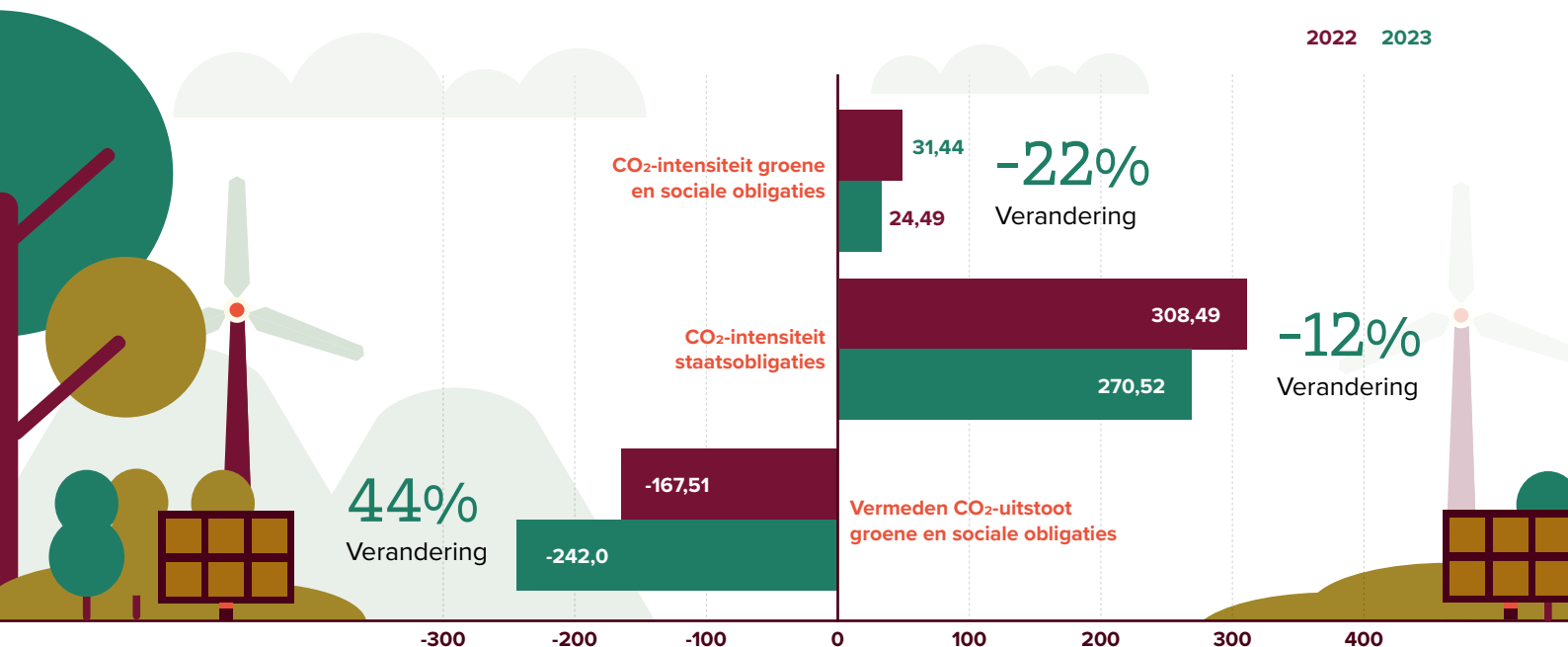
ASN Duurzaam Obligatiefonds

Stijging vermeden CO₂-uitstoot met

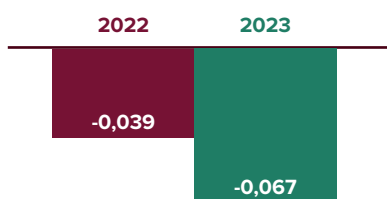
87%

CO₂-intensiteit en vermeden CO₂-uitstoot in tonnen per mln. geïnvesteerd vermogen

De vermeden CO₂-uitstoot van de groene en sociale obligaties per geïnvesteerde euro.

ASN Duurzaam Obligatiefonds

71,80%

Toename

De toename van de vermeden CO₂-uitstoot is vooral het gevolg van de afname van de positie in een green bond framework van KfW.

Biodiversiteit

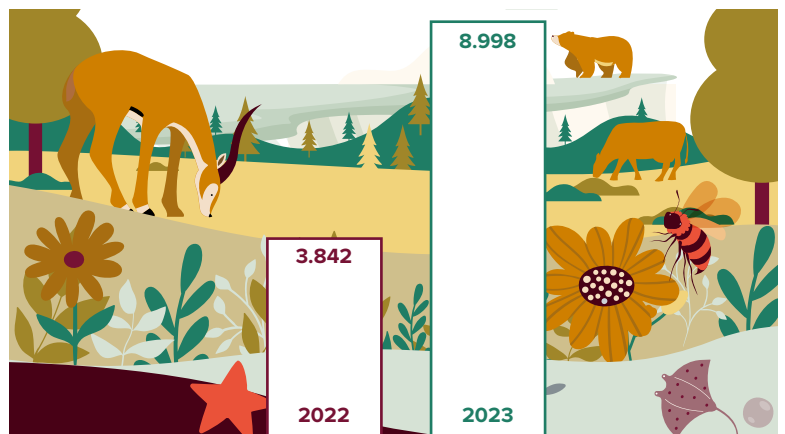
Onder biodiversiteit wordt verstaan: de variatie aan levende organismen en de verscheidenheid aan relaties die zij met elkaar hebben in ecosystemen.

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds heeft tot doel het verminderen van de negatieve impact op biodiversiteit per geïnvesteerde euro (ten opzichte van basisjaar 2019). De realisatie van deze doelstelling wordt gemeten op basis van de BFFI-methode die het Partnership for Biodiversity Accounting Financials (PBAF) heeft ontwikkeld. De methodiek om de impact op biodiversiteit te meten is continue in ontwikkeling. Voor de biodiversiteitsfootprint geldt: hoe lager de score, hoe beter.

De BFFI-methode meet de biodiversiteitsvoetafdruk in ha per geïnvesteerde euro, gebaseerd op de levenscyclusbeoordelingen (LCA). Een LCA berekent het milieueffect van producten en diensten over hun gehele levenscyclus. Dit resulteert in een verwacht negatief of positief effect op de biodiversiteit (in ha) per geïnvesteerde euro per jaar ((ha/€)/jr). Sinds 2023 wordt de biodiversiteitsvoetafdruk elk kwartaal beoordeeld.

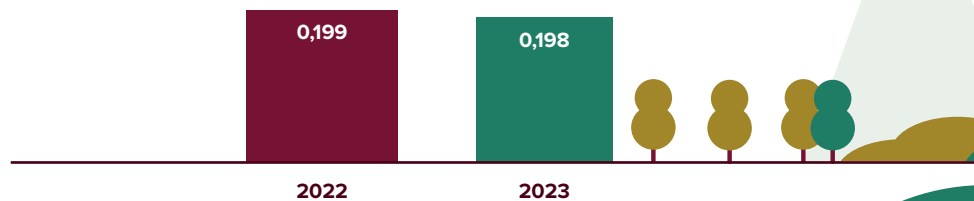
Impact op biodiversiteit in m² verlies per euro belegd per jaar

De totale footprint over het in het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegd vermogen komt 134% hoger uit dan het jaar ervoor.

Impact op biodiversiteit in m² verlies per euro belegd per jaar

ASN Duurzaam Obligatiefonds

De methodiek om de biodiversiteitsimpact van beleggingen te meten is nog in ontwikkeling. De gebruikte data zullen steeds beter worden. Daardoor is het mogelijk dat de berekende impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

‘Ik probeer de intimidatie van regelgeving weg te nemen zodat we kunnen focussen op de mooie aspecten ervan’

Interview met Ivan aan den Toorn

De SFDR, die greenwashing helpt tegengaan, de EU Taxonomie voor duurzame investeringen: er zijn behoorlijk wat ‘groene’ regels. Maar brengen ze de duurzame toekomst ook sneller dichterbij of is het vooral extra rompslomp? ‘Regels helpen investeerders om concreet te maken wat ze nu écht willen met duurzaamheid, en hoe ze die strategie vormgeven’, zegt Ivan aan den Toorn, ESG regulation specialist bij ASN Impact Investors.

Jij bent dé expert op het gebied van regelgeving bij ASN Impact Investors?

‘Al ben ik geen jurist, ik heb na mijn studie industriële ecologie in Leiden en Delft wel mijn werk gemaakt van nadenken en adviseren over regelgeving. Hiervoor werkte ik onder meer bij Dufas, de belangenvereniging voor vermogensbeheerders. Mijn taak was daar het adviseren over de positie die we als vermogensbeheerders innemen ten aanzien van duurzaamheidswetgeving uit Den Haag en Europa.’

‘Maar ik wilde graag nog dichterbij de praktijk van het investeren uitkomen, daarom zocht ik een plek bij een vermogensbeheerder die duurzaamheid heel serieus neemt. En dat is ASN Impact Investors natuurlijk bij uitstek. Ik was persoonlijk ook al jaren klant en ik had een band met de missie en visie. Hier zie ik mijn rol als het meedenken over en meewerken aan het praktisch toepassen van de regels.’

En als voormalig lobbyist weet je hoe die regels tot stand komen?

‘Ik noem het belangenbehartiging: je doet je best om te zorgen dat de mensen die over de regels beslissen goed zijn geïnformeerd over hoe vermogensbeheerders hun werk doen. Dat ze begrijpen wat de gevolgen zijn van regels, of ze wel toepasbaar zijn en nut hebben.’

‘Die jaren gaven me ook veel inzicht in hoe de politiek werkt, zowel in Den Haag als in Europa. Ik zit overigens nog steeds bij Dufas, maar nu als een van de vertegenwoordigers van ASN Impact Investors.’

Van regels, zeker als die tot extra rapportageverplichtingen leiden, vraag je je weleens af: leiden ze nou echt tot meer duurzaamheid?

‘Ik sta daar wel positief in, ook al zijn er natuurlijk lastige punten die misschien na een evaluatie kunnen worden verholpen. Maar de SFDR, die verplicht informatie te verstrekken over duurzame beleggingsproducten, dwingt partijen na te denken over: wat vinden we duurzaam en wat zijn onze duurzame doelstellingen? Het antwoord daarop kan verschillend zijn, maar toch is dan de volgende vraag: welke strategie zetten we in om dat doel ook echt te bereiken, en hoe gaan we dat vervolgens meten?’

‘In het begin werd het door velen als compliance gezien, als verplichte invuloefening. En er zijn ook aanbieders die de SFDR-classificatie met de ‘groene’ fondsen van artikel 8 en het ‘donkergroene’ artikel 9 vooral inzetten voor hun marketing. Maar ik zie het nu gelukkig verschuiven, die fixatie op die categorieën wordt meer en meer losgelaten in de markt en nu komt echt de inhoudelijke discussie op gang over: hoe kan ik met mijn producten bijdragen aan duurzaamheid?’

‘De fixatie op die categorieën wordt meer en meer losgelaten in de markt en nu komt echt de inhoudelijke discussie op gang over: hoe kan ik met mijn producten bijdragen aan duurzaamheid?’

Voor ASN Impact Investors was rapporteren over een duurzame strategie natuurlijk een peulenschil

‘Nou, we zagen het in de eerste plaats als regelgeving waaraan we moeten voldoen, maar die rapportages bleken wel degelijk bij te dragen aan onze ontwikkeling. Het is toch weer een nieuwe vorm waarin we aan beleggers nog eens uitleggen wat we exact willen bereiken voor de wereld, hoe we dat denken te gaan bereiken en hoe we het resultaat meten - in feite uitleggen waarom ze in het fonds moeten stappen. Daarin kunnen ook wij ons nog best verbeteren.’

‘En daar help ik dus graag bij. Ik probeer de intimidatie van regelgeving weg te nemen zodat we kunnen focussen op de mooie aspecten ervan. Dat we kunnen zorgen dat die verplichte documentatie bijdraagt aan de heldere strategie, dat wat we hier opschrijven zó kristalhelder is, dat we de boodschap die we op andere plekken uitdragen ook kunnen aanscherpen.’

‘Wat ik wel echt sterk vind van ASN Impact Investors is dat we met onze impactfondsen hele concrete projecten en bedrijven financieren die ook concrete veranderingen bewerkstelligen. Bij het ASN Biodiversiteitsfonds kun je ook in de verplichte rapportages goed uitleggen hoe we investeren in natuurlijk kapitaal, en welke meetbare resultaten daar rechtstreeks uit voortkomen. Hetzelfde met ondernemerschap via het ASN Microkredietfonds en het klimaat via het ASN Groenprojectenfonds.’

In 2023 publiceerden we voor het eerst PAI statements. Leg eens uit?

‘Rapporteren over de Principle Adverse Impacts ofwel PAI-indicatoren is inderdaad een recentere verplichting die uit de SFDR voortvloeit. Het vraagt in feite aan vermogensbeheerders na te gaan welke mogelijke negatieve impact hun investeringen kunnen hebben op bijvoorbeeld emissies of verlies van biodiversiteit. De PAI-indicatoren moeten ook meegenomen worden bij het bepalen of iets een duurzame belegging is. Hier gaat het om trade-offs: wat neem ik voor lief als ik duurzaam investeer? Maar het is lastig te sturen op de PAI-indicatoren, daarvoor zijn ze niet specifiek genoeg.’

‘Je kunt er ook verschillend mee omgaan, ook omdat de wet daar veel ruimte voor geeft. ASN Impact Investors hanteert heel gedetailleerde criteria om een overzicht te geven van de mogelijke negatieve impact van investeringen. Kan een project bijvoorbeeld invloed hebben op de natuur in een naastgelegen Natura-2000-gebied of soortgelijke gebieden in andere landen? En 20 hectaren aan zonnepanelen leveren wel schone energie, maar hoe past dat in de omgeving, welke impact heeft dat op mensen en biodiversiteit? En als ze in China zijn gemaakt: hoe staat het met de mensenrechten rond de productie? Wij accepteren eigenlijk geen trade-offs: mensenrechten zijn net zo belangrijk als klimaat en biodiversiteit.’

Je ziet ook wat je noemt lastige punten in de regels zoals ze nu zijn?

‘Vanuit de SFDR bijvoorbeeld wordt heel veel data van beleggers gevraagd. Soms is het ontzettend lastig om die te verzamelen, soms valt het mee. De PAI-indicatoren die gaan over of je beleid voldoet aan VN-verdragen en OESO-standaarden zijn tamelijk generiek. Wij kijken al veel gedetailleerder naar de impact van onze beleggingen op natuur, klimaat en mensenrechten en hebben zo’n indicator in feite niet nodig. Maar we moeten hem wel produceren en dat kost veel tijd.’

Wat kan er beter aan de Europese wetgeving?

‘Regelgeving zou beleggers moeten helpen om het onderscheid te maken tussen meer en minder duurzame fondsen, maar het mag er niet toe leiden dat duurzame fondsen door de extra rapportagelasten duurder zijn dan niet-duurzame tegenhangers. Met de huidige regelgeving is een basis gelegd, maar er zijn wijzigingen nodig om ze effectiever te maken. Denk beter na over welke informatie nu echt handvaten biedt aan beleggers en andere stakeholders om te kunnen uitmaken of een partij aan groenwashing doet.’

‘Het zal nog wel even duren voordat de regels worden aangepast, maar bij de SFDR is daarmee al een begin gemaakt. Wat mij betreft moet de nadruk blijven liggen op het doel, de strategie en impact van de fondsen. Dit kan ondersteund worden door een kleinere set aan indicatoren om negatieve impacts te meten, maar dan moeten ze wel specifiek genoeg zijn om te kunnen beoordelen, en breed genoeg om van toepassing te zijn op verschillende soorten beleggingen.’

‘Regelgeving zou beleggers moeten helpen om het onderscheid te maken tussen meer en minder duurzame fondsen, maar het mag er niet toe leiden dat duurzame fondsen door de extra rapportagelasten duurder zijn dan niet-duurzame tegenhangers’

En daar ga je je namens ASN Impact Investors sterk voor maken?

‘We zijn maar met een klein team, maar we hebben echt wel een visie op hoe de wetgeving eruit zou moeten zien en we willen structureel een bijdrage leveren aan het proces waarin de regels tot stand komen. Daarvoor moet je in een vroeg moment meepraten, en dan helpt het dat ik dat in mijn vorige baan ook al deed. Wat ons betreft moeten de regels helpen de kapitaalstromen steeds meer richting de duurzame transitie te leiden.’

ASN Microkredietfonds

SFDR Artikel 9 Fonds

ASN Microkredietfonds

Het ASN Microkredietfonds investeert in microfinancieringsinstellingen, andere financiële instellingen en ondernemingen (MFI's). Deze verstrekken financiële diensten – kredieten en veilige betaal- en spaarproducten – aan mensen met lage inkomens, micro-, kleine en middelgrote ondernemingen in veelal lage- en middeninkomenslanden. Er wordt uitsluitend belegd in MFI's die voldoen aan onze selectiecriteria. De belangrijkste criteria zijn de sociale prestaties en de kredietwaardigheid van MFI's.

Duurzame beleggingsdoelstelling

ASN Impact Investors streeft naar een duurzame en rechtvaardige samenleving. Het ASN Microkredietfonds draagt daaraan bij middels het realiseren van de volgende duurzame beleggingsdoelstelling:

1

Financiële inclusie

Het bieden van toegang tot financiële diensten aan mensen met lage inkomens en micro- en kleine ondernemingen in veelal lage- en middeninkomenslanden, zodat zij (meer) inkomen kunnen verwerven en hun financiële weerbaarheid kunnen versterken.

Artikel 9 Fonds: Het ASN Microkredietfonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen.

Financiële inclusie is bedoeld om de kloof te dichten van 1,4 miljard volwassenen die nu nog geen toegang hebben tot financiële diensten. Het kan toegang bieden tot gezondheidszorg, water, sanitaire voorzieningen, huisvesting en energie. Daarnaast zijn micro-, kleine en middelgrote ondernemingen een van de sterkste aanjagers van economische ontwikkeling en werkgelegenheid.

ASN Impact Investors monitort de voortgang van de duurzame beleggingsdoelstellingen in haar Impactcommissie. In de commissie worden voorstellen en scenarioanalyses besproken die bijdragen aan het behalen van de duurzame doelstellingen. Het fonds heeft in 2023 de sociale duurzame beleggingsdoelstelling behaald.

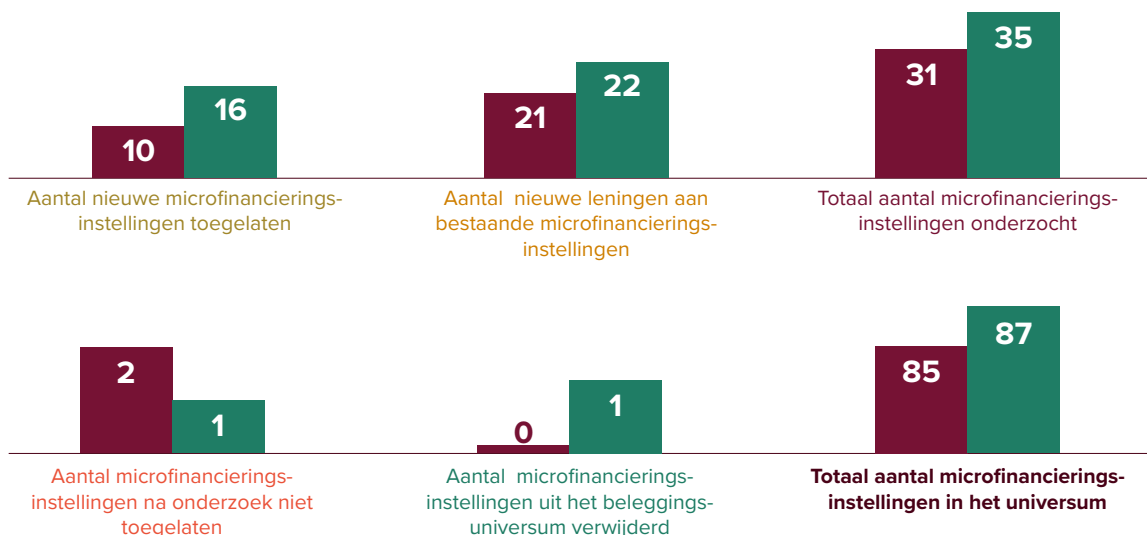
Selectie investeringen

In 2023 heeft de pool aan 34 Microfinancieringsinstellingen (MFI's) voor bijna 120 miljoen euro aan nieuwe leningen verstrekt. We voegden 16 nieuwe MFI's aan de portefeuille toe. Het fonds is leningen aangegaan met nieuwe MFI's in Tanzania, Zuid-Afrika, Mexico, Cambodja, Peru, Colombia, Honduras, El Salvador, China, Ecuador, Indonesië en Oezbekistan. Verder is de pool aandeelhouder geworden in één nieuwe MFI in Montenegro, terwijl aandelenposities in Kirgizië, Tadzjikistan en Senegal zijn verkocht.

Sinds de inval van Rusland in Oekraïne, inmiddels ruim twee jaar geleden, is er veel veranderd in ons investeringsuniversum. Het fonds had geen investeringen in Rusland of Oekraïne, zodat de directe invloed van het conflict beperkt was. De hoge inflatie die mede door het conflict werd veroorzaakt, heeft echter geleid tot significant hogere rentes en verwacht wordt dat dit pas in de loop van 2024 zal veranderen. Dit zien we terug in de portefeuille van het fonds, waar de rentes die MFI's betalen duidelijk hoger zijn dan enkele jaren geleden. Dit draagt bij aan hogere rente inkomsten voor het fonds, en hogere rentelasten voor de MFI's. We blijven dan ook scherp monitoren of de kredieten die MFI's aan kleine ondernemers bieden betaalbaar blijven.

In oktober werd de wereld opgeschrikt door een nieuw conflict tussen Israël en de Palestijnse Gebieden, en daaropvolgend grote onrust in het Midden-Oosten. Het fonds heeft geen significante exposure in de regio, afgezien van één MFI in de Palestijnse Gebieden (vooral actief in de Westelijke Jordaanoever), één MFI in Jordanië en één MFI in Libanon. De gezamenlijke exposure hiervan is minder dan 1% van de pool, en zal dus nauwelijks negatieve impact op het fonds hebben.

Het fonds belegde voor 7% in organisaties die wereldwijd actief zijn. Dat betreft zowel leningen als een klein aandelenbelang in Finca (een netwerk van MFI's in meer dan twintig landen) en een participatie in het fonds Women's World Banking Capital Partners (WWB Capital Partners). WWB Capital Partners belegt in aandelen van MFI's die ernaar streven financiële diensten aan vrouwen te bieden.

 <p>Het Zuid-Afrikaanse Lulalend heeft in maart een lening van het fonds ontvangen. Via fintech verstrekt Lulalend kredieten aan het midden- en kleinbedrijf. Deze bedrijven zijn vooral actief in productie, dienstverlening, detailhandel, bouw en transport.</p>	 <p>Baobab is een netwerk van MFI's dat in zeven landen in Sub-Sahara Afrika opereert: Burkina Faso, Democratische Republiek Congo, Ivoorkust, Madagaskar, Mali, Nigeria en Senegal. In deze landen verstrekt Baobab kleine leningen aan zo'n 200.000 micro-ondernemers en kleine bedrijven.</p>	 <p>Het fonds verstrekte een lening van 3 miljoen euro aan Esta Dana Ventura (EDV), een Indonesische MFI die nieuw is in de portefeuille. De organisatie heeft een grote sociale impact, want de klantenkring bestaat voor 95% uit vrouwen, terwijl 90% van de klanten op het platteland woont. De organisatie geeft vooral groepsleningen aan vrouwelijke micro-ondernemers. De gemiddelde lening die de vrouwen ontvangen bedraagt iets minder dan 300 euro.</p>
 <p>Het fonds is één van de nieuwe aandeelhouders in Alter Modus. Dit is de toonaangevende microfinancieringsinstelling in Montenegro met meer dan 20.000 klanten. Van deze klanten woont 40% op het platteland.</p>	 <p>Brac Tanzania verstrekt groepsleningen aan vrouwen met een laag inkomen. Via 170 kantoren bereikt Brac meer dan 320.000 vrouwen. De klanten van Brac hebben gemiddeld een kleine lening van 225 euro.</p>	

Nieuw toegelaten microfinancieringsinstellingen (MFI's)

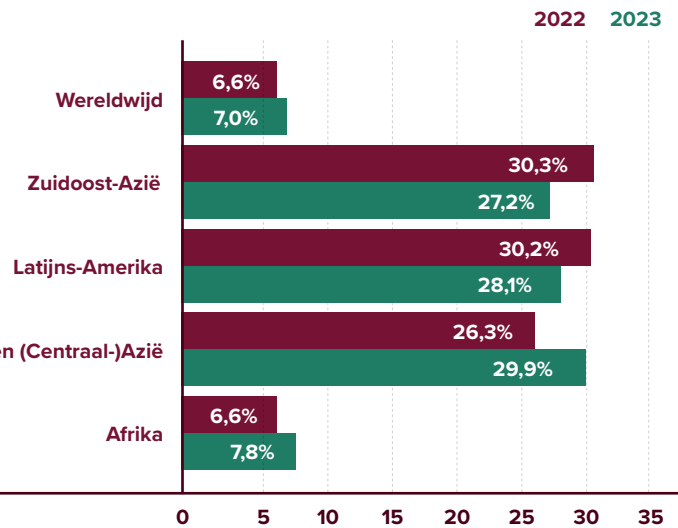
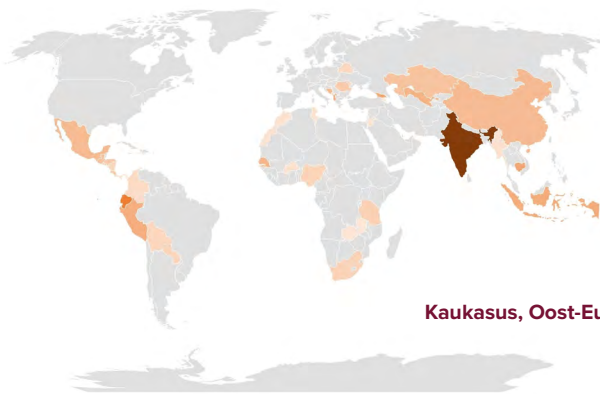
	Land
Avanza Solido	Mexico
Lulalend	Zuid-Afrika
Huimin	China
Banco Azul	El Salvador
ASA Tanzania	Tanzania
IDH Honduras	Honduras
Fintra	Colombia
Maxima	Cambodja
Baobab Holding	Sub-Sahara Afrika
Ipak Yuli Bank	Oezbekistan
Esta Dana Ventura (EDV)	Indonesië
MicroCred China	China
Alter Modus	Montenegro
Brac Tanzania	Tanzania
Caja Piura	Peru
Banco Codesarollo	Ecuador

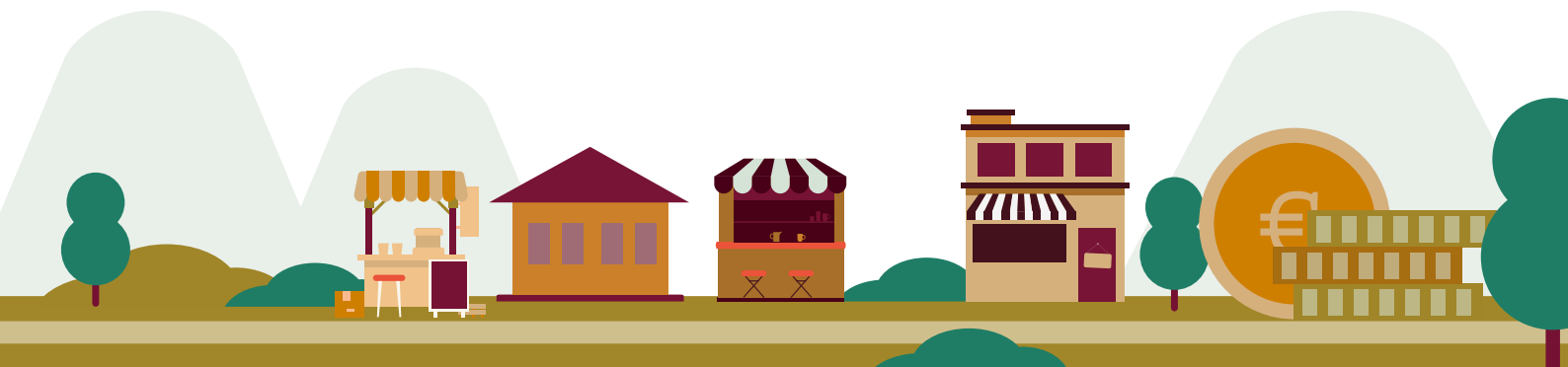
Wereldwijde spreiding:

Hieronder ziet u de landen waarin het fonds eind 2023 belegde. Deze landen zijn op de kaart bruin gemarkeerd. De kleur van het land is donkerder naarmate de omvang van de beleggingen in het desbetreffende land groter is.

Spreiding over regio's

Het fonds had ook in 2023 een goede geografische spreiding. De meest in het oog springende investering die wereldwijd actief is, is het Financial Inclusion Resilience Fund. Dit fonds maakt MFI's meer solvabel met achtergestelde leningen zodat zij meer nieuwe microkredieten kunnen verstrekken. Dit fonds werd in 2023 gelanceerd door Triple Jump.

Impact

42

Het aantal landen waarin het ASN Microkredietfonds eind december 2023 belegt.

Het aantal MFI's waarin eind december 2023 direct werd belegd.

87

asn impact investors

7

Het aantal indirecte investeringen in de pool aan het eind van het jaar.

De gemiddelde financiering per MFI.

63%

Het percentage microkredieten uitgegeven in rurale gebieden waar de toegang tot financiële diensten beperkt is.

Het percentage microkredieten uitgegeven aan vrouwen. De voordelen van leningen aan vrouwen komen meestal ten goede aan het hele gezin.

€ 3,8 mln

82%

16,3 mln

Aantal leningnemers dat een lening heeft gekregen van de MFI's.

Het percentage van de geïnvesteerde portefeuille dat wordt geïnvesteerd in micro-ondernemers.

26%

50%

Het percentage van de geïnvesteerde portefeuille dat wordt geïnvesteerd in het midden- en kleinbedrijf.

€ 1.562

Het gemiddeld saldo op de spaarrekening.

De gemiddelde leensom aan individuele leningnemers.

6%

Het percentage van de leningportefeuille dat gebruikt wordt voor woningverbeteringen.

Het aantal actieve deposito's.

€ 949

€ 15,5 mln

Beoordeling van de sociale prestaties

De beoordeling van de sociale prestaties (SPM of social performance management) maakt integraal deel uit van het beleggingsproces van het ASN Microkredietfonds. Projectadviseur Triple Jump houdt een scorecard van de sociale prestaties bij. Zo kunnen we controleren of het fonds belegt in MFI's die op verantwoorde wijze met hun stakeholders omgaan en op sociaal-economisch gebied een positieve invloed hebben op hun leningnemers.

De scorecard is een hulpmiddel waarmee we de sociale missie van de MFI's kunnen analyseren (hun voornemen) evenals de processen en systemen die zij hebben ingesteld om te waarborgen dat hun activiteiten in het verlengde liggen van hun missie (de uitvoering). De scorecard bestaat uit 68 indicatoren. De score wordt opgesteld in de selectiefase van de belegging en opnieuw bij verlenging van de lening.

Gegevens MFI's	Latijns-Amerika	Europa en Centraal-Azië	Azië	Afrika en het Midden Oosten	Totaal portefeuille
Gemiddelde SPM-score*	82%	85%	83%	79%	83%
Aantal gefinancierde instellingen**	30	19	20	14	87
Aantal leningnemers van de MFI's (in miljoenen)***	3,8	1,2	9,5	1,8	16,3
Percentage vrouwelijke leningnemers	66%	45%	92%	74%	82%
Percentage leningnemers op het platteland	61%	50%	73%	39%	63%
Gemiddelde leensom aan leningnemers (€)	€2,433	€3,858	€444	€523	€949

* SPM = social performance management

** In totaal heeft de ASN Microkredietpool 87 MFI's gefinancierd. 4 MFI's zijn wereldwijd actief. Van deze MFI's zijn geen onderliggende data beschikbaar.

*** Dit is het totale aantal actieve leningnemers dat naar schatting wordt gefinancierd door de MFI's in de fondsportefeuille (afgerond), inclusief beleggingen in fondsen en instellingen die wereldwijd actief zijn.

De data die worden gebruikt voor de berekening van de SPM-scores zijn (deels) afkomstig uit de landen waar de MFI's gevestigd zijn. Deze data zijn niet geaudit door de lokale auditors.

De gemiddelde score van de sociale prestaties van de portefeuille van het ASN Microkredietfonds:

Deze verbetering is het gevolg van onderstaande ontwikkelingen in de portefeuille gedurende 2023:

De tool die we gebruiken om de score te meten (SPI5-alinus) is vernieuwd. Hierdoor kunnen sommige MFI's een iets hogere of lagere score hebben gekregen.

16 MFI's
Toegelaten tot de portefeuille met een gemiddelde SPM-score van
79%

32 MFI's
Verbeterden hun score in de verslagperiode naar gemiddeld
87%

15 MFI's
Kregen in de verslagperiode een slechtere score. Hun gemiddelde was nog steeds
82%

De overige MFI's in de portefeuille hielden dezelfde score.

SPM-score

SPM-Score	Percentage 2022	Percentage 2023
Uitstekend (>80%)	50%	62%
Goed (61 – 80%)	48%	38%
Minimaal vereist (51 – 60%)	2%	0%
Onvoldoende (<= 50%)	0%	0%

In 2023 bleef de kwaliteit van de MFI's in de meeste regio's hoog. Wij zijn ook erg tevreden met de sociale impact van de pool. Een van de doelstellingen van het fonds is het realiseren van een rechtvaardigere verdeling van de welvaart. Deze rechtvaardige verdeling wordt bevorderd door mensen wereldwijd toegang te bieden tot financiële dienstverlening. Om dat te bereiken, zijn MFI's van belang, evenals een veelzijdige financiële sector. Het ASN Microkredietfonds draagt hieraan bij. Dat doet het onder meer door ook MFI's te financieren die hun systemen en processen minder goed hebben ontwikkeld. Deze MFI's vormen echter slechts een klein percentage van de portefeuille. Van belang is dat deze MFI's wel voldoen aan minimumeisen en dat zij in staat zijn om hun systemen en processen te verbeteren.

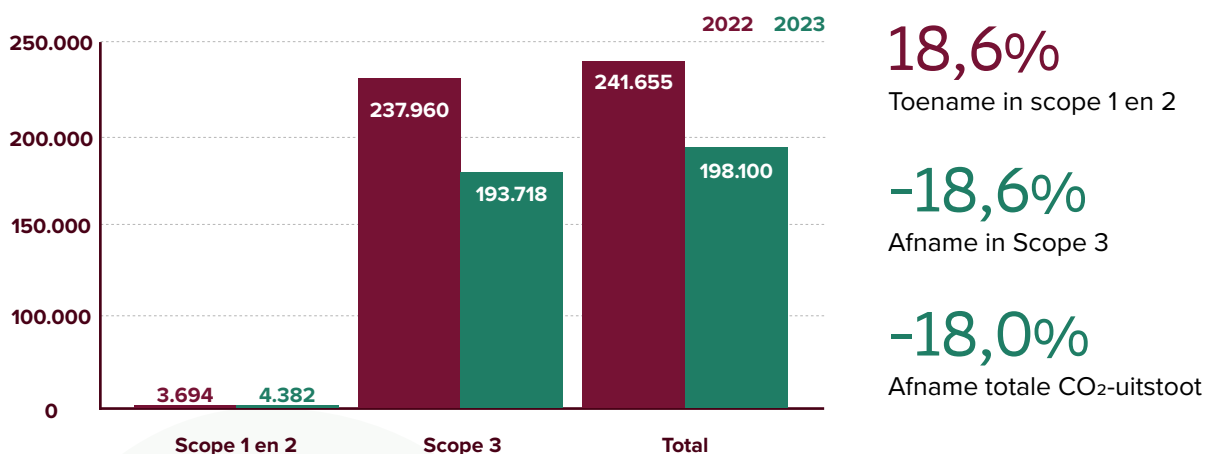

Klimaat

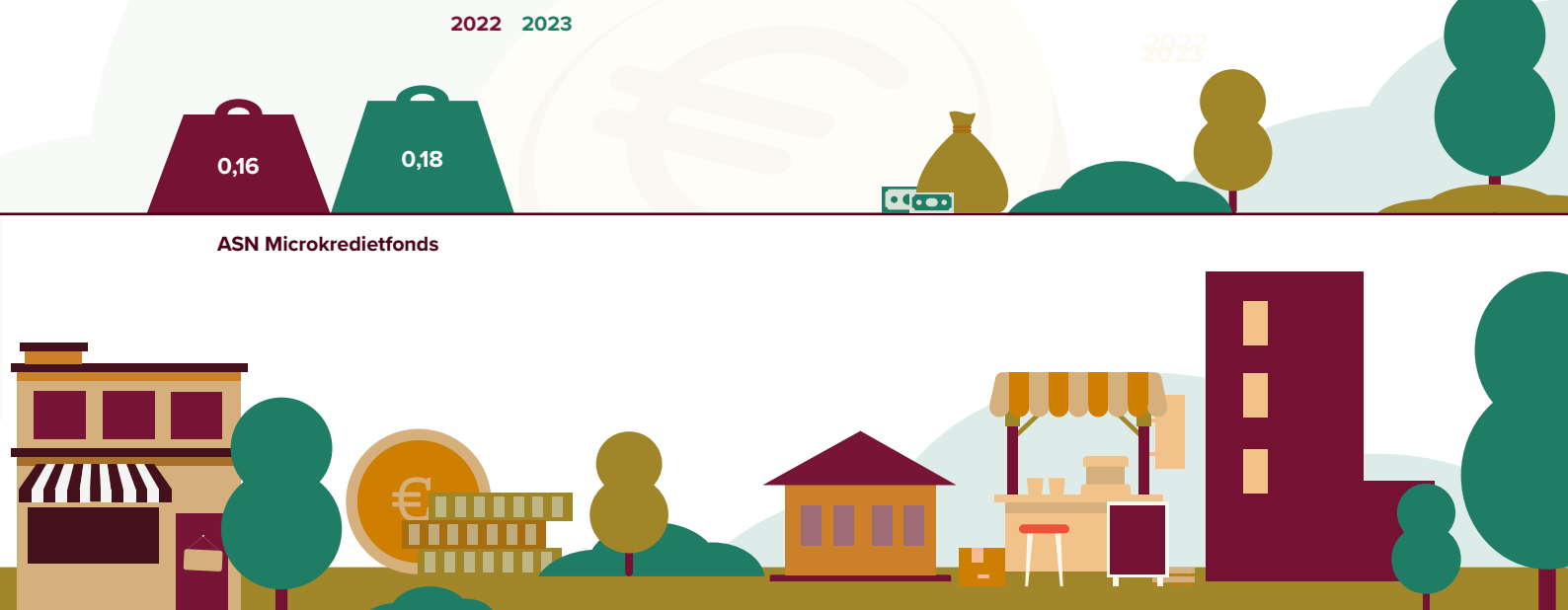
We willen graag een volledig beeld van onze totale CO₂-uitstoot. Daarom doen we ons best om voor al onze investeringen data over de CO₂-uitstoot te verzamelen of te berekenen. Voor de MFI's waarin het ASN Microkredietfonds investeert is het erg lastig, of zelfs onhaalbaar om data te verzamelen. Dit komt onder andere door het grote aantal kleine leningen die de MFI's aan hun klanten verstrekken, en de grote diversiteit aan activiteiten waarvoor deze leningen uiteindelijk gebruikt worden.

Om toch een indicatie van de CO₂-uitstoot te hebben, werken we met het Joint Impact Model (JIM). Een groep internationaal opererende financiële instellingen heeft dit model de afgelopen jaren ontwikkeld. We gebruiken deze methodiek sinds 2021. Het JIM is volledig conform de methodiek van het [Platform Carbon Accounting Financials \(PCAF\)](#). ASN Impact Investors gebruikt PCAF om de CO₂-impact van zijn fondsen te meten. De CO₂-emissies voor scope 1, 2 en 3 van microkredietinstellingen worden berekend op basis van de financiële sector van een land. De gefinancierde activiteiten worden hierin niet meegenomen. Naar aanleiding van wetgeving, de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), constateerden we dat de huidige impactberekening van het ASN Microkredietfonds niet voldoet. Wij hebben daarom in overleg met onze adviseur Triple Jump besloten de inputwaarden aan te passen. Vanaf nu rapporteren wij zowel de CO₂-emissies van de financiële instelling als de CO₂-emissies op basis van de sectorverdeling van het land waarin de financiële instelling zich bevindt. Op deze manier vindt een zo goed mogelijke schatting plaats van de gefinancierde activiteiten van de eindklanten van de financiële instelling. Sectoren die ASN Impact Investors uitsluit worden niet in de cijfers meegenomen. We verwachten in 2024 een verdere verbetering van de inputwaarden. De wijziging van de inputwaarden heeft ervoor gezorgd dat de CO₂-uitstoot van ASN Impact Investors met 120.502 ton is toegenomen.

CO₂-uitstoot in tonnen per jaar

CO₂-uitstoot in kg per euro belegd

ASN Groenprojectenfonds

SFDR Artikel 9 Fonds

ASN Groenprojectenfonds

Het ASN Groenprojectenfonds belegt in duurzame projecten. De belangrijkste sector waarin het fonds belegt, is duurzame energie, vooral zon- en windenergie en de productie van duurzame warmte. Daarmee financiert het fonds de energietransitie, wat noodzakelijk is om de uitstoot van CO₂ te reduceren en een betere toegang tot duurzaam opgewekte energie te faciliteren.

Duurzame beleggingsdoelstelling

ASN Impact Investors streeft naar een duurzame en rechtvaardige samenleving. De activiteiten van het ASN Groenprojectenfonds richten zich vooral op de duurzame pijler Klimaat en dragen daaraan bij middels het realiseren van de volgende duurzame beleggingsdoelstelling:

1

Klimaat

Het vermijden van CO₂-uitstoot door te investeren in energie-opwekking uit duurzame bronnen zoals wind- of zonne-energie.

Artikel 9 Fonds: Het ASN Groenprojectenfonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzame beleggingsdoelstellingen.

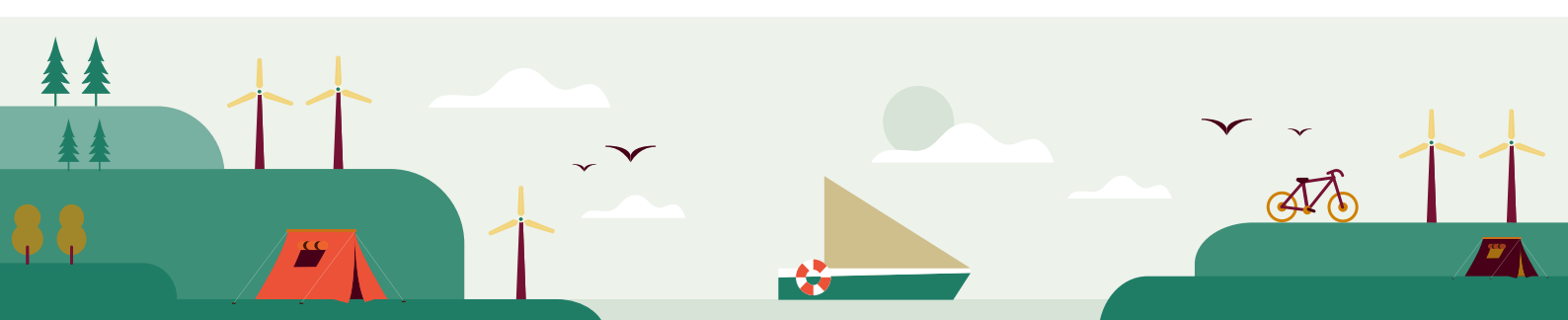
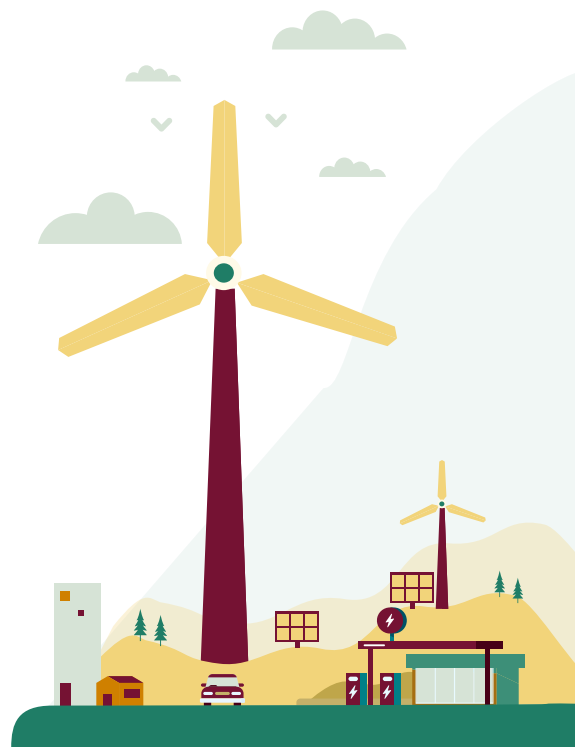
Het fonds beoogt deze duurzame beleggingsdoelstelling te behalen door uitsluitend leningen en eigen vermogen (aandelenkapitaal) te verstrekken aan groene projecten in hernieuwbare energiesectoren (zoals zonne- en windenergie) en gedecentraliseerde energiefaciliteiten (zoals thermische opslagfaciliteiten).

Het fonds is aangewezen als Groene Instelling, wat betekent dat het ten minste 70% van het beheerde vermogen belegt in projecten die voldoen aan de Regeling Groenprojecten Nederland (2022) en de Regeling Groenprojecten Buitenland (2002). Het fonds richt zich op duurzame bouw en renovatie, duurzame energie en decentrale energievoorziening.

Selectie investeringen

De beleggingen moeten voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ASN Impact Investors. Minimaal 80% van de beleggingen zijn in Nederland. Daarnaast kan het ASN Groenprojectenfonds tot maximaal 20% van het fondsvermogen beleggen in duurzame projecten in opkomende landen. Het fonds streeft een geografische spreiding na. In de portefeuille zaten eind 2023 beleggingen in Nederland, India en verschillende landen in Latijns-Amerika en Afrika.

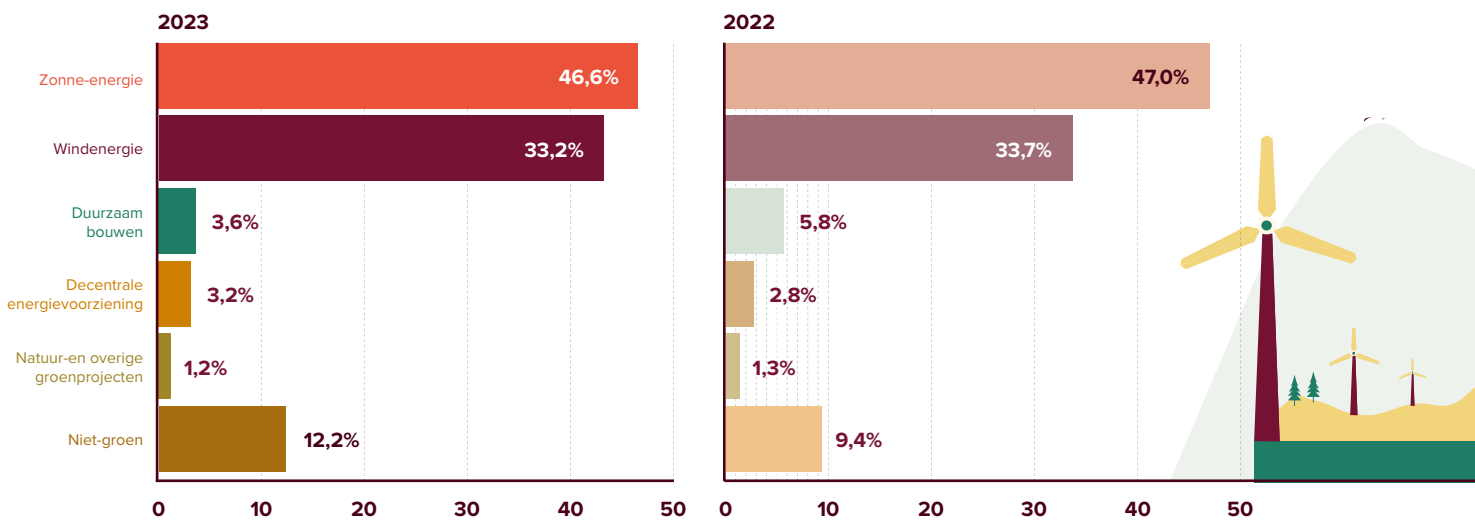
Het ASN Groenprojectenfonds speelt al bijna 30 jaar een rol in de financiering van de energietransitie en heeft een goede positie en naamsbekendheid in de markt. Een belangrijke beperkende factor in de groei van duurzame elektriciteit is de beperkte capaciteit van het stroomnet. Daardoor is het soms niet mogelijk om duurzame energie te leveren aan het net. Dit zorgt voor vertraging bij de realisatie van nieuwe projecten. Energieopslag, bijvoorbeeld in batterijen of waterstof, wint daarbij aan belang. Wij richten ons eveneens uitdrukkelijk op warmte- en koudeopslag, de inmiddels gebruikelijke techniek om gebouwen en woningen door middel van warmtepompen te verwarmen en te koelen.

Sectorverdeling

De ASN Groenprojectenpool belegt overwegend in de sectoren zonne-energie en windenergie. Bij decentrale energievoorziening gaat het om beleggingen in warmte-koudeopslag.

Ontwikkeling sectorverdeling

We hechten er veel waarde aan dat in het businessplan van een project voldoende aandacht is gegeven aan het milieu en aan de manier waarop het project in het landschap past. Bovendien vinden we het belangrijk dat in Nederland de lokale gemeenschap bij een project wordt betrokken vanuit het oogpunt van draagvlak. Dat is bijvoorbeeld mogelijk door een coöperatie te laten participeren in de projectfinanciering. De meeste recente beleggingen in de portefeuille van het fonds bevatten dergelijke elementen.

Zonne-energie

We hebben veel ervaring met de financiering van de zonne-energiesector. Het aantal zonnestroomprojecten in Nederland neemt nog steeds toe, zowel op daken als op land en ook steeds vaker op water. De markt is enorm breed en versnipperd, met veel spelers en projecten, van klein tot groot.

Voorbeeld van een nieuwe investering in Nederland in 2023:

Het monumentale voormalige postkantoor aan de Coolsingel in Rotterdam wordt volledig gerenoveerd. Aan de achterkant van het pand wordt een 150 meter hoge woontoren gebouwd. Het fonds heeft een lening van 3,1 miljoen euro verstrekt aan Vaanster voor de realisatie van duurzame installaties voor warmte-koudeopslag.

Opkomende landen

Wij onderkennen het belang van een betrouwbare lokale energievoorziening in opkomende landen. Daarom belegt het ASN Groenprojectenfonds ook in deze landen. Weersafhankelijke energiebronnen zoals wind en zon zijn er vaak ruim voorhanden. Samen met partners financiert het fonds daarom met private middelen al enkele jaren op beperkte schaal duurzame-energieprojecten in opkomende landen.

Het fonds verstrekte in juli een lening van 3 miljoen dollar aan BAC Guatemala, de vierde grootste bank in Guatemala. Met dit geld biedt BAC haar klanten groene leningen aan. Zij kunnen hiermee investeren in duurzame energie en energie-efficiëntie oplossingen. Groene transacties zijn van groot belang in Midden-Amerika, omdat dit wereldwijd een van de regio's is die het hardst worden getroffen door klimaatverandering. Volgens de Wereldbank staat Guatemala wereldwijd op de negende plaats als het gaat om risico's als gevolg van klimaatverandering.

Het fonds verstrekte in juli een lening van 3 miljoen dollar aan Banco Bolivariano in Ecuador. Dit is een financiële instelling in lokaal eigendom. De bank is zeer actief in de kustregio van Ecuador en in Guayaquil, de grootste stad van het land. Met deze financiering verstrekt de bank groene leningen aan klanten in het midden- en kleinbedrijf. Zij verduurzamen daarmee hun energieverbruik, bijvoorbeeld via energie-efficiënte producten en zonnepanelen. Deze financiering stimuleert duurzame economische groei in de opkomende economie van Ecuador.

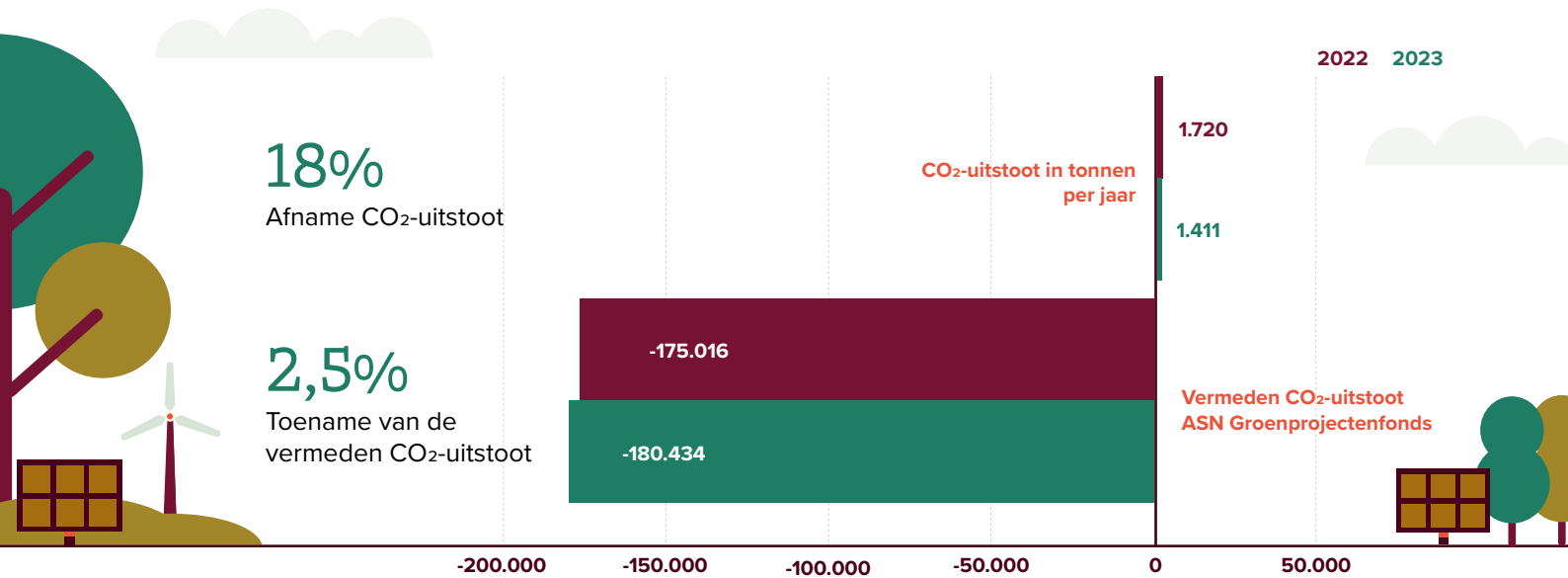
Het fonds verstrekte medio december een lening van 5 miljoen dollar aan Sundameris Bank in Paraguay. Deze bank heeft vooral zakelijke en mkb-klanten in de landbouwsector. De financiering van het fonds wordt gebruikt om leningen te verstrekken aan deze klanten, die daarmee kunnen investeren in duurzame energie en energie-efficiëntie.

Klimaat

Wereldwijd moeten we ons blijven inzetten om de negatieve effecten van klimaatverandering tegen te gaan. Geldverstrekkers zoals het ASN Groenprojectenfonds zijn belangrijke spelers in de financiering van de energietransitie.

Van alle beleggingen berekenen we de uitstoot en/of vermeden uitstoot. Hiervoor maken we gebruik van de methode van het [Partnership of Carbon Accounting Financials \(PCAF\)](#)

CO₂-uitstoot en vermeden CO₂-uitstoot in tonnen per miljoen geïnvesteerd vermogen

Toelichting ontwikkeling absolute CO₂-impact

De wijzigingen in de CO₂-impact werden in 2023 veroorzaakt door:

Veranderingen in de beleggingsportefeuille. Deze kunnen ontstaan wanneer er nieuwe leningen worden verstrekt of leningen (deels) worden afgelost.

In 2023 hebben uitboekingen aan Wij Windenergie Staphorst en Nieuwveer positief bijgedragen aan de vermeden CO₂-uitstoot. Samen hebben zij voor ruim 7.000 ton vermeden CO₂-uitstoot bijgedragen. Aflossingen van WML Wind, Windpark Krammer, Eneco Vortex en Windpark Egchelse Heide zorgen voor een vermindering van de vermeden CO₂-uitstoot van bijna 4.500 ton. Aflossingen van Osomo Operations en Gemeente Haarlem zorgden samen voor een vermindering van de CO₂-uitstoot van bijna 300 ton.

Wijzigingen van de CO₂-data

Er is in 2023 voor het eerst vermeden CO₂-uitstoot gerapporteerd van de bestaande belegging Green Light Planet. Dit zorgde voor toename van de vermeden CO₂-uitstoot van bijna 12.000 ton.

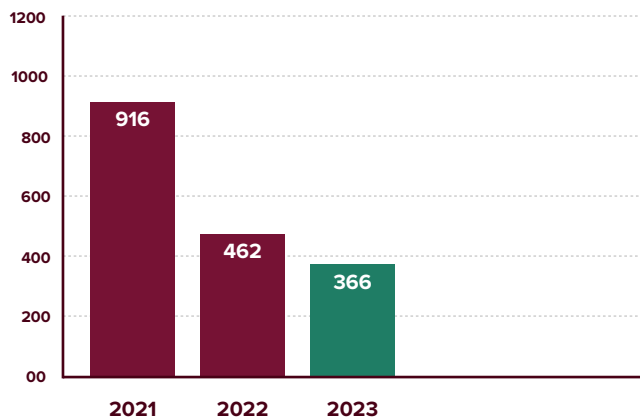
De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data worden regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Biodiversiteit

Onder biodiversiteit wordt verstaan: de variatie aan levende organismen en de verscheidenheid aan relaties die zij met elkaar hebben in ecosystemen.

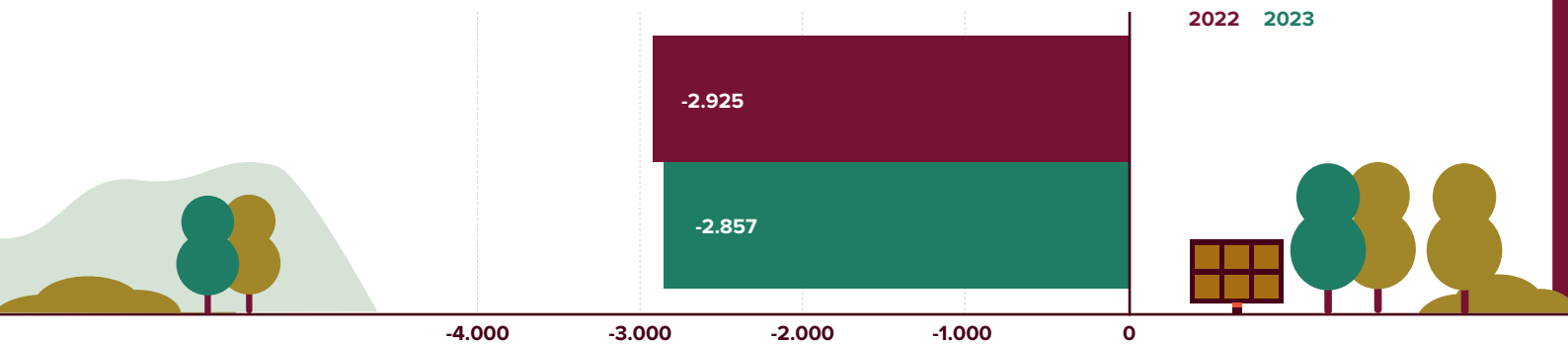
Om de impact op de biodiversiteit te meten, maken we gebruik van de [BFFI-methode](#). De BFFI-methode meet de biodiversiteitsvoetafdruk in ha per geïnvesteerde euro, gebaseerd op de levenscyclusbeoordelingen (LCA). Een LCA berekent het milieueffect van producten en diensten over hun gehele levenscyclus. Dit resulteert in een verwacht negatief of positief effect op de biodiversiteit (in ha) per geïnvesteerde euro per jaar ((ha/€)/jr). Sinds 2023 wordt de biodiversiteitsvoetafdruk elk kwartaal gemeten.

Biodiversiteit footprint in hectare verlies per jaar

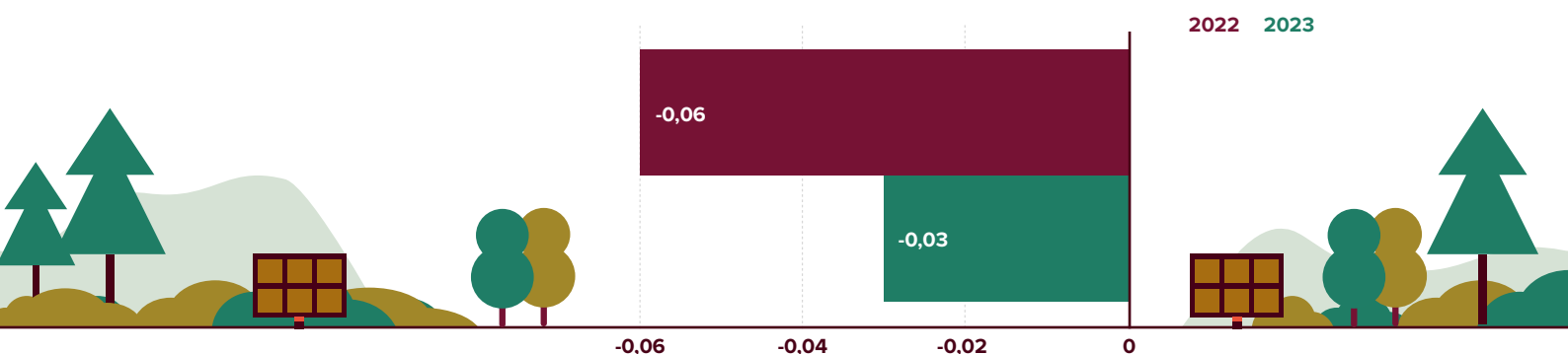
De totale footprint over het in het ASN Groenprojectenfonds belegd vermogen komt **21%** lager uit dan het jaar ervoor.

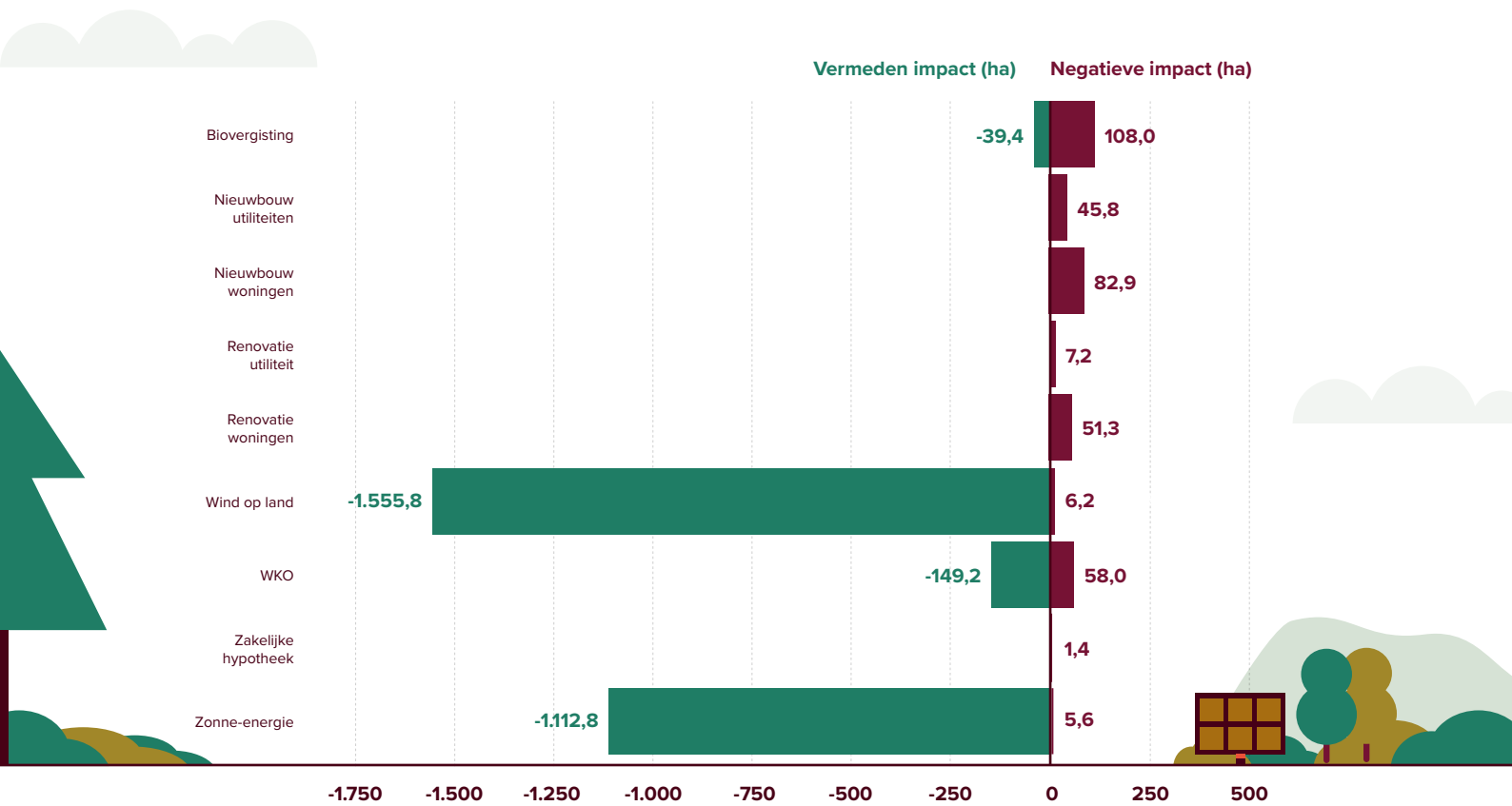
Vermeden negatieve impact op biodiversiteit in hectare per jaar

Het ASN Groenprojectenfonds draagt bij aan het vermijden van negatieve impact op de biodiversiteit. De vermeden negatieve impact is net als vorig jaar ruim zes keer hoger dan de negatieve impact op de biodiversiteit. In 2023 was de vermeden negatieve impact wel iets lager dan in 2022. Dit werd vooral veroorzaakt door aflossingen van leningen in portefeuille. Uitboekingen uit het bouwdepot en datawijzigingen droegen juist positief bij aan de hoeveelheid vermeden negatieve impact op biodiversiteit.

Biodiversiteit footprint in m² per belegde euro per jaar

De methodiek om de biodiversiteit impact van beleggingen te meten is nog in ontwikkeling. De gebruikte data zullen steeds beter worden. Daardoor is het mogelijk dat de berekende impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

ASN Biodiversiteitsfonds

SFDR Artikel 9 Fonds

ASN Biodiversiteitsfonds

Het ASN Biodiversiteitsfonds investeert in herstel en bescherming van de biodiversiteit door te beleggen in duurzame bosbouw, regeneratieve (bos)landbouw, duurzame zeeën en visserij en ecotoerisme. Het fonds richt zich op projecten en bedrijven die een meetbare positieve bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Tegelijkertijd staat het ASN Biodiversiteitsfonds voor nieuwe groene werkgelegenheid die niet ten koste gaat van de natuur en bijdraagt aan lokale welvaart.

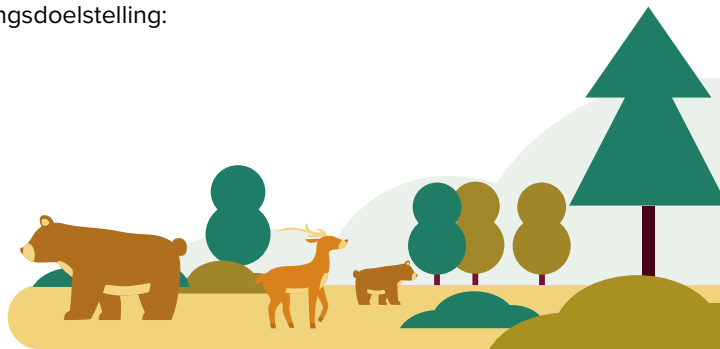
Duurzame beleggingsdoelstelling

ASN Impact Investors streeft naar een duurzame en rechtvaardige samenleving. Het ASN Biodiversiteitsfonds draagt daaraan bij door het realiseren van de volgende duurzame beleggingsdoelstelling:

1

Biodiversiteit

Het beschermen, herstellen en verbeteren van de biodiversiteit, uitgedrukt in hectares beschermd en hersteld gebied op land en in zee.

Artikel 9 Fonds: Het ASN Biodiversiteitsfonds is een artikel 9 product in de betekenis van de SFDR. Een artikel 9 product is een beleggingsproduct dat zich specifiek richt op het behalen van een of meerdere duurzaamheidsdoelen.

Om deze duurzame beleggingsdoelstelling te - realiseren belegt het fonds op een maatschappelijk verantwoorde manier wereldwijd in projecten en bedrijven die een verwacht positief effect hebben op de biodiversiteit. Dit zijn projecten en bedrijven die gebieden beschermen en herstellen in het belang van de verbetering van de biodiversiteit.

Selectie investeringen

Het afgelopen jaar hebben we na zorgvuldige selectie nieuwe bedrijven en projecten omarmd die onze visie delen. We noemen ze versnellers: partijen die niet inzetten op duurzaamheid 'omdat het moet', maar begrijpen dat een economie in harmonie met natuur en mens het meeste oplevert.

13

Totaal aantal investeringen
per 31 december 2023

103

Totaal aantal investeringsprojecten wereldwijd
per 31 december 2023

Nieuwe investeringen

Desert Control

Het is de visie van Desert Control om de aarde weer groen te maken, door woestijnvorming en bodemdegradatie te stoppen en terug te draaien.

Al in 2005 legde uitvinder en oprichter van Desert Control Kristian P. Olesen de basis voor een methode om zand vruchtbaar te maken. Het Noorse Desert Control is erin gespecialiseerd verwoestijnde gebieden weer vruchtbaar te maken. Het bedrijf maakt hiervoor gebruik van liquid natural clay (LNC). Dit is vloeibare natuurlijke klei die woestijnzand kan omzetten in vruchtbare grond. Zo kan de bodem water en voedingsstoffen beter vasthouden. Dat maakt de bodem gezonder. Gewassen kunnen beter groeien, terwijl het verbruik van water en kunstmest aanzienlijk afneemt.

Desert Control wil zijn innovatie uiteindelijk naar meer dan 110 landen brengen en in al deze landen aantonen dat dit niet alleen bijdraagt aan het bedrijfsresultaat van de gebruiker, maar ook aan onze planeet.

Voor

Na

ACCT

Het Africa Conservation and Communities Tourist Fund (ACCT) investeert in Afrika in safarikampen, hotels en lodges die duurzaamheid en de zorg voor de natuur en de lokale gemeenschappen centraal stellen. Doordat de toeristen een eerlijke prijs betalen voor hun reis, levert het veel banen op in Botswana, Kenia, Namibië, Zuid-Afrika, Tanzania en Zambia, de landen waarop het investeringsfonds zich voornamelijk richt. In Afrika zijn buiten de steden de alternatieven meestal houtkap, landbouw, mijnbouw en stroperij. Dit zijn allemaal activiteiten die een grote aanslag plegen op de natuur. Maar in gebieden die door toeristen worden bezocht, kijken de mensen wel uit om natuur te vernietigen.

ACCT verstrekt de leningen aan de bedrijven die actief bijdragen aan het herstel en de bescherming van een gebied met veel natuur en biodiversiteit van ruim 83.000 vierkante kilometer. De bedrijfsleningen worden verstrekt onder strikte voorwaarden rond de uitstoot die de bedrijven veroorzaken en de zorg die ze hebben voor natuurbehoud. Dat gaat over hoe de ondernemingen hun energie opwekken, hoe ze omgaan met water en afval. Natuur is hun belangrijkste bedrijfsmiddel, ze hebben er dus belang bij om haar in stand te houden.

Bee Vectoring Technologies

Bee Vectoring Technologies (BVT) zet zich al meer dan twintig jaar in voor de bescherming en ontwikkeling van duurzame, natuurlijke landbouw. Het Canadese bedrijf is pionier op het gebied van natuurlijke landbouwsystemen: het vervangt chemische pesticiden door natuurlijke gewasbescherming met behulp van hommels. Via natuurlijke bestuiving geven deze heel kleine hoeveelheden van een natuurlijke biologische bescherming rechtstreeks aan de bloemen af. Dit levert een betere gewasbescherming en opbrengst op dan traditionele chemische pesticiden. Het zorgt bovenal voor een betere gezondheid van de planten, de bodem en het milieu.

Uitbreiding bestaande investeringen

In 2023 hebben we de investering in het Amazon Biodiversity Fund uitgebreid.

Het universum van het ASN Biodiversiteitsfonds op 31 december 2023

Aqua-Spark	Africa Conservation & Communities Tourism Fund
Forest Climate Solutions Fund	The Kingfish Company
SLM Silva Europe Fund	Papyrus Australia
Food Securities Fund	Desert Control
Eco-Business	Bee Vectoring Technologies
Amazon Biodiversity Fund	Wide Open Agriculture
Wildlife Conservation Bond	

Ontwikkeling portefeuille

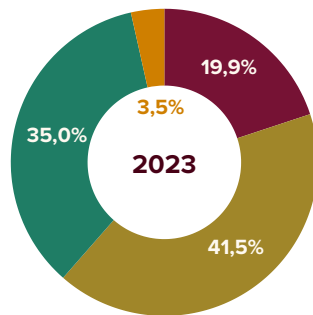
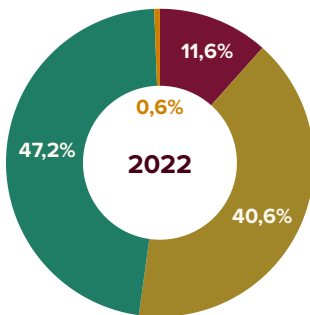
Met het ASN Biodiversiteitsfonds richten we ons op investeringen die biodiversiteitsherstel en -bescherming combineren met financieel rendement. Ook in 2023 zagen wij een grote groei van zowel het aantal projecten dat we zelf vinden als het aantal projecten dat zich bij ons meldde. We verwachten dat de vraag naar duurzaam voedsel en duurzame bouwmaterialen de komende jaren ook alleen maar zal blijven toenemen. Nu de urgentie van het biodiversiteitsverlies duidelijker is dan ooit, groeit ook de vraag naar duurzame alternatieven.

Impact sectoren

Toen wij het ASN Biodiversiteitsfonds ontwikkelden, onderzochten wij met welke beleggingen wij positief kunnen bijdragen aan de biodiversiteit. Op basis hiervan selecteerden wij de vier impactsectoren van het fonds: duurzame bosbouw, regeneratieve (bos)landbouw, duurzame zeeën en visserij en ecotoerisme. Twee van de vier sectoren betreffen ons voedselsysteem: regeneratieve (bos)landbouw en duurzame zeeën en visserij. Onze huidige voedselproductie en -consumptie hebben een grote negatieve impact op de biodiversiteit door onder andere landgebruik. Met deze investeringen steunen wij projecten die voedsel produceren in balans met de natuur.

In de verslagperiode investeerden wij in alle vier de sectoren. Het grootste deel van het belegde vermogen is geïnvesteerd in duurzame (bos)landbouw en duurzame zeeën en visserijen. Zodra de committeringen volledig zijn uitgeboekt, stijgt de investering in ecotoerisme tot circa 8% van het belegde vermogen.

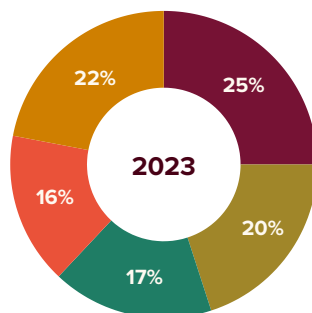
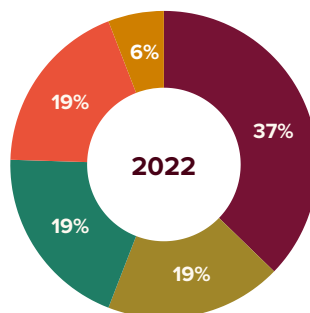
Spreiding van het belegde vermogen over de vier impactsectoren

	2022	2023
Duurzame bosbouw	11,6%	19,9%
Regeneratieve (bos)landbouw	40,6%	41,5%
Duurzame zeeën en visserij	47,2%	35,0%
Ecotoerisme	0,6%	3,5%

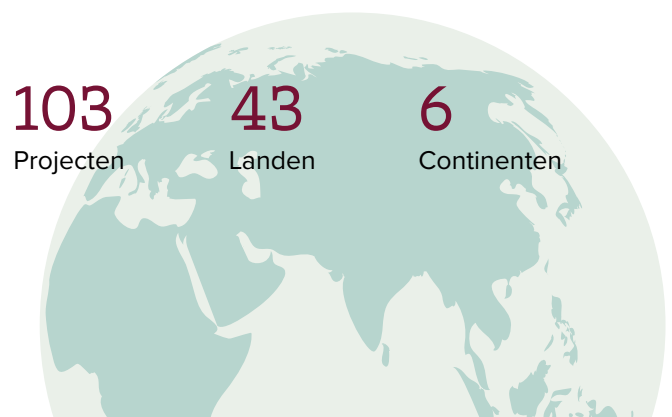
Regioverdeling van het belegde vermogen

We realiseerden in 2023 een verder verbetering van de al goede regionale spreiding van het belegde vermogen.

	2022	2023
Europa	37%	25%
Azië-Pacific	19%	20%
Afrika	19%	17%
Zuid-Amerika	19%	16%
Noord Amerika	6%	22%

Het grootste deel is momenteel belegd in Europa en Noord Amerika. Dit komt met name door de investeringen in het SLM Silva Europe Fund en het Forest Climate Solutions Fund. Het SLM Silva Europe Fund investeert in duurzame bosbouw en regeneratieve boomgaarden met noten- en olijfbomen in Europa. Actief ecologisch beheer van de boomgaarden heeft een positieve impact op de bodem, biodiversiteit, waterhuishouding, het klimaat en de maatschappij. Het Forest Climate Solutions Fund investeert in natuurlijke bossen in de Verenigde Staten.

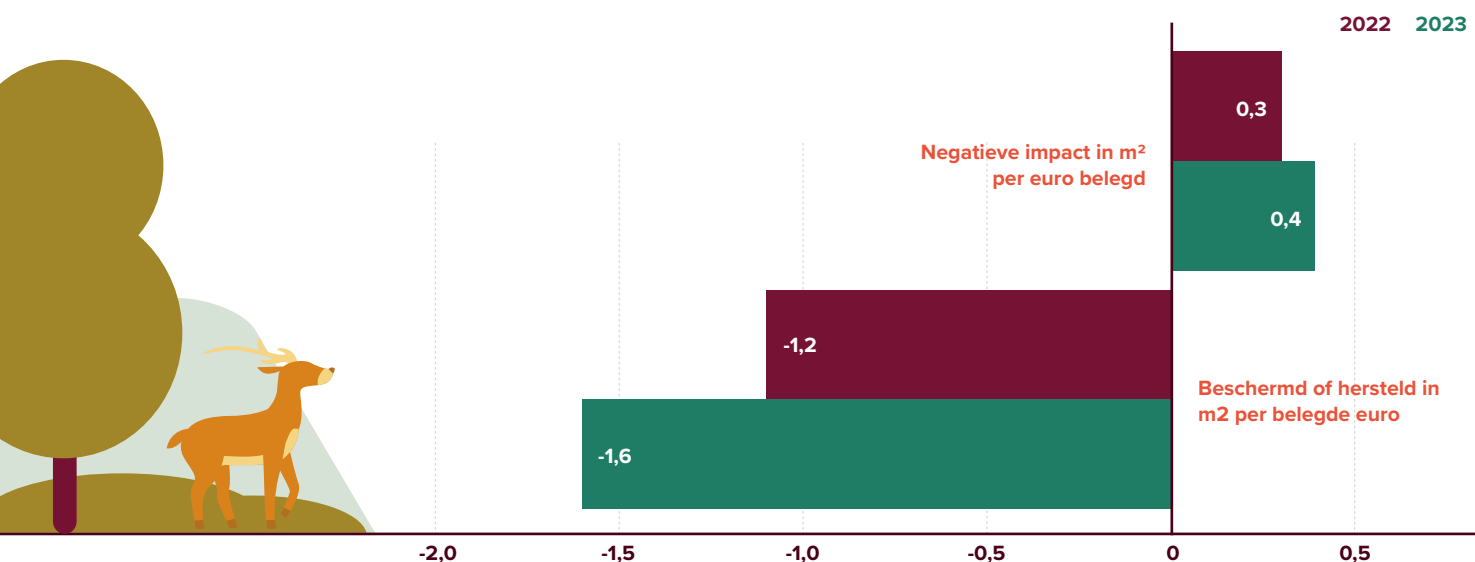
Impact op biodiversiteit 2023

Wij willen de positieve impact van onze investeringen in het ASN Biodiversiteitsfonds zo goed mogelijk kwantificeren. Om de resultaten jaarlijks te verantwoorden en delen in dit Impact Report, maar ook om de manier waarop het fonds bijdraagt aan bescherming en herstel van de biodiversiteit te blijven verbeteren. Het belangrijkste uitgangspunt voor ons is dat we voor een positieve impact een toename van de biodiversiteit nodig hebben. Een vermindering van de negatieve impact is niet voldoende om als positieve impact te kwalificeren.

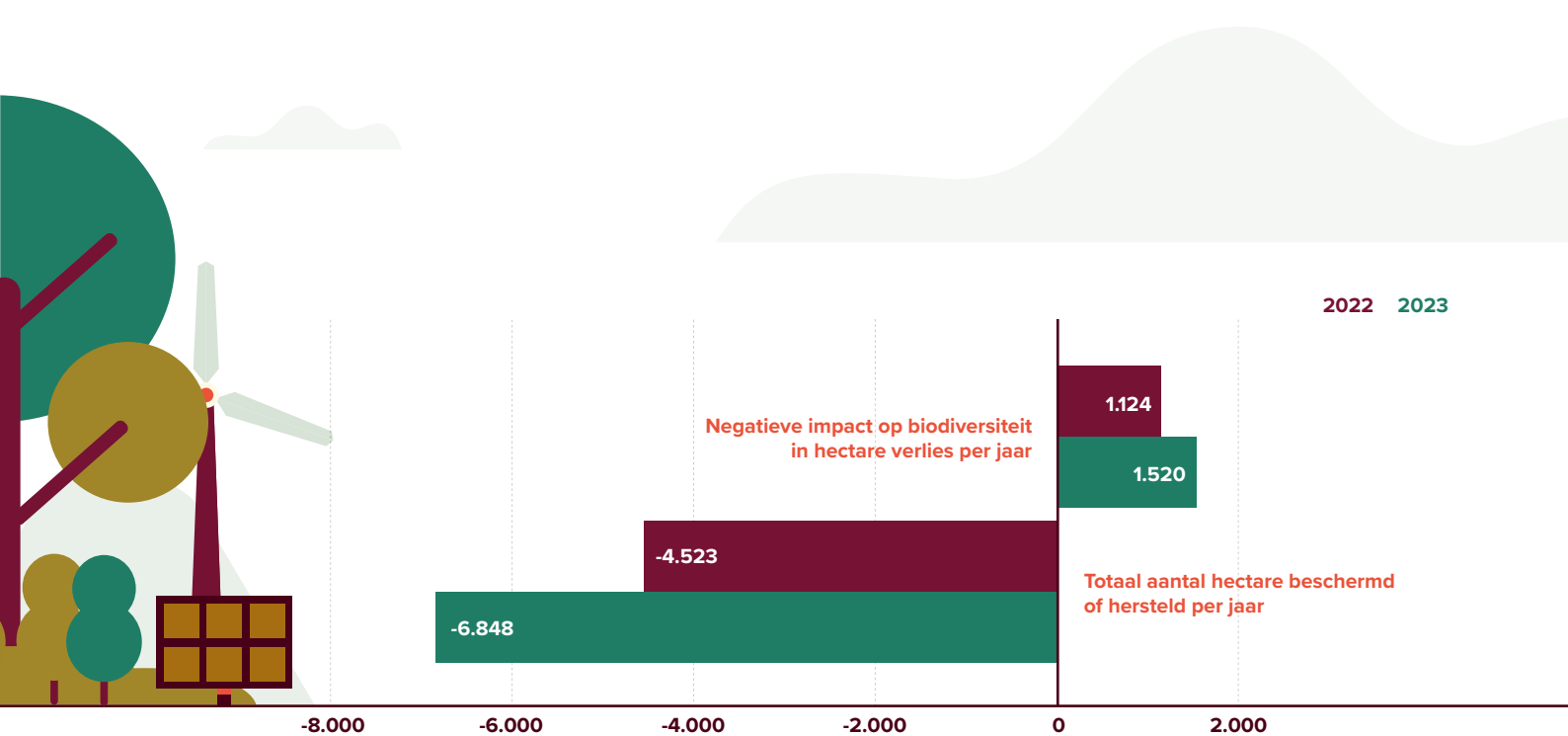
Het berekenen van de positieve impact op biodiversiteit is een complex proces. Waar de CO₂-footprint draait om één emissiecijfer, komen in biodiversiteit verschillende factoren samen, zoals landgebruik, waterkwaliteit en diversiteit van soorten. Omdat er nog geen gemeenschappelijke en goed gedefinieerde methodologie bestaat voor het berekenen van de positieve impact op de biodiversiteit, vereist dit een innovatieve aanpak. Het verkennende karakter is van invloed op het detailniveau en de robuustheid van de cijfers. In het Impact Report over 2022 hebben wij voor het eerst onze impact op biodiversiteit gepubliceerd.

Wij zijn wereldwijd de eerste vermogensbeheerder die zich richt op het kwantificeren van de positieve impact van onze investeringen in herstel en bescherming van biodiversiteit. Dit betekent ook dat wij aan het pionieren zijn. Tegelijkertijd merken wij dat we de ontwikkeling van de meetmethodologie met onze investeringen zo kunnen versnellen.

Het ASN Biodiversiteitsfonds verkeert nog in de opstartfase en doet regelmatig nieuwe investeringen. We investeren in projecten die hun volledige impact nog niet hebben gerealiseerd. Dat kan ook niet: de natuur heeft tijd nodig. Over het algemeen kost het dus tijd voordat een nieuwe investering impact realiseert en we vervolgens data kunnen ontvangen, verzamelen en berekenen. Hierdoor zijn nog niet van alle projecten de impactcijfers meegenomen. Van bijna 80% van de investeringen is de impact over 2023 berekend. Voor een aantal investeringen van het ASN Biodiversiteitsfonds geldt dat zij verschillende activiteiten ondernemen die de biodiversiteit potentieel versterken. Dit maakt het lastig om grenzen te stellen in de beoordeling, vooral omdat de beschikbare gegevens over de verschillende activiteiten nog beperkt zijn. Daarom hebben we ons in die gevallen geconcentreerd op wat het belangrijkste is, oftewel op de activiteiten die het meest materieel zijn met betrekking tot de impact op de biodiversiteit.

Dit betekent dat iedere euro die in het ASN Biodiversiteitsfonds is belegd in 2023 zorgde voor 1,6 m² beschermde of herstelde biodiversiteit. Het gaat hier om impact per jaar, dus niet eenmalig. Daarnaast volgt uit de berekening ook een negatieve impact van 0,4 m² per belegde euro. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de negatieve impact van het deel van de investeringen dat nog niet is overgegaan naar regeneratieve (bos)landbouw, het deel van de productie dat (nog) niet mogelijk is zonder negatieve impact of van de negatieve impact die het gevolg is van de bedrijfshuisvesting.

Samen met de bedrijven waarin we investeren zijn we nu nog de pioniers. We richten ons op het meten van wat nog nooit eerder is gemeten. Doordat wij deze investeringen kunnen doen en de impact ervan willen verantwoorden, versnellen we de ontwikkeling van de meetmethodologie. Het betekent echter ook dat we accepteren dat de meetmethodiek nog in ontwikkeling en niet perfect is. De gebruikte data zullen steeds beter worden. Daardoor is het ook mogelijk dat de berekende impact in de toekomst wordt aangepast als er betere en meer data beschikbaar zijn.

Als het gaat om de berekening en ook de publicatie van de impact van het ASN Biodiversiteitsfonds, dan geldt dat we in onze berekening en soms ook in onze schattingen heel voorzichtig zijn. Soms moeten we aannames doen als concrete data van onze investeringen nog ontbreken. Het is voor ons ook cruciaal om te weten wat de uitgangssituatie van de investering is. We nemen er geen genoegen mee om te rapporteren hoeveel hectare we duurzaam beheren: we willen echt weten welk verschil onze investering maakt ten opzichte van de nulmeting of base line, die situatie waarin we niets doen. Wat is de natuur die we weten te behouden en waar vindt echt herstel plaats, zoals bij de herbebouwing van de Amazone? We willen ons niet ook niet rijk rekenen. Alleen de impact die we helemaal kunnen onderbouwen, tellen we mee.

Aanpak voor het meten van de impact op biodiversiteit

Sinds 2015 werken we samen met [PRé Sustainability](#), een expert op het gebied van levenscyclus analyses, voor het berekenen van de negatieve impact op de biodiversiteit (de biodiversiteitsvoetafdruk) van beursgenoteerde beleggingen. Hiervoor gebruiken we de Biodiversity Footprint for Financial Institutions (BFFI). Deze open source methodiek is ontwikkeld door ASN, PRé Sustainability en [CREM](#), adviesbureau op het gebied van duurzaamheid, en geeft inzicht in het aantal vierkante meters of hectare waar de biodiversiteit is verdwenen. Een andere bijdrage aan de strategie gericht op netto positieve impact bestaat uit de positieve impact op de biodiversiteit die het ASN Biodiversiteitsfonds levert.

Voor het berekenen van de impact op biodiversiteit baseert de BFFI-methode zich op zogenaamde 'background data'. Er wordt gewerkt met beschikbare landspecifieke en sectorspecifieke data en niet met daadwerkelijke data over impact op biodiversiteit van de bedrijven omdat deze (nog) niet beschikbaar zijn. Met Life Cycle Assessments (LCA) krijgen we inzicht in de input en output van productieprocessen van bedrijven en in de mate waarin productieprocessen het milieu belasten. Zo kan een totaalbeeld geschetst worden van alle grondstoffen die gebruikt worden en de emissies. We hebben daarbij ook inzicht nodig om te begrijpen hoe deze emissies invloed hebben op de 17 belangrijkste impact-categorieën, waaronder landgebruik, klimaatverandering en verzuring. Vervolgens maken we de vertaalslag naar het mogelijk biodiversiteitsverlies in ecosystemen op land, in zoet water en in zout water. Dit drukken we uit in pdf ha per jaar. Pdf staat voor Potential Disappeared Fraction of species. We gebruiken voor het gemak vaak gewoon m² of hectare, maar eigenlijk is het potential disappeared fraction of species in m² of hectare per jaar. Door deze eenheid te gebruiken, is het mogelijk om het verlies van heel verschillende soorten bij elkaar op te tellen. Het hebben van dit meetinstrument is belangrijk omdat het hiermee mogelijk wordt om te sturen op herstel van natuur.

De BFFI-methode als startpunt voor de berekening van de positieve impact

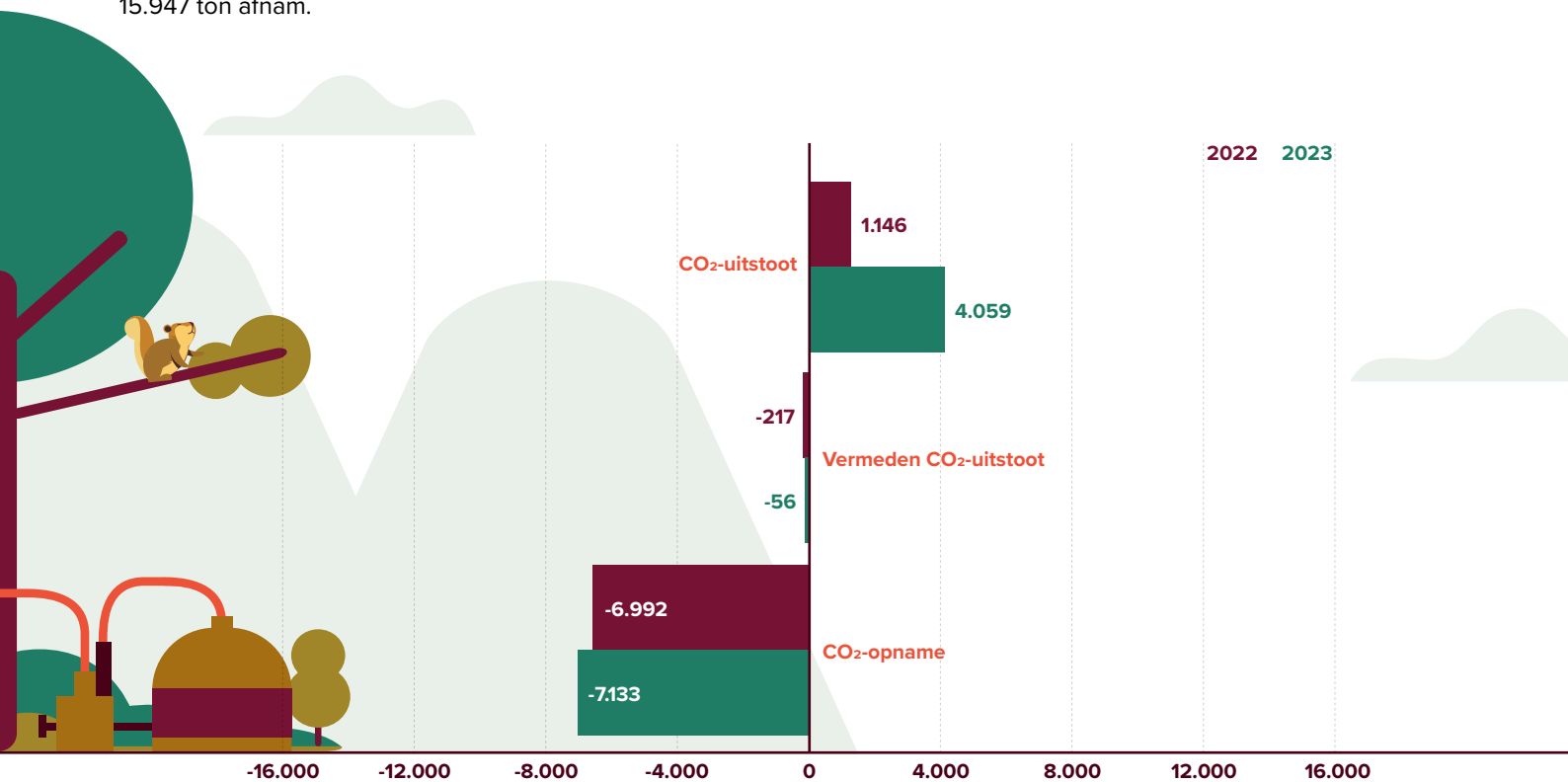
ASN loopt voorop bij het meten van de impact op biodiversiteit en blijft ernaar streven om de meetmethodologie steeds verder te verbeteren, door bijvoorbeeld ook zaken als investeringscriteria en certificaten in de berekening mee te nemen. Dat laatste doen we voor het meten van de impact op de biodiversiteit van het ASN Biodiversiteitsfonds. Omdat het ASN Biodiversiteitsfonds in verschillende sectoren en activiteiten investeert, is voor het in kaart brengen van de impact op biodiversiteit van het fonds ten slotte ook met verschillende aanpakken gewerkt. Hierbij is de hierboven genoemde BFFI-methode als startpunt genomen. Vervolgens zijn waar mogelijk projectspecifieke gegevens van de investeringen van dit fonds verzameld. Hierbij wordt ook rekening gehouden met hoe betrouwbaar en volledig de data zijn. Er worden daarom ook databases gebruikt (bijvoorbeeld van cacao geteeld in boslandbouw) om de berekeningen te onderbouwen, al zijn die er niet voor alle activiteiten in alle sectoren. Ook als er een certificering voor een project bestaat, kunnen we op basis daarvan redelijke aannames doen voor gegevens zoals meststoffen, pesticiden en het type landgebruik volgens de criteria van de certificering die voor die investering geldt.

Het belangrijkste uitgangspunt van de nieuw ontwikkelde meetmethode is dat we voor een positieve impact een toename van de biodiversiteit nodig hebben. Een vermindering van de negatieve impact is niet voldoende om als positieve impact te kwalificeren.

Impact op klimaat 2023

Als investeringen in biodiversiteit leiden tot een toename van bos en andere flora, dan wordt daardoor CO₂ opgenomen. PCAF bevat nog geen standaardmethodiek om CO₂-opname toe te rekenen aan investeringen. De juiste data om de CO₂-opname te berekenen ontbreken vaak. Om een begin te kunnen maken met sturing en rapportage maken we een globale inschatting voor het ASN Biodiversiteitsfonds. Dit doen we op basis van een meetmethodiek die wij in samenwerking met [Guidehouse](#) ontwikkelden.

De berekening van de CO₂-opname is nog niet voor alle investeringen mogelijk. Op dit moment kunnen we deze alleen nog toepassen bij de investeringen in regeneratieve (bos)landbouw van het ASN Biodiversiteitsfonds. We hebben de CO₂-opname over 2022 gecorrigeerd. Vorig jaar was het alleen nog mogelijk te publiceren aan hoeveel CO₂-opname het fonds had bijgedragen. Dit jaar werd het mogelijk te rapporteren welk deel van de CO₂-opname aan het fonds toe te rekenen is. Dit heeft er voor gezorgd dat de gerapporteerde CO₂-opname van ASN Impact Investors met 15.947 ton afnam.

De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data worden regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Impact groene werkgelegenheid

Met het ASN Biodiversiteitsfonds sturen wij ook op het aantal banen die onze investeringen creëren en behouden, want duurzame werkgelegenheid is cruciaal voor het beschermen van de biodiversiteit. Juist door te voorzien in groene werkgelegenheid bereiken de investeringen dat ze toekomstbestendig zijn; de investeringen zorgen lokaal ook voor bestaansrecht.

Alleen als de lokale bevolking in staat is om geld te verdienen aan de natuur, is zij ook in staat om de natuur in stand te houden. Wat kenmerkend is aan de financiering, is dat er vaak educatie plaatsvindt om de boeren op een duurzame manier te laten produceren, waarbij ze de biodiversiteit beschermen of zelfs herstellen en een goed financieel rendement behalen.

Groene banen

Wij definiëren groene banen, net als CREM, de organisatie waarmee wij voor de metingen actief samenwerken, als banen die bijdragen aan bescherming en herstel van de biodiversiteit.

Wij verkrijgen de data voor het berekenen van het aantal groene directe en indirecte banen uit de gerapporteerde data van de fondsen en de andere investeringen van het ASN Biodiversiteitsfonds. Deze data over 2023 zijn pas later in 2024 voor ons beschikbaar. Daarom rapporteren wij in het najaar over de impact van het ASN Biodiversiteitsfonds op de groene werkgelegenheid.

**'Ik zoek graag naar een speld
in een hooiberg'**

Interview met Annelies van de Wetering

Komt de duurzame toekomst snel genoeg dichterbij? Daarop kun je de bedrijven en projecten waarin je investeert alleen afrekenen als je beschikt over voldoende data. Annelies van de Wetering, Impact Data Analyst bij ASN Impact Investors, helpt die te verzamelen en vooral: te zorgen dat ze nieuwe inzichten opleveren. 'Dat is de meerwaarde van data-analyse: zodra je iets in kaart brengt, volgen altijd nieuwe vragen.'

Toch benieuwd: wat doet een Impact Data Analyst?

'Allereerst help ik mijn collega's om elk kwartaal alle cijfers rond de klimaatprestaties en de impact op biodiversiteit van onze fondsen te verzamelen en rapporteren. Een enorme klus: data over de emissies van beursgenoteerde bedrijven is voldoende voorhanden, maar bij niet-genoteerde bedrijven en projecten waar we via andere fondsen in investeren, is het al lastiger om gegevens te verzamelen. En data over biodiversiteit zijn nog uitdagender; er worden nog volop methoden ontwikkeld om die te meten en rapporteren.'

'Als analist kijk ik ook regelmatig terug, op zoek naar trends: hoe hebben we gepresteerd met onze fondsen vergeleken met eerdere kwartalen en wat waren daarachter de oorzaken? Ik ben nogal van de plaatjes: het liefst maak ik alle data visueel. Dat is ook de meerwaarde van data-analyse: zodra je iets in kaart brengt, leidt dat tot nieuwe inzichten en volgen er altijd nieuwe vragen.'

En kijk je ook vooruit in de tijd?

'Dat is een van de projecten waarin ik ook mijn technische data skills kwijt kan: we hebben als ASN Impact Investors het doel om vanaf 2030 met al onze activiteiten 'beyond net zero' te zijn, dus per saldo meer emissies onttrekken dan we veroorzaken. Dan is de vraag: waar staan we vandaag als fondsenhuis en wat moeten we nog doen om te zorgen dat we in 2030 ook echt zo ver zijn? Dat zijn we op dit moment aan het doorrekenen. Daarvoor moet je dan wel weten waar de landen, bedrijven en sectoren waarin we beleggen nu staan, of ze beleid hebben om te verduurzamen en of dat beleid haalbaar is.'

In hoeverre kun je berekenen of ASN Impact Investors op koers ligt om beyond net zero te halen in 2030?

'Daarvoor moeten we eerst kunnen bepalen in hoeverre onze beleggingen tegen die tijd 'Paris aligned' zijn: of ze in het juiste tempo op weg zijn naar de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Dat zet er op in dat de temperatuurstijging op de aarde tot 2050 beperkt blijft tot 1,5 graad, en daarvoor is een CO₂-reductie van 90 procent nodig in 2050. Voor 2030 geldt een tussentijds doel van 45 procent reductie. Natuurlijk willen we het beter doen dan 'Parijs', we zijn nu de digitale tooling aan het verbeteren zodat we onze scenarioanalyse kunnen verfijnen en verder automatiseren om nog beter vooruit te kunnen kijken. Maar we weten al dat we in 2030 resterende negatieve impact zullen veroorzaken. Die moeten we op een verantwoorde manier compenseren door meer CO₂ uit de atmosfeer te onttrekken. Daarom zijn de investeringen die ASN Biodiversiteitsfonds doet ook zo belangrijk.'

'Parijs' gaat over CO₂-uitstoot, verzamel je ook al veel data over biodiversiteit?

'Het is heel mooi als je data hebt die aantoont hoeveel verwachte biodiversiteitswinst, eigenlijk letterlijk groei, investeringen opleveren. Tot nu toe zijn we vooral aangewezen op rekenmodellen die we baseren op wetenschappelijk gevalideerde data over verschillende activiteiten, soorten gewassen en de natuur in diverse landen. Satellietbeelden zijn ook nuttig als je daarop kunt zien hoe het bijvoorbeeld met de bebossing gaat. En er zijn heel veel innovatieve projecten, een mooi recent voorbeeld vind ik Nederlandse wetenschappers die met cameravallen werkten om in FSC-gecertificeerde bossen in Gabon en Congo de biodiversiteit te meten. Daar bleek de kans op passerend groter wild als apen en bosolifanten 2,5 keer zo hoog als in niet-gecertificeerd bos. Zulke metingen zijn nu nog een intensief proces en kleinschalig, het is belangrijk dat ze op grotere schaal worden toegepast en erkend.'

Wat bracht jou als data scientist eigenlijk in de wereld van duurzaam beleggen?

'Ik ben afgestudeerd als data scientist en dus opgeleid om organisaties te helpen inzichten te halen uit de informatie waarover ze beschikken. Daarbij maakt het niet uit voor welke sector of bedrijf je onderzoek doet of tools bouwt, maar tegen het einde van mijn studie besloot ik er wel iets mee te doen waar de wereld beter van wordt.'

'Tijdens een traineeship kwam deze vacature langs, de technische uitdaging van het opzetten van nieuwe modellen en dashboards ligt me. En ik zoek graag naar een speld in een hooiberg: als ik dan nieuwe informatie boven water krijg, bijvoorbeeld nieuwe satellietbeelden die positieve impact bewijzen, ben ik helemaal blij.'

En wat wil je de komende tijd bereiken als expert?

'Ik heb het vak van impactbeleggen snel geleerd voor mijn gevoel, en ook al bijgedragen aan innovaties binnen ASN Impact Investors door nieuwe data en tools binnen te brengen. Als data scientist wil je af van alle losse dataoverzichten. Die zijn statisch en moeilijk toegankelijk. Daarom ben ik blij dat we bouwen aan een datawarehouse waarin we de enorme hoeveelheid informatie samenbrengen zodat we die sneller en beter kunnen gebruiken voor rapportages en analyses.'

Disclaimer

Deze uitgave is opgesteld door ASN Impact Investors. ASN Impact Investors is de handelsnaam van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V., de beheerder van de beleggingsmaatschappijen met veranderlijk kapitaal ASN Beleggingsfondsen AIF N.V., ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V. en ASN Biodiversiteitsfonds N.V. en beschikt als zodanig over een vergunning als beheerder van beleggingsinstellingen en als beheerder van icbe's zoals bedoeld in artikel 2:65 en artikel 2:69b van de Wft. ASN Beleggingsfondsen AIF N.V., ASN Beleggingsfondsen UCITS N.V., ASN Biodiversiteitsfonds N.V. en de subfondsen (de "Fondsen") en ASN Impact Investors zijn ingeschreven in het register van de Autoriteit Financiële Markten. Deze uitgave is uitsluitend opgesteld ter informatie en mag niet worden aangemerkt als een aanbod tot het kopen, verkopen of verhandelen van financiële instrumenten of van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of een icbe en is ook geen uitnodiging tot het doen van een dergelijk aanbod. De informatie in deze uitgave mag niet worden aangemerkt als een beleggingsaanbeveling of beleggingsadvies. ASN Impact Investors verzoekt beleggers zich te laten adviseren door eigen onafhankelijke adviseurs alvorens over te gaan tot een transactie en zich bovendien op de hoogte te (doen) stellen van fiscale, juridische dan wel andere (plaatselijke) regels en beperkingen en zich daaraan te houden. Geen enkel onderdeel van deze uitgave mag worden gebruikt zonder voorafgaande toestemming van ASN Impact Investors. De informatie in deze uitgave is niet bedoeld om te worden verspreid of gebruikt door personen in een land, met inbegrip van de Verenigde Staten, waar de Fondsen niet voor aanbieding aan beleggers geregistreerd staan of waarin de verspreiding of gebruik van informatie over de fondsen anderszins onder plaatselijke wetgeving niet is toegestaan. Historische rendementen worden alleen ter illustratie verstrekt. De waarde van beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Hoewel de inhoud van deze uitgave met de meeste zorg is samengesteld en gebaseerd is op betrouwbare informatiebronnen, wordt er geen enkele uitdrukkelijke of impliciete garantie of verklaring gegeven omtrent de juistheid of volledigheid van de informatie. Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend. ASN Impact Investors is niet aansprakelijk voor schade van welke aard ook die het gevolg is van onjuiste dan wel onvolledige gegevens. Voor gedetailleerde informatie over de beleggingsfondsen, de kosten en de risico's zijn het Essentiële-informatiedocument (Eid) en het prospectus beschikbaar. Loop geen onnodig risico. Lees het prospectus en het Essentiële-informatiedocument voordat u belegt. Het prospectus en het Essentiële-informatiedocument zijn verkrijgbaar via www.asnimpactinvestors.com.

